

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Koncept sociálního podnikání v České republice

Bc. Iveta Burianová

**Diplomová práce
2015**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Iveta Burianová**
Osobní číslo: **E13091**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Název tématu: **Koncept sociálního podnikání v České republice**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je charakterizovat oblast sociálního podnikání, komparovat vývoj v této oblasti v ČR, analyzovat situaci sociálního podnikání a zhodnotit dopady těchto aktivit na rozvoj v ČR.

Osnova:

- Charakteristika sociálního podnikání a sociálního podniku.
- Úloha veřejného sektoru při podpoře a rozvoji sociálního podnikání.
- Legislativa jako zákonný předpoklad rozvoje sociálního podnikání.
- Analýza současné situace v oblasti sociálního podnikání.
- Zhodnocení vybraných dopadů sociálního podnikání na socioekonomickou oblast rozvoje.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

BEDNÁRIKOVÁ, D., FRANCOVÁ, P. Studie infrastruktury sociální ekonomiky ČR: plná verze. Vyd. 1. Praha: Nová ekonomika, 2011, 63 s. ISBN 978-802-6009-344.

BRIDGE, S., MURTAGH, B., O'NEILL, K. Understanding the social economy and the third sector. New York: Palgrave Macmillan, 2009, xiv, 306 p. ISBN 02-305-1813-3.

DOHNALOVÁ, M., PRŮŠA, L. Sociální ekonomika. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 175 s. ISBN 978-80-7357-573-1.

DOHNALOVÁ, M. Sociální ekonomika, sociální podnikání: podnikání pro každého. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 131 s. ISBN 978-807-3572-693.

DUKOVÁ, I., DUKA, M., KOHOUTOVÁ, I. Sociální politika: učebnice pro obor sociální činnost. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 200 s. ISBN 978-802-4738-802.

MATOUŠEK, O. Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011, 194 s. ISBN 978-802-6200-413.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Martin Sobotka, Ph.D.

Ústav ekonomických věd

Datum zadání diplomové práce: 29. září 2014

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2015

doc. Ing. Renata Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejšková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2014

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 6. 2015

Bc. Iveta Burianová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce ing. Martinu Sobotkovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování této diplomové práce.

ANOTACE

Diplomová práce s názvem „Koncept sociálního podnikání“ je zaměřena na současnou problematiku sociálního podnikání. V úvodní části se seznámíme s charakteristikou sociálního podnikání, sociálního podniku, s možnostmi podpory sociálního podnikání a současným stavem legislativního prostředí. V závěru je provedena analýza současných sociálních podniků a zhodnocení socioekonomického dopadu za použití standardních technik výzkumu.

KLÍČOVÁ SLOVA

Sociální ekonomika, sociální podnikání, sociální podnik, podpora sociálního podnikání, veřejná zakázka, sociální dopad

TITLE

Concept of Social Entrepreneurship in the Czech Republic

ANNOTATION

The thesis titled "The concept of social entrepreneurship" is focused on current issue of social entrepreneurship. In the first part, there is introduced the characteristics of social entrepreneurship, social enterprise, social enterprise support options and the current state of legislative environment. In conclusion, there is presented the analysis of contemporary social enterprises and the socio-economic impact assessment using standard techniques of research.

KEYWORDS

Social economy, social entrepreneurship, social enterprise, promoting social entrepreneurship, procurement, social impact

OBSAH

ÚVOD	10
1 SOCIÁLNÍ EKONOMIKA.....	12
2 CHARAKTERISTIKA SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ A SOCIÁLNÍHO PODNIKU	16
2.1 CHÁPÁNÍ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ	16
2.2 DEFINICE SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ - SOCIÁLNÍ PODNIK, SOCIÁLNÍ PODNIKATEL	17
3 VÝVOJ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ.....	20
3.1 VÝVOJ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ VE SVĚTĚ – EVROPA, USA.....	20
3.2 VÝVOJ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	23
4 ÚLOHA VEŘEJNÉHO SEKTORU PŘI PODPOŘE A ROZVOJI SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ... 26	
4.1 SUBJEKTY NA POLI SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ	26
4.2 PODPORA SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	29
4.3 JINÁ FORMA PODPORY SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ – SPOLEČENSKY ODPOVĚDNÉ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	37
5 LEGISLATIVA JAKO ZÁKONNÝ PŘEDPOKLAD ROZVOJE SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ.....	42
5.1 LEGISLATIVNÍ PROSTŘEDÍ SOUČASNÝ STAV	42
5.2 CHYSTANÁ ÚPRAVA LEGISLATIVY O SOCIÁLNÍM PODNIKÁNÍ	46
5.2.1 <i>Návrhy na legislativní řešení sociálního podnikání.....</i>	<i>46</i>
5.2.2 <i>Připravovaná legislativní opatření.....</i>	<i>47</i>
6 ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE V OBLASTI SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	49
7 ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH DOPADŮ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ NA SOCIOEKONOMICKOU OBLAST ROZVOJE.....	58
7.1 METODY MĚŘENÍ DOPADŮ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ.....	58
7.2 ANALÝZA DOPADŮ VYBRANÝCH SOCIÁLNÍCH PODNIKŮ.....	60
7.2.1 <i>Sociální podnik SKOK do života o. p. s.</i>	<i>60</i>
7.2.2 <i>Sociální podnik PETRIVA s. r. o.....</i>	<i>62</i>
7.2.3 <i>Shrnutí</i>	<i>64</i>
ZÁVĚR.....	65
POUŽITÁ LITERATURA	67
SEZNAM PŘÍLOH	76

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Principy sociálního podniku	18
Tabulka 2 Prioritní osy a specifické cíle OP Praha - pól růstu ČR	35
Tabulka 3 Podíl prostředků alokovaných veřejnými a sektorovými zadavateli na celkové velikosti trhu veřejných zakázek	40
Tabulka 4 Legislativní dokumenty týkající se sociálních podniků	43
Tabulka 5 Počet sociálních podniků podle krajů v ČR	53
Tabulka 6 Počet sociálních podniků podle roku založení	56

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1 Sektory národního hospodářství - ekonomický pohled na společnost.....	12
Obrázek 2 Sektorový pohled společnosti podle V. A. Pestoffa	13
Obrázek 3 Koncept trojího prospěchu	17
Obrázek 4 Finanční hodnota VZ v členění podle použitých hodnotících kritérií v letech 2008 až 2013.....	41
Obrázek 5 Právní forma sociálních podniků v České republice.....	44
Obrázek 6 Členění sociálních podniků v České republice podle oblasti podnikání.....	50
Obrázek 7 Počet sociálních podniků v ČR podle společenské prospěšnosti.....	51
Obrázek 8 Počet sociálních podniků v ČR podle cílové skupiny.....	52
Obrázek 9 Počet sociálních podniků v krajích k nezaměstnanosti.....	53
Obrázek 10 Regresní analýza - závislost rozmístění sociálních podniků na celkové nezaměstnanosti.....	54
Obrázek 11 Regresní analýza - závislost rozmístění sociálních podniků na nezaměstnanosti OZP.....	54
Obrázek 12 Poměr nezaměstnaných osob se zdravotním postižením k celkové nezaměstnanosti v krajích.....	55
Obrázek 13 Struktura sociálního podniku SKOK do života o. p. s.	61

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

CSE	Centrum sociální ekonomiky v Praze
CSR	Corporate social responsibility (CZ: společenská odpovědnost firem)
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka a. s.
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EaSI	Employment and Social Innovation
EHSV	Evropský hospodářský a sociální výbor
EMES	Výzkumná síť sdružující odborníky z oblasti sociálních podniků
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FES	Fakulta ekonomicko-správní
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISO	International Organization for Standardization
ISVZ	Informační systém o veřejných zakázkách
NNO	Nestátní nezisková organizace
OP	Operační program
OZP	Osoby zdravotně postižené
PPR	Praha – pól růstu ČR
SAA	Social Accounting and Auditing
Sb.	Sbírka zákonů
SEA	Social Enterprise Alliance
SROI	Společenská návratnost investice
TESSEA	Tematická síť pro sociální ekonomiku
VZ	Veřejná zakázka
ZPS	Změněná pracovní schopnost

ÚVOD

Sociální podnikání je pojem, který v současné době získává na významu pro odbornou i laickou veřejnost. Zatím se pod ním vidí nespécifikované množství činností, především sociálně orientovaných a veřejně prospěšných. Často je v jejich rozšiřování očekáváno universální řešení dnešních společenských problémů. Přitom sociální podnikání dnes vysoce popularizované, především z pohledu zapojení i komerčního podnikání, není neznámým pojmem. Smyslem a záměrem této snahy je rozšířit možnosti uplatnění pro co nejširší okruh práce schopného, ale z jakéhokoliv důvodu hendikepovaného okruhu obyvatel republiky. Svou úlohu zde sehrává i obtížně řešitelná vysoká nezaměstnanost. V rozvoji sociálního podnikání hledá stát možnost rozšíření pracovních příležitostí pro občany, kteří obtížně hledají své uplatnění na pracovním trhu. Je ale žádoucí tento rozvoj směřovat především k řešení a prospěchu v dané lokalitě. V české legislativě tento pojem, jednotná definice sociální ekonomiky a sociálního podnikání, není znám, ale přesto jsou nastaveny určité principy, které pomáhají podstatu sociálního podnikání pochopit.

Sociální podnikání lze také chápat jako podnikání, které zaměstnává především občany znevýhodněné na běžném pracovním trhu, rodiče po mateřské dovolené, dlouhodobě nezaměstnané občany, absolventy škol, lidi bez domova a tělesně postižené občany. Sociální podnik by svoji činnost měl zaměřovat především na řešení problémů místní komunity a zcela v malém procentu celé společnosti. Záměr je cílen na ekonomicky udržitelný podnik, který byl standardně založen za účelem generování zisku, nicméně jeho větší část je reinvestována do vybavení podniku, vzdělávání zaměstnanců či naplňování obecně prospěšných cílů jako jistá odměna za specificky vytvářené podmínky či výhody v podnikání. Nediskriminuje a zaměstnává cíleně zdravotně či sociálně znevýhodněné zaměstnance a zabraňuje tak jejich společenskému vyloučení. Sociální podnik hledá způsoby k maximálnímu zapojení zaměstnanců do rozhodování. Jeho cílem musí být také environmentální udržitelnost a obecně pozitivní dopad na lokální komunity.

I když sociální podnikání není zcela novou myšlenkou, tak dnes s ohledem na společenské změny nabývají tyto myšlenky na podstatně vyšší aktuálnosti. Záměr je pro většinu rozhodujících orgánů i jednotlivců shodný, rozdílných názorů na podmínky, jak pro vlastní činnost, tak i pro získání statutu sociálního podniku je mnoho. Názorové neshody jsou provázeny diskusemi o výhodách sociálně zaměřeného podniku. To vše podtrhuje záměr urychleného přijetí legislativy s přesným vymezením principů tohoto podnikání. Legislativou podpořené podmínky sociálního podnikání musí tyto základní ukazatele obsahovat.

V této diplomové práci je snaha ukázat na nutnost urychleně řešit pohnutky, které jsou příčinou současného zvýšeného důrazu na zlepšení postavení lidí znevýhodněných hlavně zdravotním postižením na trhu práce. Jde nejen o jejich zapojení do pracovních procesů, ale také v pracovním procesu napomoci zvýšit jejich sebedůvěru v běžném životě ve společnosti. Tato práce je zaměřena na průzkum současného stavu dnes fungujících sociálních podniků na výsledky či problémy v jejich činnosti. Nejde jen o samotné podnikatelské prostředí, ale i o konkrétní poznání působení státních orgánů při vytváření vhodných podmínek pro společnosti či jednotlivce, kteří mají zájem mimo komerční cíle brát v úvahu spoluobčany, kteří pro svůj zdravotní či jiný hendikep, mají na trhu práce nepřekonatelné potíže.

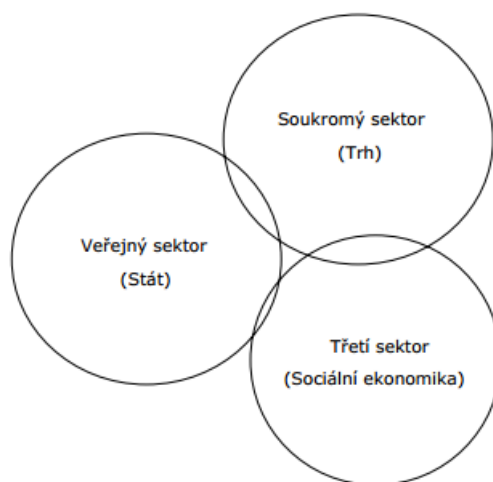
Práce mimo náměty uvedené v úvodu je v prvních třech kapitolách věnována pojmu sociální ekonomika a charakteristice sociálního podnikání včetně jeho historického vývoje nejen v České republice, ale i ve světě. V následující kapitole jsou rozebrány možnosti podpory veřejného sektoru jím prosazovaného způsobu podnikání. Následně se práce zabývá podmínkami a současným legislativním stavem v oblasti sociálního podnikání. Na tuto kapitolu byla navázána analýza současného stavu českých sociálních podniků. Závěrečná část práce je věnována zhodnocení socioekonomického dopadu sociálního podnikání. Jsou zde obsaženy i návrhy na zavedení zákonných pravidel pro tuto oblast podnikání. Diplomová práce je doplněna přílohami, které doplňují celý text.

Cílem diplomové práce je charakterizovat oblast sociálního podnikání, komparovat vývoj v této oblasti v České republice, analyzovat situaci sociálního podnikání a zhodnotit dopady těchto aktivit na rozvoj v České republice.

1 SOCIÁLNÍ EKONOMIKA

Sociální ekonomiku, podle Dohnalové a Průši (2011, str. 7), lze charakterizovat jako část národního hospodářství - třetí sektor. Třetí sektor tvoří soukromé ekonomické subjekty, které jsou nezávislé na státu, vykonávají ekonomické činnosti. Subjekty třetího sektoru se od tržních ziskových společností liší tím, že sledují sociální, či environmentální cíle.

Z ekonomického pohledu na společnost je národní hospodářství členěno na sektory, tak jak zobrazuje následující obrázek 1.

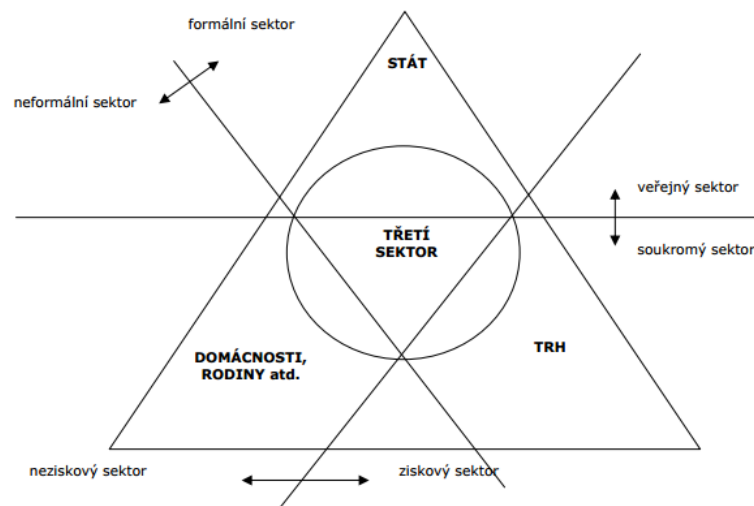

Obrázek 1 Sektory národního hospodářství - ekonomický pohled na společnost

Zdroj: Dohnalová a kol., 2009

Veřejný sektor je zastoupen státem - vládou a jejím programovým prohlášením při respektování zákonné legislativy státu. Soukromý tržní sektor zajišťuje výrobu, produkci zboží a služeb přinášející zisk. Sociální ekonomika (třetí sektor) je zastoupena skupinou soukromých, formálně organizovaných podniků autonomně rozhodujících s dobrovolným členstvím. (Dohnalová a kol., 2009, str. 11)

Vztah mezi jednotlivými sektory národního hospodářství znázornil švédský ekonom Victor Pestoff v tzv. trojúhelníku blahobytu (obrázek 2). Soukromý a veřejný sektor, formální a neformální sektor, ziskový a neziskový sektor rozlišuje podle třech hledisek.

Obrázek 2 Sektorový pohled společnosti podle V. A. Pestoffa

Zdroj: Dohnalová, Průša, 2011

Soukromý sektor představuje oblast soukromých subjektů, které se zaměřují na dosahování zisku. Jádrem tohoto sektoru je trh – mechanismus vyrovnávající nabídku a poptávku zajišťující spontánní koordinaci ekonomických aktivit. Veřejný sektor je tvořen státem a samosprávou, označované jako veřejná správa. Pro zjednodušení se pojem stát používá pro označení celé veřejné správy. Třetí, soukromý neziskový sektor, zahrnuje oblast soukromých subjektů, které jsou zaměřeny na jiné cíle než dosahování zisku. Sektor domácností je tvořen jednotlivci, rodinou, domácnostmi a sousedy či jinými neformálními komunitami. (Skovajsa, 2010, str. 32)

Pro třetí sektor se užívá označení třetí systém, sociální ekonomika, solidární ekonomika, občanský sektor, neziskový sektor, nebo dobrovolnický sektor. Ve společnosti se nachází v prostoru mezi státem, trhem a domácnostmi. „*Sociální ekonomika a občanský sektor představují z velké části totožnou oblast společnosti*“ (Dohnalová a kol., 2009, str. 7)

Organizace třetího sektoru se vyznačují těmito znaky (Skovajsa, 2010, str. 38-39):

- organizovanost,
- soukromý charakter a nezávislost na státu,
- zásada nerozdělování zisku,
- samosprávnost,
- dobrovolnost.

Pomyslný kruh uprostřed trojúhelníků přesahuje prostor nevládních neziskových organizací do všech tří sousedních sektorů. Pestoffem je označen jako třetí sektor, jindy jako občanský samosprávný mix sektor. Jeho jednotícím znakem je občanská samospráva a

charakteristickým rysem mix, respektive heterogenita vztahů. Neziskové organizace v tomto prostoru označujeme jako nestátní neziskové organizace.

Povahu každého jednotlivého sektoru ovlivňují zejména charakteristiky, zdroje a užítky jeho subjektů, převažující vztahy uvnitř ale i vně sektoru a struktura sektoru. Zda subjekt do daného sektoru patří, zda dojde k jeho zahrnutí či vyjmutí, závisí na samotných účastnících. Sektory a aktivity jednotlivých účastníků lze označit za fluktuální pásmo, než za pevně daný prostor. (Dohnalová a Průša, 2011, str. 17 – 21)

V civilizovaných společnostech je pomoc znevýhodněným občanům podporována obecným uznáním základních lidských práv. Ve dvacátém století byla definována zvláštní skupina lidských práv – práva sociální. Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948 také uvádí právo na práci, vzdělání, na přiměřené pracovní podmínky, životní úroveň, rodinu a právo na systémovou ochranu při některých sociálních událostech. Společnost se musí zabývat potřebami znevýhodněných občanů, protože ignorování určitých potřeb může vyústit v závažné konflikty, či případně destabilizovat celou společnost. (Matoušek, 2011, str. 10-11)

Význam třetího sektoru stále vzrůstá. Jedním z důvodů jsou podle Dohnalové (2012, str. 18) demografické změny ve společnosti¹, kdy vznikají nové požadavky na poskytování služeb, zejména pak služeb sociálních. Jako další příčiny rostoucího významu třetího sektoru lze uvést profesionální, existenční důvody, či případně i změna role rodiny. Tyto příčiny vyvolávají tlak na zajištění služeb zejména pro děti předškolního věku. Stěhování i migrační procesy také ovlivňují třetí sektor, kdy zejména ve velkých městech vznikají, z důvodu odlivu bohatších vrstev obyvatel, oblasti s koncentrací neúspěšných lidí či cizinců, i zde nachází svůj význam třetí sektor, který může pomoci se začleňováním těchto skupin. (Keller, 2010, str. 182)

Nelze opomenout i nezaměstnanost, která třetí sektor ovlivňuje ve dvou odlišných rovinách. Na straně jedné růst nezaměstnanosti vyvíjí nátlak na rozvoj služeb usnadňujících řešení této životní situace, na druhé straně růst nezaměstnanosti zejména vysokoškolsky vzdělaných obyvatel může vést k zakládání organizací, kde najdou své uplatnění a zároveň mohou vytvořit i volná pracovní místa pro ostatní nezaměstnané.

Na rozvoji třetího sektoru se podílí i současný trend vývoje veřejných financí, kdy rostoucí výdaje a zadlužování vedou v řadě zemí k hledání úspor. Jednou variantou je vytváření partnerství mezi veřejným, soukromým a třetím sektorem, jak uvádí Dohnalová (2012, str. 18). Stát předává některé své tradiční úkoly soukromým neziskovým institucím a

¹ Zejména vzrůstající počet obyvatel v postproduktivním věku – stárnutí populace.

ziskovým poskytovatelům. Vznikají nové formy podniků sledující ekonomické, sociální a environmentální cíle, v rámci nichž dochází k propojení ziskových a veřejně prospěšných aktivit.

Mezi subjekty sociální ekonomiky podle Bednárikové a Francové (2011, str. 14) patří sociální podniky, podpůrné finanční, poradenské a vzdělávací instituce pro sociální podnikání a nestátní neziskové organizace vykonávající ekonomické činnosti, jejichž cílem je pracovní uplatnění klientů či pro dofinancování poslání. Sdílenými společnými hodnotami subjektů sociální ekonomiky jsou uskutečňovány veřejně prospěšné cíle, demokratické rozhodování, podpora iniciativy občanů, autonomie, odlišný způsob zacházení se ziskem, zohledňování environmentálních aspektů, přednostní uspokojování místních potřeb a místních zdrojů.

Existují dva přístupy jak subjekty sociální ekonomiky vymezovat. Jedná se o přístup institucionální a normativní. Mezi hlavní typy subjektů sociální ekonomiky podle právně-institucionálního přístupu patří:

- družstva,
- vzájemně prospěšné společnosti,
- asociace,
- nadace,
- sociální podniky.

Normativní přístup subjekty sociální ekonomiky vymezuje podle společných principů, podle nichž tyto subjekty fungují bez ohledu na jejich právní či institucionální formu.

Subjekty sociální ekonomiky se vyznačují charakteristickými znaky:

- mají stanoven hlavní cíl činnosti²,
- demokratické řízení a kontrolu nad organizací,
- možnost částečného přerozdělování zisku,
- jsou soukromé,
- formálně organizované,
- samosprávné a dobrovolné.

² Jasně stanovený cíl – služba lidem, členům, komunitě či celé společnosti.

2 CHARAKTERISTIKA SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ A SOCIÁLNÍHO PODNIKU

Sociální podnikání a sociální podnik, jak uvádí Dohnalová (2012, str. 45), jsou pojmy poměrně mladé a v minulosti téměř neznámé. Teprve během dvou posledních desetiletí se stávají postupně pojmy známějšími a jejich popularita roste nejen v Evropě a Spojených státech amerických, ale i v Latinské Americe a Asii. Různorodost tradic jednotlivých území způsobuje odlišné přístupy a názory na začleňování subjektů a činností pod jednotlivé pojmy – které zařadit a které nikoli.

Průkopníkem sociálního podnikání a významným podporovatelem sociálních podnikatelů je považován Bill Drayton, který v roce 1982 založil organizaci Ashoka³, jejíž posláním je pomoci rozvoji celosvětového, konkurenceschopného a tvůrčího občanského sektoru, který bude podporovat sociální podnikatele.

V průběhu poledních dvou desetiletí rozvoj a zviditelnění sociálního podnikání a sociálních podniků upoutalo pozornost i akademické obce. Začínají se vyučovat předměty, které jsou zaměřené na sociální podnikání, či sociální podniky. Narůstá i počet výzkumných center a sítí, které se na tuto problematiku zaměřují.⁴

Postupem času sociální podniky a sociální podnikání našly své uznání. Problémem může být odlišné chápání těchto pojmů. Význam těchto pojmů bude nastíněn v následujících dvou kapitolách.

2.1 Chápání sociálního podnikání

Pojem sociální podnikání v sobě spojuje dimenzi sociální, ekonomickou a environmentální. Zjednodušeně lze tedy říci, že sociální podnikání vykonává podnik, který je ekonomicky životaschopný, ale zároveň odpovědný k přírodě a k lidem. (Sociální podnikání.info, © 2014)

Sociální podnikání jsou podle Bednárikové a Francové (2011, str. 14) podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí. Sociální podnikání hraje důležitou roli

³ Mezi další organizace podporující sociální podnikání, které od této doby vznikly po celém světě, zejména pak v USA a Velké Británii patří například nadace Skoll Foundation, či Social Enterprise Alliance (SEA).

⁴ Social Enterprise Knowledge Network (SEKN) – v současné době spojuje odborníky z univerzit v Latinské Americe a Španělsku.

EMES – sdružuje odborníky vybraných výzkumných univerzitních center zaměřených na problematiku sociální ekonomiky v Evropě.

v místním rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním.

Důležitým cílem sociálního podniku při sociálním podnikání je nejen dosahování zisku, který je z větší části dále použitý pro další rozvoj sociálního podniku, ale i zvyšování veřejného prospěchu.

Lze říci, že správně fungující sociální podnikání by mělo podporovat vlastní aktivitu lidí (růst sebedůvěry, smysluplnost práce), přinášet do podnikání etický rozměr, šetřit státní prostředky, snižovat nezaměstnanost a tím i závislost na veřejné podpoře, využívat místní potenciál, podporovat sociální i mezigenerační solidaritu ve společnosti atd. Sociální podnikání propojuje veřejný sektor, soukromý sektor a sektor neziskový. (Bednáriková a Francová, 2011, str. 6)

2.2 Definice sociálního podnikání - sociální podnik, sociální podnikatel

Sociálním podnikem, jak uvádějí Bednáriková a Francová (2011, str. 15), je chápán "subjekt sociálního podnikání" – právnická osoba založená podle soukromého práva, nebo její součást, či fyzická osoba, splňující principy sociálního podniku. V zakládacích dokumentech je formulován veřejně prospěšný cíl, který naplňuje. Sociální podnik je zakládán a rozvíjen na tzv. konceptu trojího prospěchu⁵ - ekonomického, sociálního a environmentálního. Koncepce triple bottom line je znázorněna na následujícím obrázku 3.

Obrázek 3 Koncept trojího prospěchu

Zdroj: Bednáriková a Francová, 2011

V září roku 2010 na výroční členské schůzi TESSEA (Tematická síť pro sociální ekonomiku)⁶ byly schváleny principy sociálních podniků, který byly během roku 2011

⁵ Triple bottom line.

⁶ O TESSEA je více uvedeno v kapitole 5.1.

revidovány v souladu s novými poznatky. Jednotlivé principy sociálních podniků členěné dle sociálního, ekonomického a environmentálního prospěchu zobrazuje následující tabulka 1.

Tabulka 1 Principy sociálního podniku

Principy sociálního podniku		
Sociální prospěch	Ekonomický prospěch	Environmentální a místní prospěch
Provozování aktivity prospívající společnosti či specifické skupině (znevýhodněných) lidí	Vykonávání soustavné ekonomické aktivity	Přednostní uspokojování potřeb místní komunity.
Participace zaměstnanců a členů na strategickém směřování podniku	Nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovatelích	Využívání přednostně místních zdrojů.
Případný zisk používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění veřejně prospěšných cílů	Alespoň minimální podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech a jeho dynamika	Uspokojování přednostně místní poptávky. *
	Schopnost zvládat ekonomická rizika	Zohledňování environmentálních aspektů výroby i spotřeby.
	Trend směrem k placené práci	Spolupráce sociálního podniku s důležitými místními aktéry.
* není vyžadováno		Inovativní přístupy a řešení. *

Zdroj: Bednáriková a Francová, 2011

Součástí sociálních podniků jsou tzv. integrační sociální podniky, které jsou v zahraničí označovány zkratkou WISE (work intergration social enterprises). Sociální integrační podniky pomáhají řešit nezaměstnanost a začleňování osob znevýhodněných na trhu práce.

Sociálními podniky jsou především malé a střední podniky provozující takové činnosti, které nevyžadují velké kapitálové vstupy a opírají se o požadavky trhu na místní a regionální úrovni. Sociální podniky vznikají a rozvíjejí za podpory místních, obecních nebo regionálních struktur či zastupitelstev. Podporují je státní orgány, místní samospráva a podnikatelské subjekty. Jejich přínos lze především spatřovat v řešení nezaměstnanosti a to nejen zdravotně hendikepovaných občanů, ale také absolventů bez praxe, osob v předdůchodovém věku, problémových skupin obyvatel apod. (Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005, str. 20) Tyto podniky působí nejčastěji v oblasti sociálních služeb, jako jsou například sociální ochrana, výchova a vzdělávání, pečovatelské služby, sociální bydlení. Aktivně ale také působí v různých oblastech komerčního sektoru – zemědělská výroba, údržba nemovitostí, stavebnictví a řemesla, potravinářská výroba a pohostinství apod.

Nejnámější a nejpoužívanější definici sociálního podnikatele navrhl J. Gregory Dees. Definice je kombinací důrazu na disciplínu a odpovědnost s představami o vytváření hodnot

převzatými od Saye⁷, inovacemi a agenty změn od Schumpetera⁸, sledováním příležitostí od Druckera⁹ a vynalézavost od Stevensonova.¹⁰ (Dees, 1998, str. 4)

Sociální podnikatele Dees (1998, str. 4) charakterizuje jako agenty sociální změny, která nastává pomocí:

- osvojením poslání směřujícího k udržení a vytvoření sociální hodnoty,¹¹
- rozpoznáváním a neustálým hledáním nových příležitostí pro dosažení jejich poslání,
- zapojením se do procesu neustálých inovací, zlepšováním a učení,
- odvážného jednání i přes omezenost dostupných zdrojů,
- větším pocitem odpovědnosti vůči voličům (zúčastněným aktérům) pro které svou činnost vytváří.

Existují rozdílné názory na definování podnikání v návaznosti na dlouho trvající spor, zda se podnikatelé, sociální podnikatelé či jiní s dovednostmi rodí, či je postupně získávají učením. Nicméně, jak uvádějí Bridge, Murtagh a O'Neill (2014, str. 85 – 86), sociální podnikatelé sdílejí společné charakteristiky například v tom, že aktivně hledají příležitosti k inovacím, aby tím získali přidanou hodnotu pro život svých zákazníků, sledují strategii růstu s cílem rozšíření trhů a zvýšení zisku. Sociální podnikatelé jsou strategičtí ve způsobu spravování svých podniků a pro lepší dosažení obchodních cílů budují síť mezi dodavateli, investory a zákazníky.

⁷ Jean Baptiste Say – přední francouzský ekonom – Sayův zákon trhů (dumfinanci.cz, 2008)

⁸ Joseph Alois Schumpeter byl významným rakouským a americkým ekonomem 20. století. Za jeho klíčové dílo se považují jeho úvahy o inovacích. V oblasti inovací je zásadní také Schumpeterova typologie inovací. (managementmania.com, 2012)

⁹ Peter Ferdinand Drucker je obvykle pokládán za zakladatele moderního managementu jako samostatného teoretického oboru. (managementmania.com, 2012)

¹⁰ Americký ekonom, vysokoškolský pedagog. Publikace z oboru managementu a statistiky. (Katalog.kfbz.cz, 2012)

¹¹ Nikoliv pouze soukromé.

3 VÝVOJ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

Sociální podnikání je záležitostí zejména posledních desetiletí, jeho historické kořeny však sahají až do minulosti. Vznik a následný rozmach sociálních podniků a sociálního podnikání v „moderním pojetí“ se v Evropě i USA datuje do období počátků 90. let 20. století.

3.1 Vývoj sociálního podnikání ve světě – Evropa, USA

Předchůdcem sociálního podniku podle Johanisové (2008, str. 37) byla tradiční obecina.¹² Obecina ve své podstatě v západní Evropě přetrvávala do počátku novověku, resp. do doby spojování občinové a rolnické půdy do velkých ohrazených, pastvinářských a později obilnářských celků v Anglii.¹³ Ve střední, ale zejména ve východní Evropě přetrvávala obecina ve formě obecních pastvin až do počátků minulého století. V některých částech světa (Afrika, Jižní Amerika) přetrvává tato forma uspořádání dodnes. Johanisová (2008, str. 37) shledává v tradiční občině tři základní znaky v později vznikajících družstvech. Těmito znaky jsou:

- stírání rozdílů mezi bohatými a chudými členy,
- demokratičnost rozhodování,
- stírání rozdílů mezi altruismem a egoismem.

Na evropském kontinentě je koncept sociálního podniku úzce spojován s družstevním hnutím a zrodil se na základě aktivit třetího sektoru. První kdo přijal právní normu, která definovala sociální družstva, byl italský parlament v roce 1991. Původní družstva poskytovala veřejné služby, které tamní společnosti chyběly. S postupným rozvojem sociálního státu a základních služeb došlo k posunu významu sociálních podniků od základních služeb k dalším sociálním problémům. Smysl sociálních podniků byl stále častěji spojován se sociálními inovacemi a s řešením aktuálnějších společenských výzev. (Vyskočil, 2014, str. 5)

Jak dále uvádí Vyskočil (2014, str. 5) první významnější snahy o výzkum nového jevu sociálního podnikání na evropském kontinentě započaly rokem 1990, kdy jedním z prvních subjektů zabývajícím se zkoumáním podnikatelských záměrů se sociálním podtextem byl časopis Impresa. V roce 1996 vznikla síť 15 členských zemí Evropské Unie, která se zabývala výzkumem sociálního podnikání. K výraznému zrychlení došlo v roce 2002, kdy britská vláda pod vedením Tonyho Blaira založila Koalici pro sociální podnikání a sociálně podnikatelský svaz pro vzdělávání populace o sociálním podnikání, jejímž cílem byla především propagace

¹² Společné vlastnictví a hospodaření na pozemcích, které patřily obci. Obec jako celek rozhodovala o jejich využívání a přidělovala je svým členům.

¹³ Ohrazování.

sociálního podnikání. Významným krokem dopředu bylo sjednocení chápání sociálního podnikání v Evropě díky síti EMES.

Ve Spojených státech, stejně jako v Evropě, jsou počátky sociálního podnikání datovány do počátků 90. let, kdy nový jev sociálního podnikání byl přijat s pozitivním ohlasem a stal se populárním. Za zlomový bod v oblasti sociálního podnikání ve Spojených státech je považován rok 1993, kdy byla založena Fakultou managementu a obchodu Harvardské univerzity iniciativa pro sociální podniky.¹⁴ (Dohnalová, 2012, str. 47)

I přes to, že na iniciativu Harvardské univerzity navázaly iniciativy dalších univerzit, sociální podnikání, jak uvádí Vyskočil (2014, str. 4), ve Spojených státech zůstalo nejasným pojmem, se kterým byly zejména spojovány obecné tržní síly v kontextu sociálních záměrů. Bylo považováno za cestu k řešení financování NNO a velmi často vnímáno jako doplňková vedlejší činnost neziskových organizací.

Výklad sociálního podnikání a sociálního podniku, jak uvádí Defourny a Nyssens (2012, str. 5 – 9), ve Spojených státech je možné rozdělit do dvou hlavních myšlenkových proudů:

- proud zaměřený na zajištění finančních zdrojů vlastním příjmem,¹⁵
- proud orientovaný na prosazování sociálních inovací.¹⁶

První myšlenkový proud zaměřený na zajištění finančních zdrojů vlastním příjmem je spojován s problematikou komercializace aktivit nestátních neziskových organizací. Výnos z těchto aktivit je pak možné použít pro financování sociálního poslání neziskových organizací.

Druhý myšlenkový proud orientovaný na prosazování sociálních inovací klade důraz na profil a chování sociálních podnikatelů v pohledu Schumpetera. Podnikatelé v neziskovém sektoru jsou „tvůrci změny“, kteří přicházejí s novými přístupy, alespoň v jedné z následujících oblastí:

- poskytování nových služeb,
- poskytování služeb se změněnou kvalitou,
- používání nových metod výroby,
- využívání nových výrobních faktorů,
- nové formy organizací,
- objevování nových trhů.

¹⁴ Social Enterprise Initiative.

¹⁵ „Earned income“ school of thought.

¹⁶ „Social innovation“ school of thought.

Tento myšlenkový proud, který se orientuje na prosazování sociálních inovací, řeší spíše otázku orientovanou na výsledky, oproti předchozímu proudu, který se spíše orientuje na řešení otázky příjmů.

Na základě popsaných vývojových etap sociálního podnikání na obou kontinentech lze provést srovnání a nalézt tak shodné a rozdílné znaky v přístupech k sociálnímu podnikání a sociálním podnikům ve Spojených státech a Evropě.

Za hlavní společný znak, jak uvádí Dohnalová (2012, str. 60), lze na obou březích Atlantiku spatřovat dosahování sociálních cílů. Rozdíly jsou pak spatřovány v podobě aktérů, kteří usilují o dosahování sociálních cílů a dále pak ve způsobu zacházení se ziskem a metodách řízení.

Hlavní společný znak (dosahování sociálních cílů) vyplývá ze základní myšlenky vznikajících sociálních podniků přinést prospěch své komunitě, či přispět k určité sociální změně. K dosahování svého stanoveného sociálního cíle ale využívají odlišné přístupy. Jak dále uvádí Dohnalová (2012, str. 60) evropské sociální podniky a sociální podniky myšlenkového proudu orientovaného na prosazování sociálních inovací ve Spojených státech úzce spojují svoji činnost se svým sociálním cílem.¹⁷ V případě amerického myšlenkového proudu, který se zaměřuje na zajištění finančních zdrojů vlastním příjmem, dochází k nepřímému naplňování sociálního cíle. Primárním cílem na úrovni sociálního podniku je vytvoření zisku a teprve následně je zisk využit zakládající organizací (mateřskou organizací) k naplnění jejího sociálního cíle.

Prvním podstatným rozdílným znakem mezi sociálními podniky a sociálními podnikateli ve Spojených státech a na evropském kontinentě je charakter nositelů sociální změny ve společnosti. Dohnalová (2012, str. 60) uvádí, že na evropském kontinentu má snaha o sociální služby kolektivní charakter vycházející z tradic sociální ekonomiky. Tento koncept je založený na skupinové iniciativě a společném úsilí. Oproti tomu ve Spojených státech je koncept sociálních změn spíše spojován s jednotlivci – sociálními podnikateli.

Druhý podstatný rozdíl spočívá ve způsobu využívání zdrojů a zisku. Americký model využívá zejména zdroje získané z tržních transakcí oproti modelu evropskému, kde jsou vedle tržních zdrojů využívány i zdroje netržní. Nakládání se ziskem je také odlišné na obou kontinentech. V USA musí být zisk výhradně použit pro naplňování sociálních cílů. Na evropském kontinentě je možné přerozdělování zisku mezi podílníky sociálního podniku.

¹⁷ Poskytování služeb, či výroba zboží.

Za třetí odlišný bod, který byl v úvodu uveden, jsou odlišnosti v metodách řízení. Za základní znak v evropském modelu je považován demokratický styl řízení, který podle Dohnalové (2012, str. 61) zahrnuje:

- platí zde princip „jeden člen jeden hlas“ bez ohledu na výši vloženého kapitálu,
- cílová skupina (klienti) se spolupodílí na činnosti sociálního podniku,
- řídicí orgány sociálních podniků jsou složeny z různých skupin aktérů (zaměstnanci, cílová skupina, dobrovolníci, veřejná správa a jiní).

Oproti tomu americký model neklade žádné zvláštní podmínky pro řízení sociálních podniků. Vyskočil (2014, str. 6) uvádí, že na sociální podnik je v USA pohlíženo jako na každou jinou soukromou organizaci.

3.2 Vývoj sociálního podnikání v České republice

Sociální ekonomika v České republice vychází z kulturně – historických kořenů, které sahají až do 19. století. V této době docházelo k zakládání spolků, družstev, církevních společností, které je možné považovat za předchůdce českých sociálních podniků. Mezi české osobnosti této doby patří například František Cyril Kampelík¹⁸, František Ladislav Chleborad¹⁹, Karel Engliš²⁰, či Tomáš Garrig Masaryk (1850 – 1937), který kladl důraz na čestnost a vzájemnost. (Dohnalová, 2012, str. 62 – 65)

Vysoký počet spolků, družstev i společenství v době mezi světovými válkami navazoval na tradici národního obrození v 18. a 19. století. Zakládání spolků umožňoval v roce 1867 vydaný liberální spolkový zákon²¹ o právě spolčovacím. Tento zákon zůstal s drobnými opravami platný až do roku 1951. (Lenderová, Jiránek a Macková, 2009, str. 319) Vysoký počet spolků a sdružování lze podle Dohnalové (2012, str. 66) označit za české specifikum, což dokládá skutečností, že v Čechách se v roce 1869 nacházelo přes 40 % spolků z celé monarchie.

Dalším významným zákonem byl zákon z roku 1873 o výdělkových a hospodářských družstvech²², který vymezoval družstva jako sdružení osob k společné hospodářské činnosti, jejichž účelem bylo podporovat výdělek, či hospodářství svých členů. Problémem však byl

¹⁸ František Cyril Kampelík (1805 – 1872) je spojován se vznikem spořitelních a úvěrních venkovských záložen. Podporoval vznik různých spolků a propagoval účast v akciovém podnikání. Svépomoc považoval za prostředek k rozvoji průmyslu a podnikavosti.

¹⁹ František Ladislav Chleborad (1839 – 1911) se snažil o povznesení celého národa, zejména nemajetných vrstev a dělníků. Hlavním řešením, jak tohoto docílit spatřoval v zakládání spotřebních a výrobních spolků.

²⁰ Karel Engliš (1880 – 1961) byl ekonom a národohospodář. Zformuloval základní principy národohospodářského individualismu a hospodářského solidarismu.

²¹ Zákon č. 134/1867 o právě spolčovacím.

²² Zákon č. 70/1873 o výdělkových a hospodářských družstvech.

nedostatek kapitálu a absence českých bank, které by poskytovaly finanční úvěry drobným a středním podnikatelům. Řešením této situace podle Dohnalové (2012, str. 67) byla vzájemná svépomoc – byly zakládány svépomocné (občanské) záložny, které byly samosprávné v hospodaření se svěřenými finančními prostředky.

V meziválečném období české družstevnictví dosáhlo svého vrcholu. V této době bylo hlavním cílem charitativních a dobročinných spolků zmírnit válečné následky. Za vrcholný rok spolkového života byl označen rok 1938, kdy existovalo 9115 spolků. V období protektorátu došlo k útlumu spolkového života. Na základě vládního nařízení došlo k postupnému, či okamžitému rozpouštění spolků.

K dočasné obnově spolkových, družstevních a dobrovolnických organizací došlo po II. světové válce. Toto období však netrvalo dlouho, a jak dále uvádí Dohnalová (2012, str. 67 – 69), v únoru 1948 dochází postupně k rušení humanitních a podpůrných spolků. Akciové společnosti a pojišťovny jsou znárodněny. Radikální změnou bylo přijetí zákona o dobrovolnických organizacích²³. Tento zákon umožnil spolkům přeměnu na společenské organizace²⁴. Budování reálného socialismu a příchod normalizace nastolil systém, který zcela kontroloval spolkovou činnost a jak publikuje Vyskočil (2014, str. 7), vyžadoval od každého občanskou angažovanost, která byla plně podřízena komunistickému režimu. V této době (režim reálného socialismu) nemohl nestátní neziskový sektor existovat a došlo k jeho značnému útlumu.

Zlomovým rokem pro spolkovou a nadační činnost byl rok 1989, kdy po tomto roce došlo k rychlému obnovování spolkové a nadační činnosti a to i díky zákonu z roku 1990 o sdružování občanů²⁵. Vznikající občanská sdružení byly především členské korporace s cílem naplňovat vzájemně prospěšné cíle svých členů a navazovala na spolky, které musely svou činnost za socialismu ukončit. Podle Dohnalové (2012, str. 69 – 70) vznikala také nová občanská sdružení reagující na nové potřeby lidí a určující si veřejně prospěšné cíle.

Další zákony umožňující rozšiřování obnovujícího se třetího sektoru na sebe nenechaly dlouho čekat, v roce 1995 byl schválen zákon o obecně prospěšných společnostech²⁶, v roce

²³ Zákon č. 68/1951 o dobrovolných organizacích a shromážděních. Zákon zrušen od 29. 3. 1990 a nahrazen zákonem 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím (účinnost od 29. 3. 1990).

²⁴ Společenské organizace – organizace sdružující lid k uplatnění demokratického řízení a k podpoře úsilí o výstavbu socialismu.

²⁵ Zákon č. 83/1990 o sdružování občanů. Zákon zrušen od 1. 1. 2014 a nahrazen zákonem č.89/2012 Sb., občanský zákoník (účinnost od 1. 1. 2014).

²⁶ Zákon č. 248/1995Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. Zákon zrušen od 1. 1. 2014 a nahrazen zákonem č.89/2012 Sb., občanský zákoník (účinnost od 1. 1. 2014).

1997 zákon o nadacích a nadačních fondech²⁷ a v roce 2002 zákon o církvích a náboženských společnostech²⁸.

Rok 1989 přinesl změny i do družstevnictví, kdy jak uvádí Vyskočil (2014, str. 7) bylo provedeno vyrovnání majetkoprávních vztahů²⁹ a družstva musela projít transformací na subjekty, které jsou v souladu s obchodním zákoníkem, čímž bylo dosaženo rovnoprávného postavení družstev s ostatními podnikatelskými subjekty. Počínaje rokem 1989 se musely organizace třetího sektoru učit, jak fungovat v tržní ekonomice a svobodném prostředí. Ne všem se to vždy podařilo.

Tradice třetího sektoru a občanské společnosti má v České republice bohatou historii. S příchodem 21. století se vedle tradičních spolků, nadací a nestátních neziskových organizací výrazněji vyskytuje i společenská odpovědnost firem (CSR), firemní nadace i firemní dobrovolnictví. V současném moderním pojetí jsou sociální podniky zastoupeny spolky, obecně prospěšnými organizacemi, či společnostmi s ručením omezeným. (Vyskočil, 2014, str. 7)

Do roku 2011 dle provedeného šetření v rámci projektu TESSEA (Bednárikova a Francová, 2011, str. 10) v České republice působilo cca 50 sociálních podniků. Tyto sociální podniky podnikají v různých oblastech národního hospodářství, zejména v drobných doplňkových službách a výrobě, které mají velmi často regionální rozměr, uspokojují místní potřeby s využitím místních zdrojů.

²⁷ Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

²⁸ Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů. Tento zákon nahradil zákon č. 308/1991 Sb. o svobodě víry a postavení církví a náboženských společností.

²⁹ Zákon č. 42/1992Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech.

4 ÚLOHA VEŘEJNÉHO SEKTORU PŘI PODPOŘE A ROZVOJI SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

Veřejná správa, zejména pak územní samospráva může v rámci svých samosprávných kompetencí na regionální a místní úrovni podpořit rozvoj sociálního podnikání a to zejména v oblastech, které se prolínají s cíli podnikatelských subjektů. Veřejná správa – územní samospráva (kraje, města, obce) může i případně ovlivňovat činnost sociálních podniků na základě v průběhu volebního procesu vyslovených specifických potřeb občanů. Sladění těchto cílů může motivovat veřejný sektor ke zlepšení podnikatelského prostředí. Rozvinutá sociální ekonomika může zlepšovat efektivitu a hospodárnost veřejných služeb a přinést úsporu veřejným rozpočtům. Limitovaná dostupnost zdrojů, zejména finančních, které jsou ovlivněny výběrem daní na celostátní úrovni, ovlivňuje aktivity realizované na daném území veřejným sektorem, sociální podniky mohou tyto aktivity doplňovat a rozšiřovat. (MPSV ČR, 2009, str. 5)

4.1 Subjekty na poli sociálního podnikání

Sociální podnikání je založeno na principu trojí prospěšnosti (sociální prospěch, ekonomický prospěch a environmentální prospěch), proto tato problematika nabývá meziresortního charakteru. Problémem je podle Bednárikové a Francové (2011, str. 26), že tato problematika nebyla nikomu přidělena a ani žádný z dotčených resortů si ji dobrovolně mezi své kompetence přidat nechce. Tato situace však významně negativně ovlivňuje šanci na rozvoj sociálního podnikání s podporou státu. Problematika sociální ekonomiky se dotýká Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva pro místní rozvoj, ale také Úřadu vlády ČR, resp. Rady vlády pro nestátní neziskové organizace a Agentury pro sociální začleňování. Dále sem můžeme zařadit kraje a obce.

Prvním subjektem, kterého se agenda sociálního podnikání dotýká, je **Ministerstvo práce a sociálních věcí**. Ministerstvo má ve své kompetenci sociální politiku, sociální pojištění, oblast zaměstnanosti, pracovně právní legislativu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, rovné příležitosti pro ženy a muže, migraci a integraci cizinců, evropskou integraci a oblast čerpání finanční pomoci z fondů Evropské unie. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2014)

Druhým subjektem je **Ministerstvo průmyslu a obchodu**. Mezi hlavní priority ministerstva patří rozvoj energetiky, zahraniční obchod a export, spotřebitelský trh, průmysl a technické vzdělávání, dotace a investice. Právě dotace, investice a podpora podnikání jsou pro

udržitelný růst ekonomiky a tím i tvorbu nových pracovních míst velmi důležité. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2015)

Dalším subjektem na poli sociálního podnikání patřící pod veřejnou správu je **Ministerstvo pro místní rozvoj**, které z hlediska svých pravomocí, odpovědností za správu svěřených finančních prostředků a kompetencí má významnou roli. Ve své kompetenci má například regionální politiku, politiku bydlení, územní plánování, investiční politiky atd. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014)

Posledním subjektem ze zástupců veřejné správy jsou **obce a kraje**. Charakteristickým znakem sociálního podnikání je místní prospěch zahrnující přednostní využívání místních zdrojů, uspokojování místní poptávky a potřeb místní komunity, místní spolupráce což by mělo být pro místní samosprávy podle Bednárikové a Francové (2011, str. 29 – 30) dostatečným lákadlem. Získání podpory na místní i krajské úrovni by mělo být jednou z hlavních priorit do budoucna.

Evropská unie i její instituce podporují sociální ekonomiku, ale rozhodnutí zda a jak bude sociální podnikání podporováno, je ponecháno jednotlivým členským státům. V rámci Evropské komise se sociálním podnikáním zabývá nejvíce DG Employment³⁰, dále DG Enterprise, DG Internal Market³¹ a Evropský hospodářský a sociální výbor³². (Bednariková a Francová, 2011, str. 32 – 33)

Neziskový sektor může v sociálním podnikání spatřovat zdroj finančních prostředků. Výhodou většiny nestátních neziskových organizací jsou zkušenosti s psaním projektů a dlouhodobé zkušenosti s poskytováním sociálních služeb. V současnosti je značná část nestátních neziskových organizací závislá na dotacích z Evropské unie a sociální podnikání tak může být dobrým způsobem jak finančně zabezpečit svou činnost. Dalším důvodem, podle Bednarikové a Francové (2011, str. 33 – 34), proč neziskové organizace mají zájem o sociální podnikání je přirozené pokračování úspěšné integrace jejich klientů, kdy se stávají zaměstnanci v integračních sociálních podnicích.

Podnikatelský sektor v mnohých případech tvoří kořeny sociálního podnikání, v případech kdy se podnikatel rozhodne podnikat „jinak“. Podnikatelské subjekty by se daly rozdělit na dvě skupiny. První skupinu tvoří podnikatelé, kteří se otevřeně k myšlence

³⁰ Generální ředitelství Evropské komise pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti – dohlíží na realizaci regionální politiky financované z Evropského sociálního fondu. (Evropský sociální fond v ČR, © 2008)

³¹ DG Enterprise, DG Internal Market – nově DG Growth – zodpovídá za dokončení vnitřního trhu, provádění průmyslové a odvětvové politiky. V rámci Small Business Act má za cíl snížit administrativní zátěž malých a středních podniků a usnadnit přístup k financování. (Enterprise Europe Brussels, 2015)

³² Poradní instituce Evropské unie.

sociálního podnikání nehlásí, vykonávají pouze to, co cítí jako žádoucí. Za svou prioritu nepovažují osobní prospěch, ale vlastní dobrý pocit. Druhou skupinu tvoří podnikatelé hlásící se ke značce sociální podnik, kteří mají pouze vypracovanou CSR strategii³³ a v rámci ní se společensky odpovědně chovají a jejich hlavní prioritou je zisk. Podnikatelský sektor může být významným podporovatelem sociálních podniků ať formou nákupu jejich zboží a služeb, či vzájemnou spoluprací ve formě subdodávek. (Bednáriková a Francová, 2011, str. 35)

Dá se říci, že sociální podnikání je v některých ohledech složitější než „klasické“ podnikání. Sociální podnikatel musí znát manažerské a podnikatelské dovednosti, ale i práci se znevýhodněnou skupinou zaměstnanců – je nutná duální kvalifikace, která může být předpokladem budoucího úspěšně prosperujícího sociálního podniku. Z toho důvodu **vysoké školy a vzdělávací systém** plní důležitou úlohu. V současné době je téma sociálního podnikání a sociální ekonomiky vyučováno na řadě vysokých škol. Lze předpokládat rostoucí zájem o tuto problematiku v akademických kruzích. (Rychtář, 2011, str. 1 - 2)

Finanční instituce jsou zdrojem investičních a provozních úvěrů. Otázkou je, ale dostupnost těchto finančních prostředků. Nízká dostupnost úvěrů je často spojena s ručením (např. nemovitostí) či nedosažením požadované minimální výše obrátu podniku. Získání úvěru od finanční instituce pro začínajícího sociálního podnikatele je prakticky z důvodu jeho rizikovosti nemožné. Řešením této situace je vzájemná spolupráce veřejného sektoru a vybraných finančních institucí ve formě poskytování bezúročných či nízkouročných půjček a záruk za úvěry. (Bednariková a Francová, 2011, str. 37 – 39)

Stejně jako podnikatelský sektor může i **široká veřejnost** podpořit sociální podniky tím, že bude nakupovat jimi nabízené zboží a služby. Získají tím kvalitní výrobek s nízkým environmentálním dopadem a jejím nákupem podpoří i dobrou věc. Většina současných spotřebitelů spíše preferuje jen cenu, a proto je nutné u lidí vzbudit zájem o původ nabízeného zboží a služeb.

Poslední skupinou působící na poli sociálního podnikání jsou **znevýhodněné skupiny obyvatel**, pro které má asi sociální podnikání největší přínos. Na straně jedné je to možnost jak získat zaměstnání a zapojit se do běžného života s většinou společnosti. Na straně druhé se z nich mohou stát samozaměstnavateli, pokud jim bude poskytnuta podpora například ve formě vzdělání, či poradenství apod..(Bednáriková a Francová, 2011, str. 40 – 41)

³³ Společenská odpovědnost firem (Corporate Social Responsibility (CSR)) znamená vedení firmy a budování partnerských vztahů, které přispívají ke zvyšování důvěryhodnosti a zlepšování pověsti firmy. Jedná se o dobrovolný závazek firem chovat se odpovědně ke společnosti, ale i prostředí, ve kterém působí. Počátky tohoto konceptu se datují do 2. pol. 20. století. (Business Leaders Forum, 2012)

4.2 Podpora sociálního podnikání v České republice

Podporu na rozvoj sociálního podnikání lze rozdělit na dvě základní části. Jednou je podpora nefinanční, která zejména spočívá v poradenství, poskytování informací, utváření podnikatelského prostředí zejména legislativy (této problematice je věnována kapitola 5) a vzdělávání.

Příkladem takovéto podpory může být projekt z roku 2012, jehož cílem bylo vytvoření Centra sociální ekonomiky (CSE) v Praze. Z důvodu požadavku na šíření myšlenek sociální ekonomiky a sociálního podnikání, ale i pro praktickou podporu sociálních podniků byl tento projekt podpořen Magistrátem hlavního města Prahy z Evropského sociálního fondu, v rámci Operačního programu Praha Adaptabilita. Jak dále uvádí Dohnalová (2012, str. 83 - 84), je v rámci CSE nabízeno získání potřebných informací v této oblasti a služeb v podobě poradenství od odborníků z oblasti Public Relations a managementu, ekonomiky, právního poradenství a sociální ekonomiky. Poradenství se může týkat stávajících činností podniku, ale i plánů pro transformaci podniku. Jsou zde prezentovány sociální podniky, příklady dobré praxe, ale také hlavně i možnosti propojení a vzájemné spolupráce subjektů sociální ekonomiky v Praze. Vzdělávací kurzy a workshopy umožňují bezplatné proškolení nejen sociálních podnikatelů, ale i jejich zaměstnanců v podnikatelské a sociální oblasti s cílem rozšířit znalosti ekonomických aspektů sociálního podnikání, managementu, personalistiky a práva. V rámci projektu jsou realizovány dva programy, které jsou tematicky přizpůsobovány konkrétním potřebám a zaměřovány na řešení praktických problémů:

- program směřovaný na podnikatelskou oblast,³⁴
- program zaměřený na sociální oblast.³⁵

Jako další příklad nefinanční podpory lze uvést projekt Ministerstva práce a sociálních věcí ČR s názvem „Podpora sociálního podnikání v ČR“. Tento projekt je realizován od října 2012 do října 2015, kdy v rámci tohoto projektu je zaměstnavatelům nabízena odborná podpora. Byla vytvořena síť lokálních konzultantů a expertů (kaučů) poskytujících individuální poradenství. Další možností podpory je absolvování stáže přímo v sociálním podniku, který si sám současný či budoucí zaměstnavatel vybere. Cílem je seznámení zájemce s fungováním sociálních podniků a jeho příprava na založení či řízení vlastního sociálního podniku. *„Záměrem projektu je také otestovat podpůrnou strukturu pro zaměstnavatele v segmentu sociálního podnikání v ČR a najít současně optimální pojetí podpory sociálního podnikání. Ambicí projektu je také přispět k celkovému uchopení tématu, a to např.*

³⁴ Získávání poznatků a dovedností z oblasti klasického podnikání, zvyšování efektivity a stability.

³⁵ Prohlubování znalostí o sociální ekonomice a dovedností, které jsou charakteristické pro sociální podnikatele.

vytvořením sady indikátorů³⁶, které přispějí k rozpoznání sociálního podniku a integračního sociálního podniku.“ (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2015) Projekt je směřován na cílovou skupinu, kterou jsou budoucí či současní zaměstnavatelé, kteří budou nebo již realizují podnikatelské záměry v oblasti sociálního podnikání na území České republiky vyjma hlavní město Praha. Právní forma subjektů není rozhodující. Druhou cílovou skupinu tvoří orgány veřejné správy působící v oblasti sociální integrace. (České sociální podnikání, 2015)

Druhou formou podpory na rozvoj sociálního podnikání je finanční podpora. Finanční podpora zejména spočívá v poskytování grantů, dotací, zvýhodněných úvěrů a záruk. V České republice je, jak uvádí Jetmar (2010, str. 4), podpora sociálního podnikání, vyjma ojedinělých případů, zastřešena programy a nástroji zaměřující se na podporu malého a středního podnikání. Jsou to prostředky určené na zahájení podnikání a rozvoj podniku.

Veřejný sektor může prostřednictvím vybraných finančních institucí nebo ve vzájemné spolupráci se soukromými finančními subjekty poskytovat bezúročné nebo nízkouročené půjčky a záruky za úvěry. Může k tomu být využito domácích veřejných prostředků, ale i prostředků z Evropské unie. Významným poskytovatelem úvěrových či záručních nástrojů pro malé a střední podniky je Českomoravská záruční a rozvojová banka a. s. (ČMZRB), která v souladu s hospodářskou politikou vlády České republiky a jednotlivých regionů napomáhá rozvoji malého a středního podnikání, infrastruktury a dalších sektorů ekonomiky, které vyžadují veřejnou podporu.

V současné době jsou prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky realizovány dva národní programy.

Prvním je program ZÁRUKA 2015 až 2023³⁷, tato výzva byla vyhlášena 24. února 2015 a počínaje tímto dnem až do 31. prosince 2017 jsou přijímány žádosti. Správcem tohoto programu je Ministerstvo průmyslu a obchodu, správcem finančního nástroje je Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. a na realizaci programu se podílejí spolupracující banky, jejichž aktuální přehled zveřejňuje na svých webových stránkách ČMZRB. Cílem programu je podpořit prostřednictvím záruk přístup malých a středních podnikatelů k bankovním úvěrům na realizaci jejich podnikatelských projektů na území České republiky. V rámci tohoto programu mohou být malým a středním podnikatelům poskytnuty

³⁶ Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR ve spolupráci s P3-People, Planet, Profit o.p.s. vytvořilo dvě sady rozpoznávacích znaků (indikátorů) včetně jejich způsobu naplnění. Tyto indikátory jsou uvedeny v příloze A, či dostupné na www.ceske-socialni-podnikani.cz.

³⁷ Program ZÁRUKA 2015 až 2023 byl schválen vládou ČR usnesením č. 1053 z 15. 12. 2014.

tři druhy záruk. Záruka individuální, kterou mohou získat malí podnikatelé do 50 zaměstnanců v maximální výši 30 mil. Kč k úvěrům určeným na pořízení a rekonstrukci dlouhodobého hmotného majetku, pořízení nehmotného majetku či koupi obchodního závodu (provozovny). Další možností záruky pro malé podnikatele je záruka portfoliová k úvěru do 10 mil. Kč. V tomto případě je možnost použití úvěru rozšířena o možnost pořízení drobného nehmotného majetku, pořízení zásob a drobného hmotného majetku. Tato záruka je poskytována zjednodušeným postupem, který zabezpečuje rychlé vyřízení žádosti. Poslední možností záruky je záruka individuální s finančním příspěvkem (pro sociální podnikatele). Příjemcem této podpory může být pouze sociální podnikatel. Tato individuální záruka s finančním příspěvkem ve výši 10 % zaručovaného úvěru vyčerpaného na způsobilé výdaje projektu je určena pro malé a střední podnikatele do 250 zaměstnanců. Maximální výše příspěvku je stanovena na 500 000,-Kč a získat je mohou sociální podnikatelé, kteří splňují podmínku zaměstnávání znevýhodněných osob, reinvestují více než 50 % zisku do rozvoje podnikání, uplatňují demokratické řízení a rozvíjí společenskou odpovědnost sociálního podniku. (Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s., 2015)

Druhým je program INOSTART³⁸, který byl vyhlášen v září 2012 jako pilotní program v Moravskoslezském a Olomouckém kraji a v současné době je jeho působnost rozšířena na celé území České republiky. Program je dostupný pro malé podnikatele a společnosti střední velikosti. Tento program je zaměřen na podporu inovačních start-up podniků. Banky nejsou ochotny této skupině půjčovat finanční prostředky z důvodu vysoké rizikovosti těchto inovativních projektů a krátké doby podnikání. V tomto programu je provedeno odstranění této překážky tak, že z prostředků Programu švýcarsko-české spolupráce je těmto podnikatelům poskytnuta podpora ve formě záruky, další podpora je poskytnuta formou poradenství souvisejícího s jejich podnikáním. Cílem programu je umožnit získání úvěru na realizaci inovativních projektů začínajících podnikatelů a podporu jejich udržitelnosti částečnou úhradou nákladů na poradenství, které zajišťuje Česká spořitelna, a. s.. Zaručené úvěry jsou podnikatelům poskytovány Českou spořitelnou, a. s. z jejich vlastních prostředků a dále prostřednictvím společnosti GRANTIKA České spořitelny, a. s., která zajišťuje poradenské služby. Administrace projektu je zajišťována Českou spořitelnou, a. s.. Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. poskytuje České spořitelně, a. s. záruky až do výše 60 % jistiny úvěru podnikatelů. Tento program potrvá do konce roku 2016. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2014)

³⁸ Program INOSTART byl připraven na základě Rámcové dohody mezi vládou České republiky a Švýcarskou federální radou ve věci implementace „Programu švýcarsko-české spolupráce na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie“ podepsané dne 20. 12. 2007.

ČMZRB také dále ještě poskytuje program zvýhodněných regionálních úvěrů pro podnikatele a obce v Jihočeském kraji s platností od 20. 3. 2015. Vyhlášovatelem tohoto programu je Jihočeský kraj, poskytovatelem podpory Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.. Podpora je poskytována z prostředků Jihočeského kraje spravovaných ČMZRB a dále z prostředků ČMZRB. Pojmem podpora je míněno poskytnutí zvýhodněného regionálního úvěru a příspěvku na úhradu úroků. Cílem tohoto programu je umožnění realizace podnikatelských projektů malých, ve stanovených případech i velkých podnikatelů a zvyšování kvality technické infrastruktury v Jihočeském kraji. Program byl vyhlášen na období od 20. 3. 2015 do 31. 12. 2015. Poskytování úvěrů je omezeno po dobu trvání programu objemem disponibilních finančních prostředků. (Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s., 2015)

Finančním nástrojem na úrovni Evropské unie je Program pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI). Program je přímo řízen Evropskou komisí, která má zodpovědnost za jeho implementaci a finanční administraci. Celkový rozpočet na období 2014 až 2020 je zhruba 920 mil. EUR. Sdružuje v sobě tři programy Evropské unie, které byly v letech 2007 až 2013 spravovány samostatně. Jedná se o PROGRES, EURES a nástroj Mikrofinancování/sociální podnikání. Od ledna 2014 tvoří tyto tři programy osy EaSI. (European Commission, © 1995 - 2015)

Osa PROGRESS pomáhá Evropské unii a členským státům zkvalitňovat politiky v rámci tří tematických částí:

- zaměstnanost, zejména boj proti nezaměstnanosti mladých lidí,
- sociální ochrana, sociální začlenění a snížení a prevence chudoby,
- pracovní podmínky.

Komunitární program PROGRESS je přístupný pro všechny veřejné nebo soukromé subjekty, aktéry a instituce (např. celostátní, regionální a místní orgány, úřady práce, sociální partnery, nevládní organizace, vysokoškolské instituce a výzkumné organizace). Na komunitární program PROGRESS bylo vyčleněno 550 mil. EUR z celkového rozpočtu EaSI.

Síť EURES poskytuje poradenství, informace a zprostředkovatelské služby zaměstnavatelům, uchazečům o práci a občanům, kteří mají zájem pracovat v jiné zemi EU. Na síť EURES bylo vyčleněno 170 mil. EUR z celkového rozpočtu EaSI. (European Commission, © 1995 - 2015)

Osa Mikrofinancování a sociální podnikání má dvě tematické části. První jsou mikroúvěry a mikropůjčky pro skupiny ohrožených osob a mikropodniky a druhá je sociální podnikání.

Cílem této osy je zlepšit přístup k mikrofinancování, podporovat rozvoj trhu sociálních podniků zejména jednoduššího přístupu k finančním prostředkům, ale také zvyšovat institucionální způsobilost poskytovatelů mikroúvěrů. Finanční prostředky podnikatelům a sociálním podnikům nejsou poskytovány přímo Evropskou komisí, ale ta vybrala poskytovatele mikroúvěrů a investic. Na osu Mikrofinancování a sociálního podnikání bylo z celkového rozpočtu EaSI vyčleněno 21 %. (European Commission, © 1995 - 2015)

Do roku 2016 bude osa Mikrofinancování a sociálního podnikání fungovat souběžně s nástrojem mikrofinancování Progress. Tento nástroj pro mikrofinancování byl spuštěn 10. června 2010. Poskytuje půjčky do 25 000 EUR pro nezaměstnané, osoby ohrožené ztrátou zaměstnání a příslušníky znevýhodněných skupin. Pomáhá lidem, kteří jen těžko sami získali úvěr, který by jim umožnil začít provozovat samostatně výdělečnou činnost či založit vlastní podnik. Podle tiskové zprávy Evropské komise již získala více jak 20 000 podnikatelů půjčky a záruky v celkové hodnotě 182 mil. EUR. Provozuje ho Evropský investiční fond prostřednictvím poskytovatelů mikroúvěrů na celostátní, regionální či místní úrovni. Po ukončení bude zůstatek náležící EU využit na mikrofinancování a podporu sociálního podnikání v rámci EaSI. (European Commission, 2014)

Dotace a granty jsou dalším finančním zdrojem, kterým je zajišťována podpora podnikání v České republice. Jetmar (2010, str. 16) uvádí, že od roku 2007 bylo využívání národních zdrojů k podpoře podnikání ve své podstatě ukončeno a v současné době je využíváno financování z fondů Evropské unie. Tato forma podpory je určena všem podnikům, ale důraz je kladen na malé a střední podniky, kam lze sociální podniky také zařadit.

Hlavním dotačním titulem pro podporu malých a středních podniků jsou operační programy Evropských strukturálních a investičních fondů³⁹. Prostředky jsou uvolňovány v rámci výzev jednotlivých programů.

V roce 2009 byly podle Jetmara (2010, str. 16) první pokusy o vytvoření nástrojů a mechanismů financování podpory sociálního podnikání. Tyto aktivity byly spojovány s operačním programem Lidské zdroje a zaměstnanost a Integrovaným operačním programem. Jednalo se o finanční nástroje, které byly přímo zaměřené na sociální ekonomiku a zajišťovalo je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Financování probíhalo výhradně z Evropského sociálního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj.

³⁹ Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, Evropský námořní a rybářský fond.

Klíčovým finančním nástrojem pro realizaci Evropské strategie zaměstnanosti je **Evropský sociální fond**. „*Hlavním posláním ESF je rozvíjení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podpora sociálního začleňování osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů.*“ (Evropský sociální fond v ČR, © 2008)

V současném programovém období 2014 – 2020 jsou v rámci Evropského sociálního fondu operační programy:

- OP Zaměstnanost,⁴⁰
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání,⁴¹
- OP Praha – pól růstu ČR.⁴²

Podporu sociálního podnikání zejména řeší operační program Zaměstnanost a operační program Praha – pól růstu ČR.

Operační program Zaměstnanost zastřešuje oblasti – podpory zaměstnanosti, rovné příležitosti žen a mužů, adaptabilitu zaměstnanců a zaměstnavatelů, sociální začleňování a boj s chudobou, další vzdělávání, modernizaci veřejné správy, veřejných služeb a podporu mezinárodní spolupráce a sociálních inovací v oblasti zaměstnanosti, sociálního začleňování a veřejné správy. Na základě specifikování potřeb v oblasti trhu práce v České republice a problémů, mezi které patří i nedostatečný rozvoj sociálního podnikání a tím nedostatečné využití jeho potenciálu, byly v rámci operačního programu identifikovány prioritní osy:

- prioritní osa 1 Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly,
- prioritní osa 2 Sociální začleňování a boj s chudobou,
- prioritní osa 3 Sociální inovace a mezinárodní spolupráce,
- prioritní osa 4 Efektivní veřejná správa,
- prioritní osa 5 Technická pomoc.

Cílovou skupinou podpory jsou především uchazeči o zaměstnání, osoby se zdravotním postižením, osoby znevýhodněné⁴³ na trhu práce, osoby pečující o závislé osoby, rodiče s malými dětmi, osoby sociálně vyloučené, či vyloučením ohrožené.

Příjemci podpory budou zejména poradenské a vzdělávací instituce, nestátní neziskové organizace, obce a svazky obcí, Ministerstvo práce a sociálních věcí a jím zřizované či řízené instituce, zaměstnavatelé, sociální podniky, veřejně prospěšné organizace. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2015)

⁴⁰ OP Zaměstnanost je řízený Ministerstvem práce a sociálních věcí.

⁴¹ OP Výzkum, vývoj a vzdělávání je řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

⁴² OP Praha – pól růstu ČR je řízený Magistrátem hlavního města Praha.

⁴³ Např. osoby 55 – 64 let, osoby do 25 let, příslušníci etnických menšin a osoby s nízkou úrovní kvalifikace.

Hlavní město Praha je označováno za nenahraditelný hospodářský, kulturní, politický a vzdělanostní centrum České republiky. Je důležitým regionem, který ovlivňuje prosperitu a rozvoj celé České republiky. Pro hlavní město Praha byl pro programové období 2014 – 2020 vytvořen **operační program Praha – pól růstu ČR**. Operační program PPR je podporován z cíle Evropské unie Investice pro růst a zaměstnanost. Praha spadá do skupiny více rozvinutých regionů a z tohoto důvodu pro ni platí rozdílné podmínky podpory než v případě ostatních regionů České republiky. (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2014, str. 7 – 9)

Na základě identifikace potřeb a problémů, mezi které také patří nedostatečně rozvinutá infrastruktura sociálního podnikání včetně organizací, které poskytují poradenství a podporu sociálního podnikání, na straně jedné a na straně druhé tematickými a investičními prioritami byla sestavena struktura prioritních os a specifických cílů. (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2014, str. 19 – 21) Strukturu prioritních os a specifických cílů operačního programu Praha – pól růstu ČR přehledně zobrazuje následující tabulka 2.

Tabulka 2 Prioritní osy a specifické cíle OP Praha - pól růstu ČR

Prioritní osa 1	Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací
Specifický cíl 1.1	Vyšší míra mezisektorové spolupráce stimulovaná regionální samosprávou
Specifický cíl 1.2	Snažší vznik a rozvoj znalostně intenzivních firem
Prioritní osa 2	Udržitelná mobilita a energetické úspory
Specifický cíl 2.1	Energetické úspory v městských objektech dosažené také s využitím vhodných obnovitelných zdrojů energie, energeticky efektivních zařízení a inteligentních systémů řízení
Specifický cíl 2.2	Zvyšování atraktivity užívání městské veřejné dopravy
Prioritní osa 3	Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě
Specifický cíl 3.1	Posílení sociální infrastruktury pro integraci, komunitní služby a prevenci
Specifický cíl 3.2	Posílení infrastruktury pro sociální podnikání
Specifický cíl 3.3	Posílení aktivit pro integraci, komunitní služby a prevenci
Specifický cíl 3.4	Rozvoj sociálních podniků místních komunit
Prioritní osa 4	Vzdělávání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti
Specifický cíl 4.1/4.2	Dosažení dostatečné kapacity a zkvalitnění předškolního, základního a středního vzdělávání
Specifický cíl 4.3	Zrovnoprávnění přístupu ke vzdělání

Zdroj: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2014

Jak je z tabulky 2 jasně patrné, podporu sociálního podnikání řeší prioritní osa 3 Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a to zejména ve specifickém cíli 3. 2 a 3. 4. V prioritní ose 3, jak je uvedeno v OP Praha – pól růstu (2014, str. 62), jsou dvě investiční priority podporované z Evropského sociálního fondu a dvě podporované z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Je zde kladen důraz na rozvoj sociálních služeb přispívajících k rozvoji komunit, na což navazuje podpora sociálního podnikání jakožto sociálně inovativního přístupu ke skupinám vyloučených, či ohrožených a marginalizovaných osob. „Cílem je podporovat oba tematické celky prostřednictvím investičních a neinvestičních dotací tak, aby

došlo provázanému rozvoji prostor pro poskytování konkrétních služeb i k rozvoji kvality služeb samotných – což je způsob jak dosáhnout maximálních synergií z aktivit v rámci OP PPR a efektivně využít evropské prostředky.“ (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2014, str. 62)

Cílovou skupinou, na kterou je prioritní osa 3 zaměřena, jsou především osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené. Do této skupiny zejména patří osoby se zdravotním postižením, senioři, rodiny v nepříznivé sociální situaci, příslušníci menšin, bezdomovci a osoby ohrožené bezdomovectvím. Příjemci podpory v prioritní ose 3 mohou být hlavní město Praha, městské části hl. města Prahy, organizace zřízené a založené hl. městem Prahou a městskými částmi hl. města Prahy, nestátní neziskové organizace a podnikatelské subjekty. (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2014, str. 65 - 77)

Druhým významným Evropským strukturálním a investičním fondem je **Evropský fond pro regionální rozvoj**. Prostřednictvím tohoto fondu je poskytována cílená pomoc zaostávajícím regionům za evropským průměrem. Podporovány jsou aktivity, které mají za cíl zlepšovat podmínky pro hospodářský růst, zvyšovat zaměstnanost, podporovat podnikání a to zejména rozvoj malého a středního podnikání, spolupráci mezi městy a venkovem, přeshraniční spolupráci, ochranu životního prostředí apod..(Vláda České republiky, 2007)

Nástupnickým programem Integrovaného operačního programu a regionálních operačních programů programového období 2007 – 2013 je **Integrovaný regionální operační program** (dále jen IROP), který je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Jeho cílem je podporovat vyvážený rozvoj území, zkvalitnit infrastrukturu, zajistit udržitelný rozvoj v obcích, městech a regionech, zlepšit veřejné služby a veřejnou správu. V rámci Integrovaného regionálního operačního programu došlo i k rozšíření nástrojů pro podporu sociální integrace (sociálního bydlení, sociálního podnikání a posun v zacílení na napojení sítě TEN-T u silniční infrastruktury).

Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky a rozděleno by mělo být 4,64 mld. EUR. V rámci operačního programu IROP byly vytvořeny tyto prioritní osy:

- prioritní osa 1 Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony,
- prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů,
- prioritní osa 3 Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí,
- prioritní osa 4 Komunitně vedený místní rozvoj,
- prioritní osa 5 Technická pomoc.

Podpora sociální integrace (sociálního bydlení, sociálního podnikání) je součástí naplňování tematického cíle „Fungující sociální systém a boj proti chudobě“ který spadá do podporované oblasti prioritní osy 2 a 4. Vyhlášení prvních výzev v operačním programu IROP je plánováno na období srpen až září 2015. (Evropské strukturální a investiční fondy, 2015)

4.3 Jiná forma podpory sociálního podnikání – společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek

Francová (2014) uvádí, že sociální podniky až tak nepotřebují dotace, ale spíše zakázky. Pro veřejný sektor se mohou stát dodavateli i subdodavateli. Jedná se o společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek.

„Základním principem odpovědného veřejného zadávání je zohlednění více hledisek najednou - vedle běžně užívané nejnižší ceny dílčí zakázky lze zahrnout konkrétní společenské téma, které chce daná instituce (ačkoli zřejmě v jiném resortu) řešit. Např. podpora místních dodavatelů, zaměstnání znevýhodněných osob, důstojné pracovní podmínky, dodržování sociálních a pracovních práv, podpora vzdělávání, důraz na snížení zátěže na životní prostředí apod. Zadavatel tak de facto za stejné prostředky získává přidanou hodnotu. To všechno samozřejmě za dodržení všech platných norem a to jak norem ČR, tak norem EU.“ (Nová ekonomika, 2014, str. 10)

Zadávání veřejných zakázek se řídí zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.⁴⁴ Tento zákon řeší problematiku postupů při zadávání veřejných zakázek, soutěž o návrh, dohled nad dodržováním tohoto zákona a podmínky vedení a funkce seznamu kvalifikovaných dodavatelů a systému certifikovaných dodavatelů. Jedná se o zákon, který patří mezi nejčastěji novelizované zákony.⁴⁵

Zadavatel výběrového řízení podle tohoto zákona může, jak je uvedeno v § 44 odstavce 10, blíže specifikovat požadavky na plnění veřejné zakázky, tak aby byla v souladu s principem odpovědného zadávání veřejných zakázek.

„(10) Zadavatel může v zadávacích podmínkách uvést též požadavky týkající se zvláštních podmínek na plnění veřejné zakázky, a to zejména v sociální oblasti, v oblasti zaměstnanosti nebo v oblasti životního prostředí.“ (Zákon č.137/2006 Sb.)

⁴⁴ Zákon ze dne 14. března 2006 s účinností od 1. července 2006.

⁴⁵ Do konce měsíce března 2015 byl tento zákon 23 krát novelizován. Mezi nejvýznamnější novely z poslední doby patří tzv. transparentní novela (zákon 55/2012 Sb.) a tzv. technická novela (zákon 40/2015 Sb.).

Důležitým krokem při zadávání veřejných zakázek je stanovení kritéria hodnocení nabídek. Zákon o veřejných zakázkách specifikuje v § 78 hodnotící kritéria, která může zadavatel zvolit. Jedná se o kritérium ekonomická výhodnost nabídky, nebo nejnižší nabídková cena. Právě zvolení zadavatele hodnotícího kritéria – ekonomická výhodnost nabídky, umožňuje stanovení dílčích hodnotících kritérií (§ 78 odst. 4), tak aby veřejná zakázka byla zadána v souladu s principy společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek.

„(4) Rozhodne-li se zadavatel pro zadání veřejné zakázky podle základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky, stanoví vždy dílčí hodnotící kritéria tak, aby vyjadřovala vztah užitné hodnoty a ceny. Dílčí hodnotící kritéria se musí vztahovat k nabízenému plnění veřejné zakázky. Mohou jimi být zejména nabídková cena, kvalita, technická úroveň nabízeného plnění, estetické a funkční vlastnosti, vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí, vliv na zaměstnanost osob se zdravotním postižením a osob se ztíženým přístupem na trh práce, provozní náklady, návratnost nákladů, záruční a pozáruční servis, zabezpečení dodávek, dodací lhůta nebo lhůta pro dokončení. Dílčími hodnotícími kritérii mohou být také organizace, kvalifikace a zkušenosti osob zapojených do realizace veřejné zakázky, pokud mají významný dopad na její plnění. Dílčím hodnotícím kritériem nemohou být smluvní podmínky, jejichž účelem je zajištění povinností dodavatele, nebo platební podmínky.“ (Zákon č.137/2006 Sb.)

Problémem, na který zadavatelé mohou narážet, je přesná a srozumitelná specifikace těchto dílčích hodnotících kritérií nejen do zadávací dokumentace, ale i do prováděcí smlouvy z hlediska následné vymahatelnosti smluvních závazků. Je nutná vysoká odbornost zadavatele v dané problematice, aby mohl správně specifikovat daná kritéria a i je správně vyhodnotit při výběru vhodného dodavatele na plnění předmětu výběrového řízení. Pokud by totiž zadavatelé nesprávně specifikovali, či vyhodnotili kritéria, vystavili by se riziku námitek proti zadávacímu řízení a mohli by se dopustit porušení zákona o veřejných zakázkách. Toto jsou hlavní důvody, proč zadavatelé raději volí jednodušší cestu pro hodnocení nabídek, a to zvolením kritéria nejnižší nabídková cena.

Druhým důležitým účastníkem výběrových řízení jsou právě potencionální dodavatelé předmětu výběrového řízení. Jimi mohou právě být i sociální podniky. Francová (2014) uvádí, že zkušenosti českých sociálních podniků, ale i malých podniků jsou s výběrovými řízeními spíše negativní. V zadávací dokumentaci jsou mnohdy uváděny požadavky, které malé podniky, mezi které se řadí i sociální podniky, nemohou splnit, i když hlediska svých

zkušeností a předmětu činnosti (podnikání) by mohly tuto zakázku zajistit a to i mnohdy s nižšími náklady. Z důvodu uvedených požadavků v zadávací dokumentaci se ale výběrového řízení nemohou ani zúčastnit.

Mezi omezující podmínky například patří:

- požadavek na zbytečně vysoký obrat podniku,
- délka činnosti vzhledem k předmětu zakázky,
- požadavky na doložení zkušeností se stejným předmětem plnění, které, ale co se týče rozsahu, neúměrně přesahují rozsah plnění předmětu výzvy.

Pokud podnik splňuje podmínky pro účast výběrového řízení a zúčastní se ho, může narazit na další překážky. Pokud je hodnotícím kritériem nejnižší nabídková cena, což bývá velmi často, jak již bylo výše uvedeno, vítězná nabídka často podsekne cenu. Což může například být nezahrnutými vícepracemi, které ve výsledku zakázku předraží, nelegální prací, či například použitím pracovních smluv, které jsou pro zaměstnavatele méně nákladné, ale i agenturní zaměstnávání atd.

Dalším problémem, na který sociální podniky při veřejných zakázkách narážejí je samotný název „sociální podnik“, který vyvolává nedůvěru a obavu ze špatné kvality provedení předmětu plnění veřejné zakázky. (Francová, 2014)

Ve veřejných zakázkách může integračním sociálním podnikům pomoci využít kritérium, které zvýhodňuje zaměstnavatele s více než 50 % osob se zdravotním postižením. Veřejní zadavatelé musí na základě § 101 zákona o veřejných zakázkách zohlednit při vyhodnocování nabídek při podlimitních zadávacích řízeních uchazeče zaměstnávajícího osoby zdravotně postižené.

„(4) Účastní-li se otevřeného řízení, užšího řízení nebo zjednodušeného podlimitního řízení při zadávání podlimitní veřejné zakázky na dodávky nebo služby dodavatel zaměstnávající více než 25 zaměstnanců, z nichž je více než 50 % zaměstnanců osobami se zdravotním postižením, je pro hodnocení nabídek rozhodná výše nabídkové ceny tohoto dodavatele snižena o 15 %. Ustanovení § 82 odst. 4 tím není dotčeno.“ (Zákon č.137/2006 Sb.)

V praxi je však možné se setkat se zneužíváním tohoto ustanovení některými uchazeči, kteří sice zadavateli předloží zákonem ukládané doklady, které potvrzují tuto skutečnost, ale o skutečné zaměstnávání osob se zdravotním postižením se nejedná, či si založí dceřiné společnosti, jejichž prostřednictvím potom podávají nabídky do výběrových řízení. Jejich nabídka je pak podle výše uvedeného ustanovení pro hodnocení snížena o 15 %, ale v případě,

že je tato nabídka vybrána, při plnění je hrazena v plném rozsahu (původní částka bez 15 % snížení). Dochází tak pouze ke zvyšování výdajů veřejných zadavatelů, nehospodárnému vynakládání veřejných prostředků a i podpora zaměstnávání zdravotně postižených občanů se mívá svým účinkem. Dochází tím i k poškození dobrého jména sociálních podniků, které myslí zaměstnávání zdravotně postižených osob vážně. Úplné zrušení tohoto ustanovení, by však znamenalo poškození všech, kteří chtějí této skupině osob pomáhat.

Prostřednictvím zadávání veřejných zakázek jsou soukromým firmám za realizaci těchto zakázek vypláceny z veřejných rozpočtů miliardy korun a jen na společnosti je, co za to bude požadovat. Nová ekonomika (2014, str. 15 – 18) doporučuje nejprve zpracovat představitelům veřejného sektoru (zadavatelům zakázek) komplexní strategii rozvoje a v ní specifikovat slabé stránky, které je nutné v dané lokalitě řešit a stanovit jejich priority. Při zadávání veřejných zakázek pak může tuto oblast podpořit. Doporučeno je začít s malým rozsahem výrobků a služeb, které mají jasný sociální dopad.

Pro názornost o jak veliký objem finančních prostředků, které jsou alokovány veřejnými a sektorovými zadavateli se jedná, je uvedena tabulka 3.

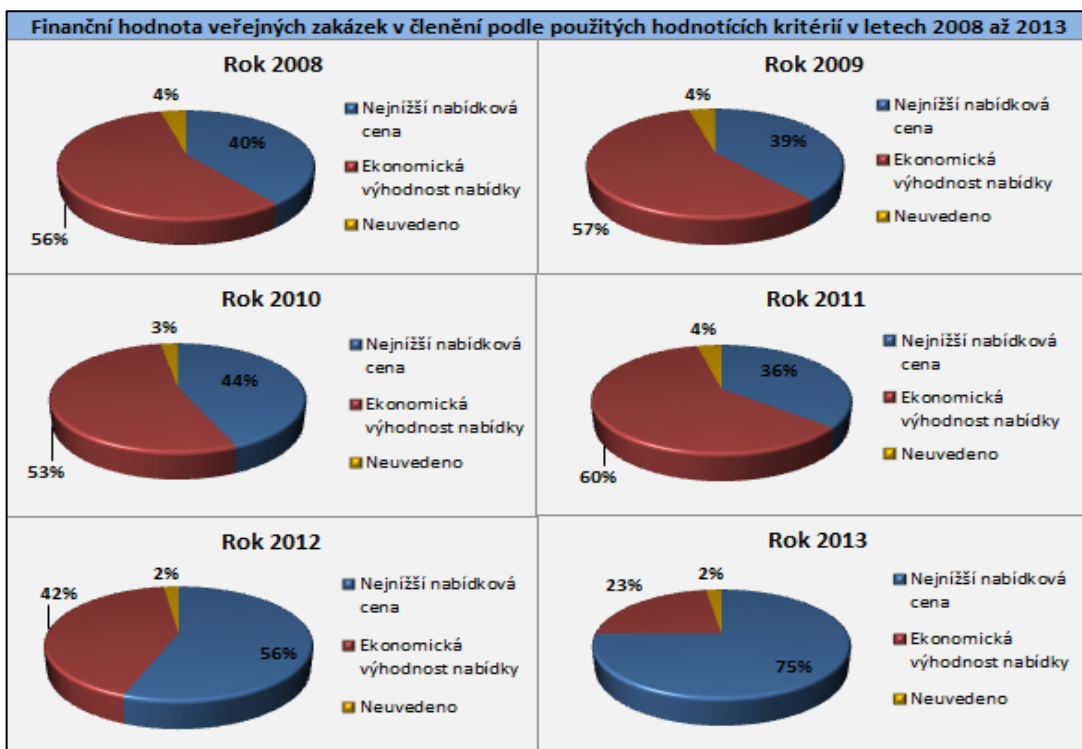
Tabulka 3 Podíl prostředků alokovaných veřejnými a sektorovými zadavateli na celkové velikosti trhu veřejných zakázek

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Veřejní zadavatelé (mld. Kč)	423	457	503	475	439	414	406
Sektoroví zadavatelé (mld. Kč)	51	79	79	119	63	79	69
Trh VZ celkem	474	536	582	594	502	493	475
Evidováno v ISVZ v mld. Kč	252	359	346	315	283	325	300
*V případě roku 2013 se jedná o odhad na základě dostupných údajů (stav k 25. 3. 2014)							
Uváděné finanční hodnoty jsou včetně DPH							

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014

Velikost trhu veřejných zakázek zobrazuje celkový objem finančních prostředků, prostřednictvím nich zadavatelé realizují nákupy a investice do dodávek, služeb či stavebních prací. Je tvořen sektorovými a veřejnými zadavateli. Veřejní zadavatelé jsou pro trh veřejných zakázek zásadní, představují téměř 85 % celkového trhu VZ a zároveň jsou zásadně ovlivňovány fiskální politikou vlády.

Na obrázku 4 je zachycena finanční hodnota veřejných zakázek v letech 2008 až 2013 v členění podle použitého hodnotícího kritéria. Do grafů jsou zpracovány hodnoty veřejných zakázek evidovaných v Informačním systému o veřejných zakázkách. V tomto systému jsou evidovány ty veřejné zakázky, které musí podle zákona o veřejných zakázkách, zadavatel uveřejňovat.

Obrázek 4 Finanční hodnota VZ v členění podle použitých hodnotících kritérií v letech 2008 až 2013

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014

V letech 2010 a 2011 se začaly projevat důsledky finanční krize. Došlo k poklesu jak finančního objemu veřejných zakázek, tak i jejich počtu oproti roku 2009. V návaznosti na negativní ekonomický vývoj a fiskální restrikcí zesílil tlak na zadavatele – omezování výdajů a realizace menších zakázek co do finančního objemu a co nejlevnější. Toto se výrazně promítlo v letech 2012 a 2013, kdy došlo k výraznému nárůstu podílu veřejných zakázek hodnocených podle kritéria „nejnižší nabídková cena“.

Pokud by se podařilo alespoň část finančních prostředků z celkového objemu veřejných zakázek alokovat na principu společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek, společnost by získala přidanou hodnotu v podobě většího zhodnocení finančních prostředků, úsporu veřejných prostředků, došlo by ke zvýšení kvality života společnosti, aniž by bylo nutné například zvyšovat daně.

5 LEGISLATIVA JAKO ZÁKONNÝ PŘEDPOKLAD ROZVOJE SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

5.1 Legislativní prostředí současný stav

Sociální podnikání v České republice je další z oblastí (např. kuponová privatizace majetku), kde trend nárůstu tohoto podnikání předstihl zákonodárce při tvorbě legislativy. Sociální podniky vznikají bez skutečných pravidel a dá se říci, že ne všechny s cílem sociálního prospěchu. V českém právu doposud chybí zakotvení pojmu sociální podnikání.

Jako dobrý počín je možné posuzovat, že v roce 2009 byla založena Tematická síť pro sociální ekonomiku TESSEA⁴⁶ jako názorová platforma, která sdružuje podnikatelské i nepodnikatelské subjekty se společným zájmem prosazovat sociální podnikání do povědomí laické i odborné veřejnosti. Tři roky na to naformulovala definici sociálního podnikání:

„Sociální podnikání jsou podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí. Hraje důležitou roli v místním rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Zisk je z větší části použit pro další rozvoj sociálního podniku. Pro sociální podnik je stejně důležité dosahování zisku i zvýšení veřejného prospěchu.“ (Bednáriková a Francová, 2011, str. 14)

Sociální podniky, tak jak byly nadefinovány, jsou objekty regulací řady zákonů, žádný ze zákonů České republiky však nenese v názvu pojem sociálního podniku, žádný neobsahuje jejich definici ani regulaci, která by se výlučně týkala toho, co bylo nadefinováno jako sociální podniky.

V literatuře podle Vyskočila (2014, str. 23 – 24) můžeme najít řadu zákonů, které jsou autory považovány za nejrelevantnější pro problematiku sociálního podnikání. V následující tabulce 4 je uveden přehled těch nejdůležitějších.

⁴⁶ Vznikla v rámci stejnojmenného projektu, který byl podpořen z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Tento projekt byl realizován od června 2009 do konce listopadu 2011 Novou ekonomikou o.p.s.. Od prosince 2011 činnost Tematické sítě pro sociální politiku pokračuje v pozměněné podobě dál pod společností P3 – People, Planet, Profit o.p.s.. (Neziskovky, 2011)

Tabulka 4 Legislativní dokumenty týkající se sociálních podniků

Číslo	Název legislativního dokumentu
Zákon č. 89/2012 Sb.	občanský zákoník
Zákon č. 90/2012 Sb.	o obchodních korporacích
Zákon č. 563/1991 Sb.	o účetnictví a daňová legislativa
Zákon č. 455/1991 Sb.	o živnostenském podnikání
Zákon č. 262/2006 Sb.	zákoník práce
Zákon č. 137/2006 Sb.	o veřejných zakázkách
Zákon č. 435/2004 Sb.	o zaměstnanosti

Zdroj: Vyskočil, 2014

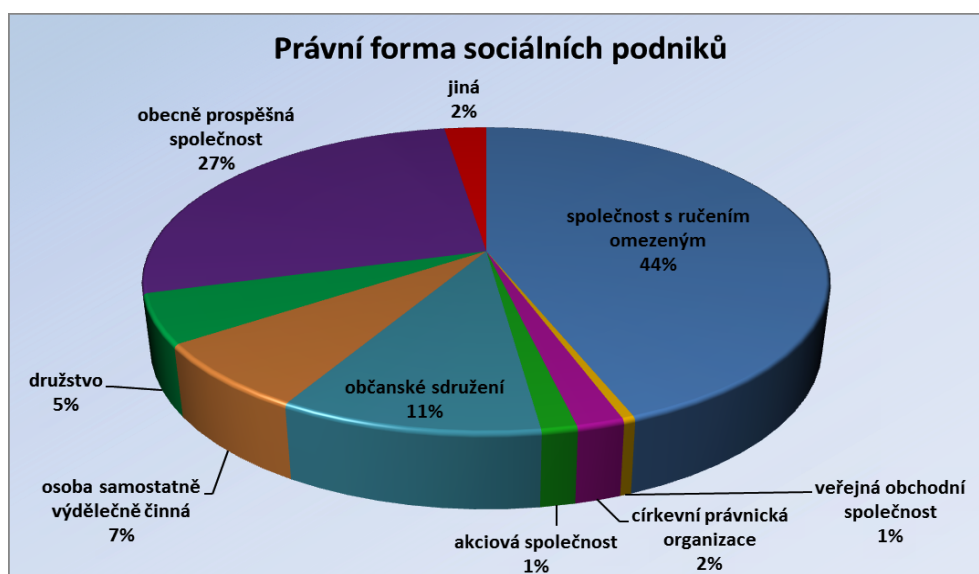
Sociální podnikání není možné chápat jako charitu, jde v něm, ostatně jako v každém podnikání o zisk, ale nejen o finanční ale i zisk společenský. Na rozdíl od neziskových organizací nejsou sociální podniky závislé na darech a veřejné finanční podpoře. Sociální podnik nezatěžuje státní rozpočet, svoji činnost si financuje ze svého zisku s cílem své udržitelnosti a dlouhodobé pomoci při řešení společenských problémů. K takto pracujícímu subjektu však společnost musí najít vhodné způsoby podpory, když ne finanční tak v podmínkách při získávání veřejných zakázek.

Příkladem může být Velká Británie, kde jsou součástí kritérií při výběru dodavatele na plnění veřejné zakázky důležité například i otázky týkající se zajištění zaměstnání osobám znevýhodněným v přístupu na trh práce, ekologické dopady, péče o rozvoj zaměstnanců a celá řada dalších vlivů. Princip britské metodiky je založen na zajišťování nejvyšší hodnoty, kterou je možné zadáním zakázky získat, ne kritériem nejnižší ceny – používané v české praxi a vytržené z širšího kontextu veřejného zájmu. Ztrácejí zde na váze nejnižší cena a nejrychlejší realizace, naopak důležitým se stává parametr veřejného zájmu (např. zprostředkování práce). Jsou podporováni dodavatelé, kteří realizaci zakázky spojí s dalšími veřejnými zájmy a cíli (zaměstnanost, ekologické dopady, rozvoj kvalifikace atd.). (Taišl, 2007, str 5)

Co se týká právní formy českých sociálních podniků, tak je možné říci, že zakládání sociálního podniku se od založení klasického podniku či živnosti nijak neliší. Při změně klasického podniku na sociální podnik dojde pouze k zanesení pravidel sociálního podniku do zakládací listiny či vnitřní směrnice. To ale není nutné, protože to není zákonem uloženo. Pravidla sociálního podnikání nejsou zakotvena v žádném zákoně České republiky, jedná se spíše o jakýsi etický kodex, ke kterému se sociální podniky hlásí. Existuje však situace, kdy jsou vyžadována – u nově založených sociálních podniků a to za účelem získání dotace. (JVM – RPIC, 2014, str. 16 – 17)

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR ve spolupráci s P3-People, Planet, Profit o.p.s. v rámci projektu „Podpora sociálního podnikání v ČR“ (o tomto projektu bylo již pojednáno v kapitole 4.2) vytvořilo dvě sady rozpoznávacích znaků (indikátorů) včetně jejich způsobu naplnění. Tyto indikátory jsou uvedeny v příloze A.

Zakladatel sociálního podniku se musí sám rozhodnout, jakou právní formu zvolí. Na následujícím obrázku 5 je zobrazeno zastoupení právních forem českých sociálních podniků, které jsou evidovány v „adresáři sociálních podniků“, který je dostupný na webových stránkách „české sociální podnikání“.

Obrázek 5 Právní forma sociálních podniků v České republice

Zdroj: České sociální podnikání, ©2015

Největší zastoupení má v českém sociálním podnikání právní forma – **společnost s ručením omezeným**. V České republice se k sociálnímu podnikání hlásí 93 podniků s právní formou spol. s r. o. Patří mezi tzv. kapitálové společnosti s charakteristickými znaky – účast společníků ve formě poskytnutého kapitálu (počáteční vklad 200.000,-Kč), oddělení majetku společníků od majetku společnosti a s tím spojené nízké riziko ručení společníků za závazky společnosti.

Druhá nejčastěji používaná právní forma je **obecně prospěšná společnost**. Podle Dohnalové (2012, str. 94) je tato právní forma typickým představitelem sociální ekonomiky a jejím hlavním posláním je poskytování obecně prospěšných služeb. Tato právní forma je na poli českého sociálního podnikání zastoupena 57 podniky. Do právního řádu České republiky byly obecně prospěšné společnosti zakotveny zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně

prospěšných společnostech⁴⁷. Tento zákon byl však novým občanským zákoníkem zrušen. Existující (již dříve založené) obecně prospěšné společnosti mají dvě možnosti. První je transformace na ústav, nadaci, či nadační fond. Druhou možností je řídit se dosavadními předpisy. Nově lze zřídit ústav, nadaci, nadační fond, či jinou společnost se statutem veřejné prospěšnosti.⁴⁸

Občanská sdružení jsou zastoupena 22 sdruženími, které se hlásí ke statusu sociální podnik. Občanská sdružení podle Dohnalové (2012, str. 100 – 101) jsou podle typologie právnických osob sdružením osob za určitým účelem, korporací. Vyjadřují právo na sdružování, což je jedno ze základních politických práv vyplývajících z Listiny základních práv a svobod. Občanská sdružení byla upravena zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů⁴⁹. Tento zákon byl však také novým občanským zákoníkem zrušen. Valné hromady občanských sdružení mohly do konce roku 2013 schválit transformaci na ústav či na sociální družstvo. Občanská sdružení, která se nerozhodla pro transformaci, jsou podle nového občanského zákoníku považována za spolky. (Evropský sociální fond v ČR, 2013, str. 1 - 2)

V pořadí čtvrtými jsou **osoby samostatně výdělečně činné**, ty jsou zastoupeny v počtu 15. Osobou samostatně výdělečně činnou (podnikatelem) je ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. (Zákon 89/2012 Sb.) Nevýhodou je, že osoby samostatně výdělečně činné ručí v případě bankrotu celým svým majetkem.

Družstvo je zastoupeno 5 % (11 družstev) ze všech sociálních podniků v České republice. Družstva byla upravena zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem⁵⁰, který byl zrušen novým občanským zákoníkem. Počínaje rokem 2014 problematiku družstev upravuje zákon č. 90/2012 Sb., Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Novinkou od roku 2014, která vychází vstříc principům sociálního podnikání, je název **sociální družstvo**.

„§ 758 Sociálním družstvem je družstvo, které soustavně vyvíjí obecně prospěšné činnosti směřující na podporu sociální soudržnosti za účelem pracovní a sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti s přednostním uspokojováním místních potřeb a

⁴⁷ Předpis č. 248/1995 Sb., Zákon o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů s účinností od 1. 1. 1996 a byl zrušen od 1. 1. 2014 zákonem 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴⁸ Nový občanský zákoník má být doplněn speciálním zákonem o statusu veřejné prospěšnosti. Návrh tohoto zákona je založen na principu zápisu statusu veřejné prospěšnosti do příslušného rejstříku (ve kterém je právnická osoba zapsána) po splnění zákonem definovaných kritérií.

⁴⁹ Předpis č. 83/1990 Sb., Zákon o sdružování občanů s účinností od 1. 5. 1990 byl zrušen od 1. 1. 2014 zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁵⁰ Předpis č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník s účinností 1. 1. 1992 byl zrušen od 1. 1. 2014 zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

využíváním místních zdrojů podle místa sídla a působnosti sociálního družstva, zejména v oblasti vytváření pracovních příležitostí, sociálních služeb a zdravotní péče, vzdělávání, bydlení a trvale udržitelného rozvoje.“(Zákon č. 90/2012 Sb.)

Ve své zásadě se jedná o družstvo, které se rozhodlo pro čistou formu sociálního podniku. Problematiku družstev i sociálních družstev upravuje § 552 až § 773 zákona o obchodních korporacích.

Poslední skupinu, která má jen nepatrné zastoupení mezi sociálními podniky v České republice, tvoří **akciové společnosti** (3 sociální podniky), **církevní právnické organizace** (4 sociální podniky) a **veřejné obchodní společnosti** (1 sociální podnik). Jedná se o ojedinělé a netypické právní formy pro sociální podnik, což potvrzuje i jejich zastoupení na poli sociálního podnikání na území České republiky.

5.2 Chystaná úprava legislativy o sociálním podnikání

Počet sociálních podniků v České republice stále roste, mají různou právní formu a největší podíl zaujímají sociální podniky zaměřené na znevýhodněné sociální skupiny obyvatel – integrační sociální podniky. Je tedy nutné, aby sociální podniky, které se stále více dostávají do podvědomí společnosti, měly svou právní úpravu. Jen cílenou a správně nastavenou legislativou dojde alespoň k částečnému zamezení nekalých praktik, které v současné době na poli sociálního podnikání, ale i například sociálního bydlení, či sociálních služeb mnohdy odehrávají. Negativní zkušenost lidí ještě znásobená medializací některých případů vrhají negativní stín na všechny sociální podniky, včetně těch, které skutečnou pomoc lidem v tísní myslí vážně.

5.2.1 Návrhy na legislativní řešení sociálního podnikání

Tematickou sítí pro sociální ekonomiky TESSEA byla provedena analýza legislativy zaměřené na sociální podnikání v jiných zemích Evropské unie a na základě této analýzy zpracovala návrh na zapracování integračních sociálních podniků do legislativy České republiky. Byly vypracovány tři návrhy.

Prvním návrhem, který společnost RAVL (2013, str. 5 – 6) uvádí ve zpracované analýze v rámci projektu TESSEA, je vytvoření samostatného zákona o sociálním podniku, který by pokrýval všechny sociální podniky (obecné i integrační). Tento zákon by stanovil nositele identifikace a dohledu nad takto vymezeným okruhem podniků, veřejně přístupný registr sociálních podniků a kompetence v oblasti kontroly. Tento zákon by mohl být doplněn

o prováděcí předpisy a metodická doporučení. Na základě tohoto zákona by sociální podniky mohly využít přímou⁵¹ i nepřímou⁵² podporu.

Druhým návrhem je zapracování podpory sociálních podniků do zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, kdy může například dojít k vytvoření cíleného programu na základě § 120 zákona o zaměstnanosti.

„Problémy obecního, okresního, krajského a celostátního charakteru v oblasti zaměstnanosti mohou být řešeny prostřednictvím cílených programů, včetně mezinárodních programů s mezinárodní účastí a programů financovaných v rámci Strukturálních fondů Evropské unie a dalších programů Evropské unie.“ (Zákon č. 435/2004 Sb.)

Zákon o zaměstnanosti je, jak uvádějí Duková, Duka a Kohoutová (2013, str. 87 – 94), jedním ze tří zákonů⁵³, který řeší problematiku politiky zaměstnanosti. Politika zaměstnanosti je tvořena soubory opatření, které napomáhají vytvářet podmínky pro rovnováhu na trhu práce a aby docházelo k efektivnímu využívání pracovních sil. V současné době mohou sociální podniky (zejména integrační) využívat aktivní politiku zaměstnanosti např. vytvořením chráněného pracovního místa.

Třetím a posledním návrhem, který společnost RAVL (2013, str. 6) uvedla, je zpracování a pilotní ověření formou „Opatření na úseku zaměstnanosti“. Tento návrh je zaměřen na integrační sociální podniky a je založen na kombinaci již existujících nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, které by byly synergicky aplikovány ve 2 až 3 regionech na podporu a vznik sociálních podnikatelů. Na základě údajů získaných z těchto regionů by bylo následně rozhodnuto o rozsahu a formě plošné podpory.

5.2.2 Připravovaná legislativní opatření

Na začátku roku 2014 vešel v účinnost nový občanský zákoník, který v §147 předpokládá vznik dalšího zákona.

„§ 147 Veřejně prospěšná právnická osoba má právo na zápis statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku, pokud splní podmínky stanovené jiným právním předpisem.“ (Zákon č. 89/2012 Sb.)

⁵¹ Přímá podpora – příspěvky v rámci zákona o zaměstnanosti o zaměstnanosti, grantové podpory na úrovni národní, regionální a municipální, podpory z výzev ESF, či jiných evropských fondů.

⁵² Nepřímá podpora – slevy z přímých či nepřímých daní, slevy na sociálním pojistném.

⁵³ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se o další zákon, který se nepodařilo prosadit při zpracovávání doprovodných zákonů. Návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti vypracovalo Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Cílem tohoto návrhu je zvýšení transparentnosti a důvěryhodnosti neziskového sektoru. Právě status veřejné prospěšnosti má být zárukou, že příslušná právnická osoba splňuje podmínky, jak svou činností, tak i ovlivňováním osob a hospodařením aby skutečně sloužila veřejně prospěšnému účelu.

Tento návrh zákona byl zpracovaný a dokonce i v srpnu 2013 Poslaneckou sněmovnou schválený. Návrh tohoto zákona byl ale v září 2013 Senátem zamítnut. Jelikož v té době již byla Poslanecká sněmovna rozpuštěna, nemohl nikdo názor Senátu zkorigovat. (Právní prostor, 2015)

V současné době se nad zákonem stále pracuje. V březnu 2015 se na Úřadu vlády konalo zasedání Legislativní rady vlády, kde byl návrh tohoto zákona také projednáván. Projednávání však bylo přerušeno. (Účetní portál, 2015)

V době, kdy probíhalo jeho první schvalování, byl schvalován i daňový balíček navržený Ministerstvem financí, ve kterém byla také řešena veřejná prospěšnost ve formě daňových benefitů, které by osoby se statutem veřejné prospěšnosti mohly využívat. V současné době je zákon o statusu veřejné prospěšnosti projednáván samostatně, a tak je otázkou zda vůbec a kdy v případě jeho schválení Ministerstvo financí nějaké benefity naváže. (Právní prostor, 2015)

Mezi další chystané zákony patří zákony, které připravuje ministr pro lidská práva. Jedná se o věcný záměr normy o sociálním podnikání a zákon o sociálním začleňování. Zákon o sociálním podnikání by měl začít platit v červnu 2016, ale termín se odsouvá až na leden 2017. Se zákonem o sociálním začleňováním je to podobné. (České noviny, 2015)

6 ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE V OBLASTI SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ

České pojetí sociálního podnikání je široké a hlavní důraz je kladen zejména na finanční samostatnost sociálních podniků. Mezi sociální podniky patří nejen sociální podniky integrační, ale i ekologicky zaměřené podniky, podniky podporující místní rozvoj či se věnující fairtradovému obchodování.⁵⁴ Do sociálního podnikání je zahrnováno i podnikání neziskových organizací, které si přivydělávají a vytvořeným ziskem podporují svou hlavní činnost. (Kurková, Francová, 2012, str. 8)

Česká republika v současnosti nemá jednotné vymezení toho, co je sociální podnik. Sociální podniky nemají ani svou speciální právní formu a není zde ani žádný povinný registr sociálních podniků. Sociální podniky jsou součástí neziskových organizací, kdy je ale nelze vyčlenit ze statistik neziskových organizací, spadají i do komerčního sektoru spolu s ostatními výdělečně činnými podniky registrovanými v obchodním rejstříku. A ani zde je nelze jednoznačně vyčlenit. Jedinou možností jak zkoumat sektor sociálních podniků jsou statistiky založené na průzkumech a výběrových šetřeních, či dobrovolné adresáře sociálních podniků. K této analýze byl využit „adresář sociálních podniků“, který je dostupný na webových stránkách „české sociální podnikání“. Tyto stránky jsou provozovány obecně prospěšnou společností P3 – People, Planet, Profit.

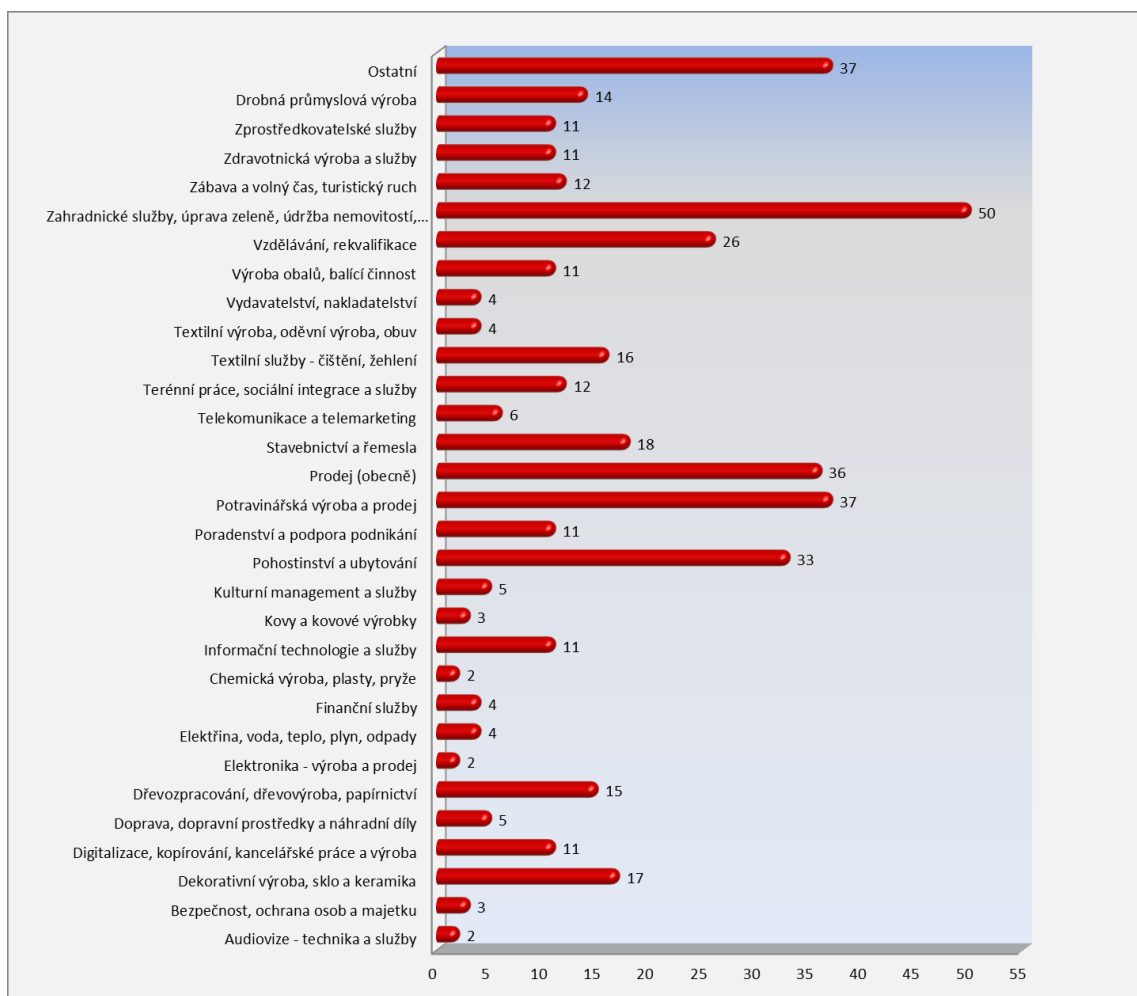
V současné době je v adresáři uvedeno 211 sociálních podniků. Seznam všech uvedených sociálních podniků, včetně dalších informací je uveden v příloze B Seznam sociálních podniků k 20. březnu 2015. Problémem však může být, že nemusí obsahovat všechny sociální podniky, ale zároveň, že i uvedené sociální podniky se nemusí jako sociální podniky chovat. Přesto lze tento adresář označit jako přínosný pro získání představy o současném stavu sociálního podnikání v České republice.

Adresář je členěn podle místa působení jednotlivých sociálních podniků (členění podle krajů), podle oblasti podnikání, společenské prospěšnosti, či cílové skupiny. Pro následující analýzu byla použita data uvedená v tomto adresáři sociálních podniků.

Prvním hodnoceným kritériem je oblast podnikání sociálních podniků. Oblasti sociálního podnikání jsou rozčleněny do 31 skupin. Zastoupení sociálních podniků v jednotlivých

⁵⁴ Fair trade - spravedlivý obchod. Způsob obchodování, jehož cílem je v první řadě podpořit malé výrobce a zemědělce z rozvojových zemí Asie, Afriky a Latinské Ameriky tak, aby se dokázali uživit vlastní prací v souladu s ekologicky šetrným a sociálně ohleduplným přístupem.

skupinách znázorňuje následující obrázek 6. Jednotlivé sociální podniky mohou vykonávat činnosti z více oblastí.

Obrázek 6 Členění sociálních podniků v České republice podle oblasti podnikání

Zdroj: České sociální podnikání, ©2015

Největší počet sociálních podniků vykonává svou činnost v oblasti zahradnických služeb, úpravy zeleně, údržby nemovitostí a úklidových služeb. Tyto služby nabízí více jak 23 % sociálních podniků uvedených v adresáři. Další nejpočetnější skupinu tvoří oblast potravinářské výroby a prodeje, 17,54 %. Dá se předpokládat, že tyto dvě nejpočetnější skupiny jsou tvořeny zejména integračními podniky, které si jako svůj hlavní obor činnosti zejména volí úklidové služby, či stravovací služby (kavárny). Stejné procento má i skupina ostatní, která zahrnuje všechny ostatní činnosti, které nebyly v adresáři konkrétně specifikovány. Je na zvážení, zda by takovéto vysoké procento, které bude s rostoucím rozvojem sociálního podnikání pravděpodobně narůstat, nemělo být podnětem pro správce adresáře pro rozšíření nabídky oblastí podnikání, ke kterým by se mohly jednotlivé sociální podniky přihlásit a tím rozšířit představu o českém sociálním podnikání. Nejméně početnou skupinu tvoří audiovizí - technika a služby, bezpečnost, ochrana osob a majetku, doprava,

dopravní prostředky a náhradní díly, elektronika – výroba a prodej, elektřina, voda, teplo, plyn, odpady, finanční služby, chemická výroby, plasty, pryže, kovy a kovové výrobky, kulturní management a služby, telekomunikace a telemarketing, textilní výroba, oděvní výroba, obuv a vydavatelství, nakladatelství. Tyto činnosti jsou vykonávány sociálními podniky v rozmezí 0,95 % až 2,84 %.

Dalším hodnoceným kritériem je společenská prospěšnost jednotlivých sociálních podniků. Členění sociálních podniků registrovaných v adresáři podle tohoto kritéria ukazuje následující obrázek 7. Jednotlivé sociální podniky mohou uvést, stejně jako u oblasti podnikání, více oblastí společenské prospěšnosti.

Obrázek 7 Počet sociálních podniků v ČR podle společenské prospěšnosti

Zdroj: České sociální podnikání, ©2015

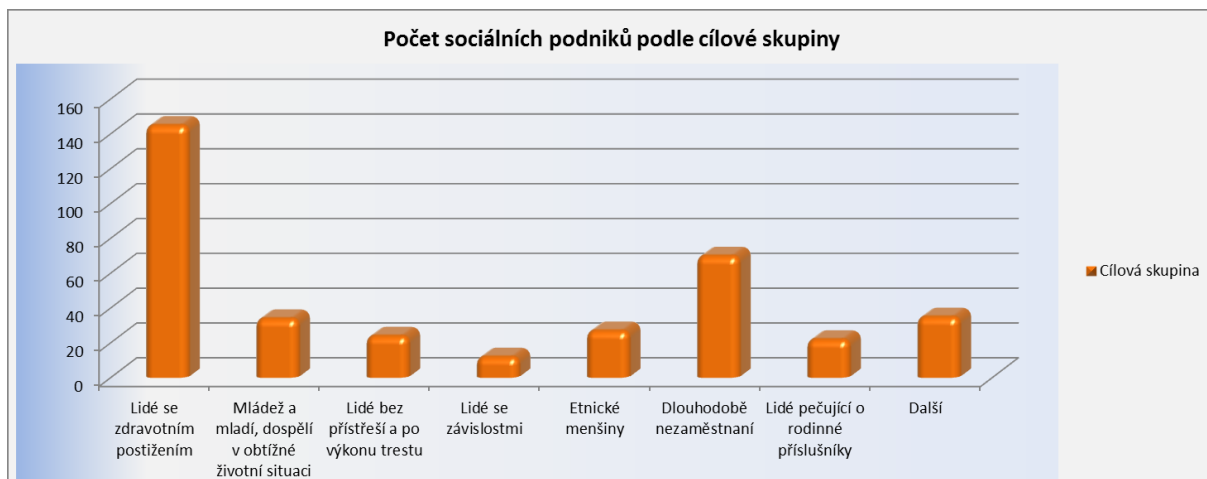
Nejvíce sociálních podniků (více jak 91 %) uvedlo oblast rovných příležitostí, která v sobě zejména zahrnuje zaměstnávání z nějakého důvodu znevýhodněných osob. Pouze 17 sociálních podniků z 211 ji neuvvedlo.

Toto vysoké číslo může být způsobeno poměrně vysokou podporou z veřejných rozpočtů. V roce 2014 bylo, podle údajů státního monitoru (2014), plánováno vyplatit z veřejných financí Ministerstvem práce a sociálních věcí příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajících více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností 3 600 000 tis. Kč. Ve skutečnosti ale bylo vyplaceno 4 018 724 tis. Kč. Není však prokazatelné, zda nárůst výdajů na zaměstnání občanů se změněnou pracovní schopností sebou nesl pokles počtu těchto nezaměstnaných osob.

Druhou nejpočetnější skupinu společenské prospěšnosti tvoří sociální oblast, která v sobě zahrnuje poskytování sociálního poradenství a sociální pomoci. Tuto oblast uvedlo více než 61 % ze všech sociálních podniků evidovaných v adresáři. Těsně za sociální oblastí je rozvoj místního společenství s necelými 58 %. Nejméně početnou skupinu tvoří blíže

nespecifikovaná skupina „jiná“, do které spadají společenské prospěšnosti, které nebyly v adresáři blíže specifikovány.

Třetím hodnoceným kritériem, podle kterého jsou členěny sociální podniky v adresáři Českého sociálního podnikání, je cílová skupina na kterou se sociální podniky zaměřují (obrázek 8). Stejně jako u obou předchozích kritérií i zde si mohou jednotlivé sociální podniky volit více cílových skupin, na které se zaměřují.

Obrázek 8 Počet sociálních podniků v ČR podle cílové skupiny

Zdroj: České sociální podnikání, ©2015

Sociální podniky se nejvíce orientují na cílovou skupinu – lidé se zdravotním postižením a dlouhodobě nezaměstnaní. Důvodem může být, jak již bylo výše řečeno, výrazná podpora z veřejných financí. Čerpání těchto finančních podpor se řídí zejména zákonem č. 435/2004.⁵⁵

Posledním kritériem, podle kterého jsou sociální podniky členěny v adresáři sociálních podniků, je kritérium podle místa působení sociálních podniků (členění podle jednotlivých krajů). V následující tabulce 5 je uveden souhrnný přehled jednotlivých krajů ČR a počet sociálních podniků v těchto krajích.

⁵⁵ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti ze dne 13. 5. 2004 s účinností 1. 10. 2004.

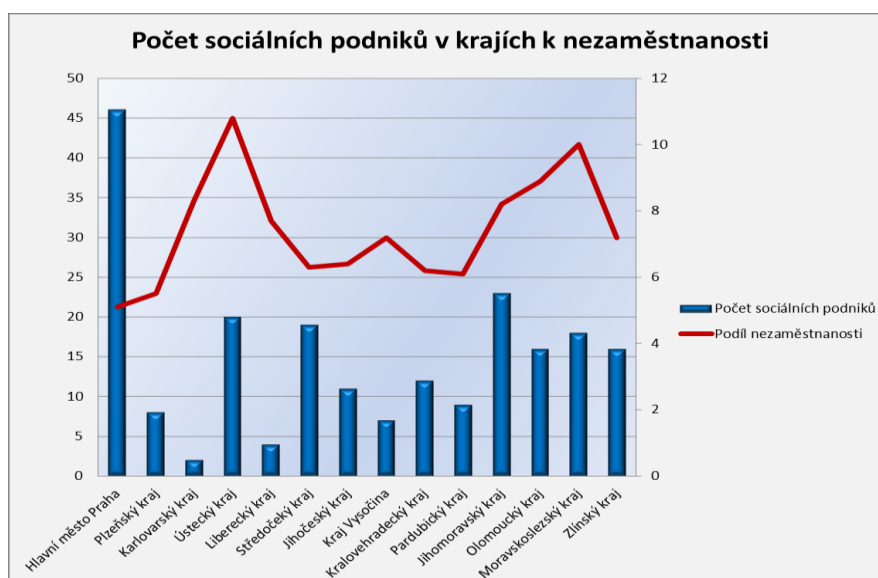
Tabulka 5 Počet sociálních podniků podle krajů v ČR

Počet sociálních podniků v jednotlivých krajích ČR	
Kraj	Počet
Hlavní město Praha	46
Plzeňský kraj	8
Karlovarský kraj	2
Ústecký kraj	20
Liberecký kraj	4
Středočeský kraj	19
Jihočeský kraj	11
Kraj Vysočina	7
Kralovehradecký kraj	12
Pardubický kraj	9
Jihomoravský kraj	23
Olomoucký kraj	16
Moravskoslezský kraj	18
Zlínský kraj	16

Zdroj: České sociální podnikání, ©2015

Největší zastoupení sociálních podniků má na svém území hlavní město Praha. Působí zde 21,8 % sociálních podniků ze všech registrovaných sociálních podniků v adresáři. Naopak kraje Karlovarský (1 %), Liberecký (1,9 %), kraj Vysočina (3,3 %), Plzeňský (3,8 %) a Pardubický (4,3 %) mají zastoupení do 5 %. V ostatních krajích se to pohybuje v rozmezí od 5 % do 11 % ze všech registrovaných sociálních podniků.

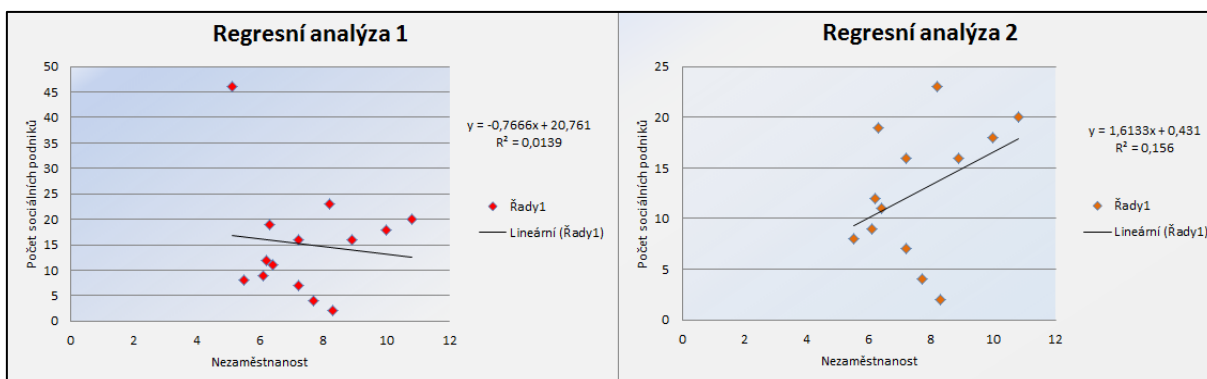
Z předchozích obrázků vyplývá, že největší podíl sociálních podniků tvoří sociální podniky integrační, které se zaměřují na znevýhodněné (trvale či dočasně) skupiny obyvatel. Na následujícím obrázku 9 je zobrazen počet sociálních podniků podle krajů a podíl celkové nezaměstnanosti v jednotlivých krajích.

Obrázek 9 Počet sociálních podniků v krajích k nezaměstnanosti

Zdroj: Integrovaný portál.MPSV, 2015

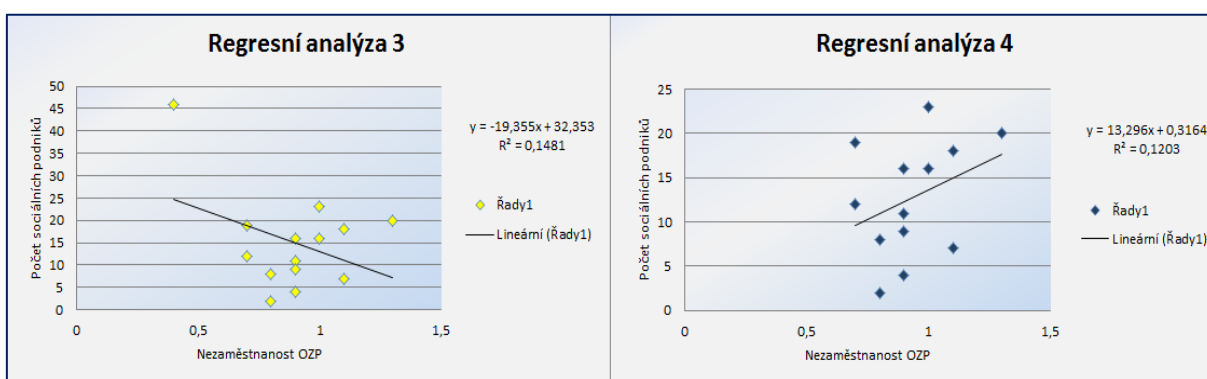
Otázkou by mohlo být, zda velikost nezaměstnanosti v jednotlivých krajích ovlivňuje rozmístění sociálních podniků. Z údajů o počtu sociálních podniků v krajích a výše nezaměstnanosti jednotlivých krajů byla provedena regresní analýza.

Obrázek 10 Regresní analýza - závislost rozmístění sociálních podniků na celkové nezaměstnanosti

Zdroj: vlastní zpracování

Regresní analýzou 1 a 2 byla zjišťována závislost rozmístění sociálních podniků na celkové nezaměstnanosti. Regresní analýza 1 byla provedena z údajů všech krajů České republiky. Výsledky provedené regresní analýzy jsou zobrazeny na obrázku 10 (regresní analýza 1). Dle očekávání zaznamenala analýza nepřímouměrný vztah mezi sledovanými ukazateli. Vypovídající schopnost tohoto vztahu je však s ohledem na dosažený index determinace velmi nízká. Také patrná odlehlost Prahy od ostatních krajů tuto závislost zkresluje. Proto byla data za Prahu z analýzy odstraněna (obrázek 10 regresní analýza 2). Index determinace se však příliš nezvýšil. Závislost mezi sledovanými ukazateli tak nelze spolehlivě potvrdit.

Obrázek 11 Regresní analýza - závislost rozmístění sociálních podniků na nezaměstnanosti OZP

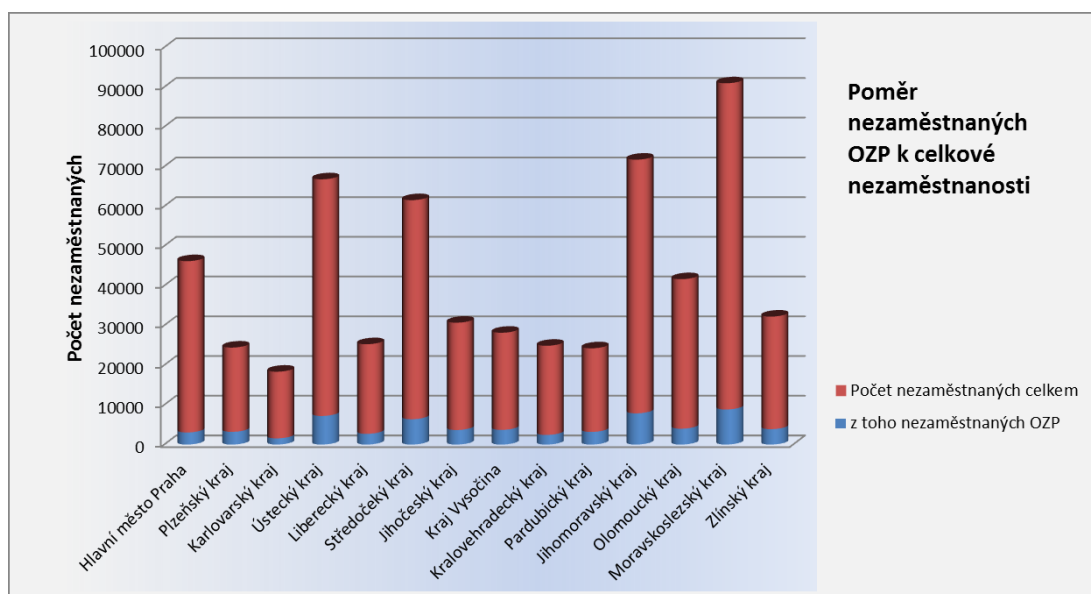
Zdroj: vlastní zpracování

Regresní analýza 3 a 4 zjišťovala závislost rozmístění sociálních podniků na výši nezaměstnanosti osob se zdravotním postižením v jednotlivých krajích. Regresní analýza 3 byla provedena z údajů všech krajů České republiky. Výsledky provedené regresní analýzy

jsou zobrazeny na obrázku 11 (regresní analýza 3). Stejně jako v předchozím případě zaznamenala analýza nepřímou vztah mezi sledovanými ukazateli. Vypovídající schopnost tohoto vztahu je však s ohledem na dosažený index determinace velmi nízká. Stejně jako v předchozím případě je patrná odlehlost Prahy od ostatních krajů, která tuto závislost zkresluje. Proto byla data za Prahu z analýzy odstraněna (obrázek 11 regresní analýza 4). Index determinace se však nezvýšil, spíše naopak ještě nepatrně klesl. Závislost mezi sledovanými ukazateli tak nelze spolehlivě potvrdit.

Všechny čtyři provedené analýzy nedokázaly spolehlivě potvrdit vztah mezi rozmístěním sociálních podniků a celkovou nezaměstnaností v jednotlivých krajích a ani nezaměstnaností osob se zdravotním postižením. Je možné se domnívat, že na koncentraci sociálních podniků v jednotlivých krajích působí i jiné faktory, mezi které například může patřit hustota osídlení, vzdělanost obyvatel, přístup ke zdrojům apod.

Na obrázku 12 je pro názornost zachyceno jakou část z celkově nezaměstnaných osob v jednotlivých krajích tvoří osoby se zdravotním postižením. Použité údaje byly čerpány ze statistik nezaměstnanosti uvedených na webovém portálu Ministerstva práce a sociálních věcí. Tyto údaje byly souhrnně zpracovány a doplněny o vlastní výpočty viz. příloha C.

Obrázek 12 Poměr nezaměstnaných osob se zdravotním postižením k celkové nezaměstnanosti v krajích

Zdroj: Integrovaný portál. MPSV, 2015

Největší počet nezaměstnaných osob má Moravskoslezský kraj, kde bylo 31. březnu 2015 82118 nezaměstnaných osob, z toho bylo 10,8 % osob s různým stupněm zdravotního postižení. Největší podíl nezaměstnaných občanů se zdravotním postižením z celkového počtu všech nezaměstnaných osob mají kraje Pardubický (15,1 %), Plzeňský (15,1 %), Zlínský

(13,7 %), Jihočeský (13,6 %) a kraj Vysočina (15,1 %). Naopak nejnižší podíl nezaměstnaných osob s různým stupněm zdravotního postižení má hlavní město Praha (7,1 %). To může být způsobeno nejen výskytem velkého počtu působících sociálních podniků, ale i koncentrací podnikatelských aktivit spočívající zejména v centralizaci řídicích i administrativních činností do hlavního města Prahy.

Rostoucí zájmem o sociální podnikání a následné zakládání sociálních podniků dokládá následující tabulka 6, která zobrazuje jednotlivé roky (počínaje rokem 1992) a počet založených sociálních podniků v tom příslušném roce.

Tabulka 6 Počet sociálních podniků podle roku založení

Počet sociálních podniků podle roku založení					
1992	4	2000	2	2008	9
1993	1	2001	2	2009	15
1994	3	2002	2	2010	18
1996	3	2003	6	2011	34
1997	2	2004	3	2012	46
1998	3	2005	7	2013	32
1999	1	2007	9	2014	9

Zdroj: České sociální podnikání, ©2015

Dá se říci, že zakládání sociálních podniků v letech 1992 až 2004 bylo poměrně vyvážené a průměrně za toto období byly založeny tři sociální podniky ročně. Nejvíce v tomto období bylo zakládáno obecně prospěšných společností (8 sociálních podniků), společností ručením omezeným (7 sociálních podniků) a občanských sdružení (7 sociálních podniků). Dále byly v menším počtu zakládány sociální podniky právní formy družstvo (3 sociální podniky), jiná (4 sociální podniky) a osoby samostatně výdělečně činné (3 sociální podniky). Ostatní právní formy typu akciová společnost, církevní právnická organizace a veřejná obchodní společnost v letech 1992 až 2004 jako sociální podniky zakládány nebyly. Mezi nejvíce zastoupené oblasti podnikání u sociálních podniků založených v této době patří kategorie ostatní, prodej (obecně), vzdělávání a rekvalifikace, poradenství a podpora podnikání, dekorativní výroba, sklo a keramika, potravinářská výroba a prodej, zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí a úklidové služby. Počet sociálních podniků, které nabízejí činnosti v těchto oblastech, se pohybuje v rozmezí 12,5 % až 22 %. Co se týká společenské prospěšnosti a cílové skupiny, na které se sociální podniky zaměřily, tak více jak 62 % založených sociálních podniků směřuje svou společenskou prospěšnost zejména do oblasti sociální a rovných příležitostí s orientací na cílovou skupinu občanů se zdravotním postižením. Nejvíce

sociálních podniků bylo v těchto letech založeno v hlavním městě Praha (9 sociálních podniků).

Následující roky počínaje rokem 2005 docházelo k pozvolnému nárůstu v počtu zakládaných sociálních podniků. Největší skokový nárůst byl zaznamenán v roce 2011, kdy bylo založeno o 88,9 % více sociálních podniků než v roce předchozím. Údaje uvedené v letech 2013 a 2014 nejsou asi konečné a mohou být postupně upravovány. Vyplývá to z dobrovolnosti zaevidování do „adresáře sociálních podniků“ vedeného na webových stránkách „české sociální podnikání“. Subjekty při zakládání jakéhokoli podniku prvotně řeší povinnosti vyplývající ze zákonů, finanční a organizační zajištění podniku. Proto se uvedené údaje o počtech založených sociálních podniků mohou s odstupem času měnit.

7 ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH DOPADŮ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ NA SOCIOEKONOMICKOU OBLAST ROZVOJE

Ukazatelů, které by poskytly informace o výkonech či činnostech podniků je mnoho. Problémem u sociálních podniků podle Vyskočila (2014, str. 18) je jejich praktická aplikace, kdy překážkou je současná nedefinovanost sociálního podnikání. Nemají svou právní formu a neexistuje povinný registr sociálních podniků.

Sociální podniky jsou kombinací podnikání, kde je prioritou dosahování zisku a sociálního či veřejného prospěchu. U komerčních podniků je prvotním životně důležitým cílem dosahování zisku. U sociálních podniků by mělo být prvotním cílem sociální nebo veřejný prospěch, ale pokud sociální podnik nebude ziskový, hrozí, že svou činnost ukončí i přes to, že jeho přínos pro společnost je velký.

Důležitost měření sociálního dopadu si uvědomuje i Evropský hospodářský a sociální výbor (2013, str. 2 – 4). Měření sociálního dopadu je prospěšné pro celou společnost. Dosahování kladného sociálního dopadu je hlavním smyslem činnosti sociálního podniku.

7.1 Metody měření dopadů sociálního podnikání

Dohnalová (2012, str. 84) tvrdí, že v posledních letech je nejen na sociální podniky vyvíjen tlak na dokladování dopadů realizovaných projektů či jiných forem sociálních aktivit. Poukazují tím na svou úspěšnost, efektivnost či mohou sloužit jako podklad při žádostech o kofinancování z veřejných či soukromých zdrojů.

Podle Dohnalové (2012, str. 86) existuje několik základních přístupů k hodnocení sociálního podnikání resp. jeho sociální přidané hodnoty. Tyto přístupy pak zahrnují celou řadu metod od kvantitativně-monetizačních, přes smíšené modely až po čistě kvalitativní přístupy. Tyto metody se pak dále dělí do kategorií podle svého zaměření:

- Holistické metody, které se zaměřují na posouzení a vykazování celkových dopadů sociálních podniků – např. sociální účetnictví (Social Accounting), společenská návratnost investice (SROI),
- metody měření výkonu a dopadů na lokální podmínky ekonomických činností – např. eko mapa (Eco-mapping), metoda lokálního multiplikátoru 3 (LM3),
- metody zaměřené na zlepšení kvality a výkonu organizace – např. standardy systému ISO,
- metody zaměřené na strategické řízení.

Je velmi těžké rozhodnout, která metoda je vhodná pro aplikaci v České republice. Nejvíce se hovoří o metodě SROI a SAA (Social accounting and audit)⁵⁶. Tyto metody, jak uvádí Dohnalová (2012, str. 86 – 87), se vzájemně doplňují a částečně překrývají. V rámci projektu TESSEA byla vytipována a pilotně ověřena metodika Social Return on Investment (SROI) v sociálním podniku Modrý domeček.

Metoda SROI umožňuje popsat výsledky určité intervence na úrovni projektu, organizace, politického programu nebo strategie. Jedná se o analytický nástroj, jehož základem je vyčíslení ekonomických, sociálních a environmentálních nákladů a přínosů dané činnosti. Výsledkem této analýzy je poměr v peněžních jednotkách vyjádřených přínosů a vynaložených nákladů na danou aktivitu. Významnou úlohu zde hrají tzv. stakeholders – intervencí dotčené osoby. Rozlišují se dva typy SROI analýzy, jedná se o analýzu evaluativní⁵⁷ a předpovědní⁵⁸. Tato metoda se v posledních letech nejvíce rozvíjí ve Velké Británii v rámci organizací New Economic Foundation a The SROI Network. (Fraňková, 2010, str. 1 – 2)

Testování metody SROI podle Dohnalové (2012, str. 89) v sociálním podniku Modrý domeček ukázalo i problematické oblasti této metody. Jedná se o časově náročnou metodu, která klade velké nároky na zkušenost a schopnost získávat požadované informace. V České republice navíc neexistují dostupné údaje, které jsou nutné pro stanovení tzv. proxies⁵⁹. Závěrem tohoto testování tedy je, že zavádění této metody měření v České republice je předčasné a pro sociální podniky příliš zatěžující.

Pro testování dopadů sociálního podnikání lze použít i standardní techniky výzkumu používané ve společenských vědách. Podle Dohnalové (2012, str. 90 – 92) se zejména jedná o tyto metody:

- rozhovory se zaměstnanci sociálního podniku,
- polostrukturované dotazování v rodinách zaměstnanců podniku,
- anketní šetření mezi obyvateli apod.

Tyto standardní techniky výzkumu byly také uplatněny výzkumným týmem v rámci projektu TESSEA vedle metody SROI v sociálním podniku Modrý domeček. Ukázalo se, že tyto metody jsou nerozporuplné a jejich použití a výstupy šetření je možné považovat za validní.

⁵⁶ SAA – pomáhá hodnotit organizaci její činnost v rámci sociálních, environmentálních a ekonomických cílů.

⁵⁷ Hodnotí již proběhlé události.

⁵⁸ Modeluje předpokládané dopady v budoucnu.

⁵⁹ Přibližná finanční hodnota, která je stanovena na základě proximace, odvozená od podobných, již stanovených peněžních hodnot. (Proving and improving, 2014)

7.2 Analýza dopadů vybraných sociálních podniků

Pro analýzu sociálních podniků byly vybrány dva sociální podniky, které působí na území Hradce Králové a Pardubic. Použity byly informace a dokumenty veřejně přístupné na webových stránkách sociálních podniků. Byla provedena i osobní návštěva pro seznámení se společností samotnou a s činnostmi které provádí. V rámci této návštěvy byl uskutečněn řízený rozhovor se zakladateli těchto sociálních podniků.

7.2.1 Sociální podnik SKOK do života o. p. s.

Touto obecně prospěšnou společností SKOK do života jsou poskytovány služby na území Hradce Králové umožňující lidem s mentálním postižením získat sebedůvěru, samostatnost a odpovědnost. Smyslem je pomáhat lidem mentálně postiženým vnímat svůj život jako smysluplný a srovnatelný s životy ostatních lidí. Snahou společnosti je stát se samostatnou a finančně nezávislou společností poskytující komplex kvalitních služeb a umožnit tak dospělým lidem s mentálním postižením z Hradce Králové a jeho okolí s přiměřenou podporou samostatně bydlet, pracovat a užívat si života.

SKOK do života vznikl jako součást Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, o.s.. Vznik její okresní organizace v Hradci Králové začíná rokem 2004 a to na základě iniciativy rodičů řešících otázku budoucnosti svých dětí s mentálním postižením po ukončení školní docházky. Rodiče nechtěli ze svých dětí pouze pasivní příjemce sociálních dávek, ale aktivní partnery spolupodílející se a obohacující život společnosti. V roce 2007 došlo k osamostatnění a byla založena samostatná, nezávislá obecně prospěšná společnost SKOK do života o. p. s..

V současné době společnost poskytuje tyto obecně prospěšné služby jako své hlavní činnosti:

- sociální rehabilitace⁶⁰ - posláním je nabízet dospělým lidem s mentálním postižením nácvik dovedností a získání dovedností, které jsou potřebné pro samostatné bydlení, pracovní uplatnění a kvalitní život - poskytováno ambulantní a terénní formou,
- pracovní rehabilitace⁶¹- posláním této služby je umožnit dospělým lidem s mentálním postižením nácvik dovedností a získání vědomostí nutných pro pracovní uplatnění a podporu při hledání a udržení vhodného pracovního místa,

⁶⁰ Registrována podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

⁶¹ Poskytována dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

- celoživotní učení,
- podpora samostatného bydlení⁶² - posláním je poskytování profesionální podpory a pomoci lidem s mentálním postižením, aby mohli v Hradci Králové dlouhodobě samostatně žít a bydlet – poskytováno terénní formou.

Společností jsou poskytovány za účelem zisku tyto doplňkové činnosti:

- příležitostný prodej výrobků⁶³ - příležitostný prodej výrobků produkovaných uživateli služby sociální rehabilitace,
- výroba a prodej výrobků v rámci chráněného pracoviště – zaměstnávání osob s mentálním postižením na jednoduchou manuální činnost,
- sociální podnik – provozování bistra.

Strukturu sociálního podniku SKOK do života zachycuje následující obrázek 13.

Obrázek 13 Struktura sociálního podniku SKOK do života o. p. s.

Zdroj: SKOK do života, 2014

Podle osobního vyjádření ředitelky společnosti Mgr. Kateřiny Drábkové Bíbusové se jako sociální pracoviště provozuje bistro umístěné v centru Hradce Králové přímo v areálu Krajského úřadu. Zde jsou pod odborným dohledem zkušeného personálu zaměstnávány lidé s tělesným i duševním postižením. Právě provozem tohoto bistra chce firma ukázat, že i tito občané mohou vykonávat i náročné práce. Výsledky se, i když pomalu, dostavují. Činnost se rozvíjí i na území mimo provozovnu a to formou zajišťování občerstvení při školeních, akcích či dodávkou svačin do škol.

I přes podporu jím poskytovanou státem, není tato podpora dostatečná. Potýkají se s problémem získávání nových zákazníků či vysokým nájmem bistra. I přes skutečnost, že se jedná o velice prospěšnou činnost, tak odběrateli nejsou státní orgány, ale spíše zakázky zprostředkované osobními kontakty.

⁶² Registrována podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

⁶³ Na základě uděleného živnostenského oprávnění.

O ekonomické udržitelnosti u této organizace není možné uvažovat za současného stavu ani v budoucnosti. Při osobním rozhovoru o finanční situaci firmy bylo zjištěno, že z celkových ročních nákladů na činnost tvoří z 80 % mzdové náklady, které jsou ze 75 % hrazeny z úřadu práce. I zde je však jistě řešitelný problém. Peníze od pracovního úřadu chodí s půlročním zpožděním.

Firma takto hendikepované lidi zaměstnává při provádění úklidů prostor panelových domů i zde však musí být dozor sociálního pracovníka. Zakázky získává i formou účasti ve výběrových řízeních. Zde využívá možnosti uplatnit 15 % snížení pohledu na nabídkovou cenu. Prognózu dalšího svého vývoje má firma zpracovanou, i když je těžké z pohledu dneška předpokládat například budoucí legislativní vývoj.

V roce 2013 prošlo společností 66 pracovníků z toho se změněnou pracovní schopností (ZPS) 35 pracovníků. Ve společnosti jsou i dlouhodobě nabízeny a realizovány praxe studentů středních, vyšších odborných a vysokých škol. V roce 2013 zde působilo celkem 56 studentů.

7.2.2 Sociální podnik PETRIVA s. r. o.

Sociální podnik PETRIVA s. r. o. provozuje jídelnu v Pardubicích „POHANKA – jídelna pro zdraví“. Sociální firma byla založena v dubnu 2013. Jejím účelem bylo vytvoření pracovních míst pro lidi hendikepované na trhu práce, kteří hledají těžko pracovní uplatnění zejména z důvodu věku, dlouhodobé nezaměstnanosti, zdravotního omezení apod..

Hlavním cílem je vytvoření a udržení pracovních míst pro lidi znevýhodněné na trhu práce. Těmto zaměstnancům chce věnovat všestrannou péči a pomoci jim s bezproblémovým zařazením do běžného pracovního procesu a tím získat základní sociální jistotu, kterou je práce. Dalšími cíli je vybudování provozovny poskytující zdravé stravování, vybudování dalšího zázemí pro sociální dialog a začlenění do pardubického regionu, kde se chce spolupodílet na řešení problémů v sociální oblasti, napomáhat místnímu rozvoji (např. podporou regionálních dodavatelů surovin – drobných farmářů, menších firem apod.), zapojit se do dobrovolnictví a přispívat k odbourávání předsudků.

Sociální podnik v současné době zaměstnává 15 zaměstnanců z toho je 7 zaměstnanců znevýhodněných na trhu práce. V roce 2014 dosáhl zhruba obrátu 6,5 mil. Kč z toho zhruba 2 mil. Kč tvořily dotace z Evropské unie a jiných zdrojů státu. Rok 2014 byl pro společnost PETRIVA s. r. o. ziskový a podle sdělení paní Mgr. Bc. Pohankové bude celý reinvestován do společnosti.

Společnost má vypracovaný krátkodobý plán rozvoje. V budoucnu plánuje rozšíření aktivit v podobě workshopů, seminářů, konferencí a pravidelných akcí (cvičení, programy pro školy, školská zařízení). Od ledna 2015 své aktivity rozšířila a pořádá 2 x týdně kondičně – zdravotní výběhy s Pohankou.

Při osobní návštěvě Pohanky – jídelny pro zdraví byl poskytnut rozhovor se zakladatelkou a jednatelkou sociálního podniku PETRIVA s. r. o. paní Mgr. Bc. Ivou Pohankovou. Založením sociálního podniku paní magistra Pohanková řešila svou složitou životní situaci a v sociální orientaci tohoto podniku zúročila i pedagogické zkušenosti, které jsou jistě velmi důležité při zaměstnávání těchto cílových skupin. I vlastní provoz jídelny byl vhodný pro zaměstnávání lidí se zdravotním omezením. Že jídelna začala získávat svou klientelu patří i fakt, že v množství restaurací a bufetů je oblast zdravé výživy v rámci města Pardubice opomíjena. Ukázalo se, že toto rozhodnutí bylo správné.

Jistou specifikou má i zaměstnávání těchto cílových skupin, kterým musí být poskytována psychosociální podpora, obzvláště zdravotně znevýhodněným zaměstnancům. Ti vyžadují, jak uvedla paní magistra Pohanková, jednak specifické pracovní podmínky i podporu při řešení běžných denních situací i mimo zaměstnání. Dochází tím k propojení rodinného zázemí s tímto podnikem. Těmto zaměstnancům nelze jen přidělit práci, ale po dobu zapracování je jim poskytnuta sociální asistence k získání správných rutinních zvyklostí. Často pracují jen na zkrácené pracovní úvazky a to vše znamená vyšší nároky na ostatní pracovníky podniku. Shrnutě je možné říci, že péče o takového zaměstnance vyžaduje více času a je úplně jiná oproti péči o zaměstnance bez těchto omezení.

Jde o jediný takto velký podnik v Pardubicích co se týká zdravého stravování. Daří se praktickou cestou šířit myšlenku zdravého stravování, dokazovat, že zdravá strava je stejně chutná jako ostatní jídla podávaná v běžných stravovacích zařízeních. Minimálně 300 lidí, kteří se dnes v této jídelně stravují to dokazuje. Mezi další přínosy pro občany patří pořádání charitativních akcí i přednášky o zdravém životním stylu. Záměrem je provádět i osvětovou činnost ve větším rozsahu a tím získávat nejen nové zákazníky. Konečným cílem je dosáhnout ekonomické udržitelnosti. Trvalý nárůst zákazníků ukazuje, že jdou správným směrem.

Nevyhýbají se ani diskusi o legislativních podmínkách sociálního podnikání. Cíl vidí ve stanovení jednotných podmínek (případných úlev, daňových zvýhodnění či finančních dotací z prostředků státu) pro všechny firmy, které v této oblasti podnikají, či míní podnikat.

7.2.3 Shrnutí

Pro analýzu byly vybrány dva sociální podniky s rozdílnou právní formou, s rozdílnou činností poskytovaných služeb ve zhruba stejně velkých městech. Je nutné konstatovat, že se jedná o velmi záslužné činnosti a jejich zřizovatelé si zasluhují velké uznání.

Oba sociální podniky i přes různost podnikání mají ale společný problém a to chybějící legislativu vymezující podmínky pro sociální podnikání i nedostatečnou zainteresovanost státních orgánů. Ukázalo se, že u hradeckého sociálního podniku jde především o finanční zajištění jejich sociálního nahrazování státu soukromou osobou, u pardubického sociálního podniku o podporu v daňové oblasti či jiné zainteresovanosti.

I když všude jde o finance, nejsou ale vše, možná důležitější je ochota těchto podnikajících osob věnovat se životu takto postižených občanů. Připravovaná legislativa snad již brzy přinese jasný názor i na to, co lze v sociální oblasti pokrýt sociálním samoudržitelným podnikem, sociálním podnikem a za jakých podmínek.

Oba sociální podniky přinášejí i něco do regionů své působnosti. Přispívají k odbourávání předsudků, vytvářejí prostor pro setkávání, rozšiřují nabídku lokálních produktů a služeb, podporují místní dodavatele, ale hlavně se snaží prostřednictvím pracovního zapojení integrovat do života skupiny lidí, kteří jsou nějakým způsobem sociálně znevýhodnění.

ZÁVĚR

Záměr rozvíjet sociální podnikání v České republice bezprostředně navazuje na vývoj občanské společnosti v druhé polovině 20. století. Myšlenka sociálních prvků není nová, kořeny sahají mnohem hlouběji. Nalezneme je i v době prvorepublikového rozvoje občanské společnosti a družstevnictví.

Hlavní společenské a institucionální zábrany v oblasti sociálního podnikání jsou dnes tvořeny nedůslednou legislativou a s ní spojenou korupcí, pokračující dominance „jednorázové dobročinnosti“ nad kontinuálním občanským angažmá, absence morální a institucionální podpory ze strany státu a všeobecná nedůvěra veřejnosti v dobročinné úmysly.

Nedostatečnou legislativou je umožněn vznik sociálních podniků, které se mnohdy vzdalují od pravého záměru sociálního podnikání. Nutnost legislativních úprav je vyvolávána překotným rozvojem sociálních podniků s různým zaměřením. V tomto směru není Česká republika jediná v úmyslu dát tomuto podnikání řád a legislativu. V podstatě stejný problém byl řešen i v sousední Slovenské republice. Zde se podařilo sociální podnik legislativně vymezit novelou zákona č. 5/2004 Z. z., o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Sociální podniky byly definovány v § 50b. Tato legislativní úprava upřesňuje pojem „sociální podnik“.

Obdobně by měla být zpracována i naše legislativa. Z rozhovoru s poskytovateli sociálních služeb prostřednictvím sociálního podnikání jednoznačně vyplynula potřeba státní regulace. Prvním krokem musí být vymezení struktury sociálního podniku a následně i stanovení míry a způsobů podpory ze strany státních institucí. U obou navštívených podniků byla prokázána nutnost přesně stanovit výhody podle druhu poskytované činnosti a případně i podle cílové skupiny zaměstnáváných.

Finančně udržitelný sociální podnik potřebuje úlevy v daňové oblasti (daň ze zisku), výhody při získávání zakázek ve výběrových řízeních (pohled na nabízenou cenu) či případné možnosti nákupu surovin se sníženou sazbou DPH nebo bez ní. U sociálních podniků s převážně sociálním zaměřením budou i v budoucnu nutné finanční dotace. Z provedených šetření je zřejmá nedostatečná činnost státu.

Bez jednoznačného vymezení pravidel pro sociální podnikání a s tím spojená možnost užití výhod z toho plynoucích, musí být schválena jednoznačná zákonná legislativa neumožňující zneužití za účelem osobního obohacení. Vyhlášené veřejné zakázky by měly v určitých činnostech obsahovat i sociální podmínky. Ani oblast sociálního podnikání na bázi

hospodářského podniku by neměla být bez úpravy, například vyčleněním pracovních oblastí, kde vyhlašovaná výběrová řízení budou určena pouze sociálním podnikům.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] 14 otázek a odpovědí o CSR. *Business Leaders Forum* [online]. 2012 [cit. 2015-05-25]. Dostupné z: <http://www.csr-online.cz/co-je-csr/15-otazek-a-odpovedi-o-csr/>
- [2] About SEA. *Social Enterprise Alliance* [online]. [cit. 2014-09-19]. Dostupné z: <https://www.se-alliance.org/about#ourrole>
- [3] About. *Skoll Foundation* [online]. [cit. 2014-09-19]. Dostupné z: <http://www.skollfoundation.org/about/>
- [4] About-us. *EMES* [online]. [cit. 2014-09-19]. Dostupné z: <http://www.emes.net/about-us/who-we-are/>
- [5] BEDNÁRIKOVÁ, Daniela a Petra FRANCOVÁ. *Studie infrastruktury sociální ekonomiky ČR: plná verze*. Vyd. 1. Praha: Nová ekonomika, 2011, 63 s. ISBN 978-802-6009-344.
- [6] BRANČÍKOVÁ, Lucie. *Sociální přidaná hodnota podnikání: Jak ji identifikovat, vymezit a využít* [online]. 2010 [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: http://www.komora-socialnich-podniku.cz/wp-content/uploads/2014/03/Soci%C3%A1ln%C3%AD_p%C5%99idan%C3%A1_hodnota_podnik%C3%A1n%C3%AD.pdf
- [7] BRIDGE, Simon, Brendan MURTAGH a Ken O'NEILL. *Understanding the social economy and the third sector*. 2nd edition. New York: Palgrave Macmillan, 2014, xiii, 287 pages. ISBN 978-113-7005-434.
- [8] CENTRUM PRO VÝZKUM NEZISKOVÉHO SEKTORU. Sociální ekonomika a NNO v ČR: (zpracováno jako součást Úvodní studie pro vyhodnocení globálních grantů). In: *Cpkp.cz* [online]. 2005 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: www.cpkp.cz/regiony/file_download/215
- [9] Co je to sociální podnikání?. *Sociální podnikání.info* [online]. © 2014 [cit. 2014-10-05]. Dostupné z: <http://www.socialnipodnikani.info/test-1/>
- [10] Co přinesl první rok aplikace NOZ. *Právní prostor* [online]. 2015 [cit. 2015-06-12]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/rekodifikace/co-prinesl-prvni-rok-aplikace-noz-ii>
- [11] Česká republika. Předpis č. 137/2006 Sb. Zákon o veřejných zakázkách. *Sbírka zákonů*. 2006. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-137>

- [12] Česká republika. Předpis č. 227/1997 Sb. Zákon o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 1997, 80/1997. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-227>
- [13] Česká republika. Předpis č. 248/1995 Sb. Zákon o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 1995, 65/1995. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-248>
- [14] Česká republika. Předpis č. 3/2002 Sb. Zákon o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). In: *Sbírka zákonů*. 2001, 2/2002. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3>
- [15] Česká republika. Předpis č. 42/1992 Zákon o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech. In: *Sbírka zákonů*. 1991, 9/1992. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-42>
- [16] Česká republika. Předpis č. 435/2004 Sb. Zákon o zaměstnanosti. *Sbírka zákonů*. 2004. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>
- [17] Česká republika. Předpis č. 89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník. *Sbírka zákonů*. 2012. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- [18] Česká republika. Předpis č. 90/2012 Sb. Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). *Sbírka zákonů*. 2012. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>
- [19] České sociální podnikání: Cílová skupina. *České sociální podnikání* [online]. ©2015 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku/cilova-skupina>
- [20] České sociální podnikání: Místo výkonu. *České sociální podnikání* [online]. ©2015 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku/misto-vykonu2>
- [21] České sociální podnikání: Oblast podnikání. *České sociální podnikání* [online]. ©2015 [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku/oblast-podnikani>

- [22] České sociální podnikání: Společenská prospěšnost. *České sociální podnikání* [online]. ©2015 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku/spolecenska-prospesnost>
- [23] Československá republika. Předpis č. 68/1951 Sb. Zákon o dobrovolných organizacích a shromážděních. In: *Sbírka zákonů*. 1951, 34/1951. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1951-68/zneni-0>
- [24] Československá socialistická republika. Předpis č. 83/1990 Sb. Zákon o sdružování občanů. In: *Sbírka zákonů*. 1990, 19/1990. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-83>
- [25] DEES, J.G. The Meaning of Social Entrepreneurship. In: *Csistg.gsb.stanford.edu* [online]. 1998 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <https://csistg.gsb.stanford.edu/sites/csi.gsb.stanford.edu/files/TheMeaningofsocialEntrepreneurship.pdf>
- [26] DEFOURNY a NYSSSENS. *The EMES approach of social enterprise in a comparative perspective*. Belgium: EMES European Research Network asbl, 2012. Dostupné z: http://www.emes.net/site/wp-content/uploads/EMES-WP-12-03_Defourny-Nyssens.pdf
- [27] DG Employment. *Evropský sociální fond v ČR* [online]. © 2008 [cit. 2015-05-25]. Dostupné z: <http://www.esfer.cz/slovník/evropska-komise-dg-employment>
- [28] DG Enterprise and Industry becomes DG Growth: discover the new website with full of useful information for the SME's. *Enterprise Europe Brussels* [online]. 2015 [cit. 2015-05-25]. Dostupné z: <http://www.brusselsnetwork.be/eu-regulations-m/1715-dg-enterprise-and-industry-becomes-dg-growth-discover-the-new-website-with-full-of-useful-information-for-the-smes.html>
- [29] DOHNALOVÁ, Marie a Ladislav PRŮŠA. *Sociální ekonomika*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 175 s. ISBN 978-80-7357-573-1.
- [30] DOHNALOVÁ, Marie. *Sociální ekonomika, sociální podnikání: podnikání pro každého*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 131 s. ISBN 978-807-3572-693.
- [31] DOHNALOVÁ, A KOLEKTIV. *Sociální ekonomika - vybrané otázky*. 1. vydání. Praha 2: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i., 2009. ISBN 978-80-7416-052-3. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_305.pdf

- [32] DUKOVÁ, Ivana, Martin DUKA a Ivanka KOHOUTOVÁ. *Sociální politika: učebnice pro obor sociální činnost*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 200 s. ISBN 978-802-4738-802.
- [33] EU Programme for Employment and Social Innovation (EaSI). *European Commission* [online]. ©1995 - 2015, [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=en>
- [34] EURES axis of EaSI. *European Commission* [online]. © 1995 - 2015, [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1083&langId=en>
- [35] Evropský fond pro regionální rozvoj. *Vláda České republiky* [online]. 2007 [cit. 2015-06-03]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/urad-vlady/strukturalni-fondy/fond-regionalniho-rozvoje/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-80146/>
- [36] EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR. *Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výbor k tématu - Měření sociálního dopadu* [online]. Brusel, 2013, 8 s. [cit. 2015-06-14]. Dostupné z: <https://webapi.eesc.europa.eu/documentsanonymous/..00../content>
- [37] EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND ČR. *Přehled změn* [online]. 2013, 2 s. [cit. 2015-06-11]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/file/8782/>
- [38] Evropský sociální fond v ČR. *Evropský sociální fond v ČR* [online]. 2008 [cit. 2015-06-03]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr#projekty>
- [39] FRANCOVÁ, Petra. *Proč podporovat sociální podniky formou zakázek* [online]. 2014 [cit. 2015-00]. Dostupné také z: www.socialni-zaclenovani.cz
- [40] FRAŇKOVÁ, Eva. *Metoda SROI - Social Return on Investment: Případová studie projektu Greenlink* [online]. 2010, 6 s. [cit. 2015-06-14]. Dostupné z: <http://ceske-socialni-podnikani.cz/cz/ke-stazeni/studie-a-publikace/569-studie-infrastruktury-socialni-ekonomiky-v-cr>
- [41] Indikátory. *České sociální podnikání* [online]. 2015 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/socialni-podnikani/indikatory>
- [42] INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE HL. MĚSTA PRAHY. *Operační program Praha - pól růstu ČR* [online]. 2014, 492 s. [cit. 2015-06-03]. Dostupné také z: <http://www.prahafondy.eu/cz/budoucnost-2014/op-praha---pol-rustu-cr.html>
- [43] Integrovaný regionální operační program. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. 2015 [cit. 2015-06-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni->

fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Integrovaný-regionální-
operacni-program

- [44] JEAN BAPTISTE SAY. *Http://dumfinanci.cz/* [online]. 2008 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://dumfinanci.cz/clanky/638-jean-baptiste-say/>
- [45] JETMAR, Marek. *Financování sociálních podniků - externí zdroje financování dostupné v ČR* [online]. 2010 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://ceske-socialni-podnikani.cz/cz/ke-stazeni/studie-a-publikace/569-studie-infrastruktury-socialni-ekonomiky-v-cr>
- [46] JOHANISOVÁ, Naďa. *Kde peníze jsou služebním, nikoliv pánem: výpravy za ekonomikou přátelskou přírodě a člověku*. Vyd. 1. Ve Volarech: Stehlík, 2008, 125 s. Jiná ekonomie. ISBN 978-80-86913-05-6.
- [47] Joseph Alois Schumpeter. *Managementmania.com* [online]. 2012 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/joseph-alois-schumpeter>
- [48] KELLER, Jan. *Tři sociální světy: sociální struktura postindustriální společnosti*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, 211 s. Studie (Sociologické nakladatelství), sv. 64. ISBN 978-807-4190-315.
- [49] KURKOVÁ, Gabriela a Petra FRANCOVÁ. *Manuál: jak založit sociální podnik*. Praha: P3 - People, Planet, Profit, 2012, 41 s. ISBN 978-802-6040-422.
- [50] Legislativní rada vlády projednala návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti. *Účetní portál* [online]. 2015 [cit. 2015-06-12]. Dostupné z: <http://www.ucetni-portal.cz/legislativni-rada-vlady-projednala-navrh-zakona-o-statusu-verejne-prospesnosti-1252-a.html>
- [51] LENDEROVÁ, Milena, Tomáš JIRÁNEK a Marie MACKOVÁ. *Z dějin české každodennosti: život v 19. století*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2010, c2009., 430 p. ISBN 978-802-4616-834.
- [52] MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011, 194 s. ISBN 978-802-6200-413.
- [53] Microfinance and Social Entrepreneurship axis of EaSI. *European Commission* [online]. ©1995 - 2015, [cit. 2015-05-31]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1084&langId=en>

- [54] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Operační program Zaměstnanost 2014 - 2020* [online]. 2015, 213 s. [cit. 2015-06-03]. Dostupné také z: <http://www.esfcr.cz/op-zamestnanost-2014-2020>
- [55] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. *Sociální ekonomika: Studie* [online]. 2009 [cit. 2015-05-25]. Dostupné také z: www.reparto.cz/firma/dokumenty/..../7-socialni-ekonomika-studie-mpsv
- [56] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2013* [online]. Praha, 2014, 85 s. [cit. 2015-06-09]. ISBN 978-80-87147-56-6.
- [57] Ministerstvo. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2014 [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo>
- [58] Návrh na zapracování sociálních podniků do legislativy. *České sociální podnikání* [online]. 2014 [cit. 2015-06-12]. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/novinky/810-navrh-na-zapracovani-socialnich-podniku-do-legislativy>
- [59] NOVÁ EKONOMIKA. *Odpovědné veřejné zadávání - cesta k efektivním zakázkám* [online]. 2. vydání. Praha, 2014 [cit. 2015-06-09]. Dostupné z: <http://nova-ekonomika.cz/>
- [60] O MPSV. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2014 [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/65>
- [61] O nás. *POHANKA - jídelna pro zdraví* [online]. 2013 [cit. 2015-06-21]. Dostupné z: http://www.jidelnapohanka.cz/o_nas.html
- [62] O programu. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2015-06-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/IROP/O-programu>
- [63] Peter Ferdinand Drucker. *Managementmania.com* [online]. 2012 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/peter-ferdinand-drucker>
- [64] Priority Ministerstva průmyslu a obchodu na rok 2015. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 2015 [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument155326.html>
- [65] Program INOSTART (záruky za úvěry začínajícím podnikatelům). *Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.* [online]. 2014 [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani/program-inostart>

- [66] Program Inostart se rozšíří na celé území České republiky: tiskové zprávy. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 2014 [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument148232.html>
- [67] Program ZÁRUKA 2015 až 2023. *Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.* [online]. 2015 [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani/program-zaruka-2015-az-2023>
- [68] Program zvýhodněných regionálních úvěrů v Jihočeském kraji. *Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.* [online]. 2015 [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani/program-zvyhodnenych-regionalnich-uveru-v-jihoceskem-kraji>
- [69] PROGRESS axis of EaSI. *European Commission* [online]. © 1995 - 2015, [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1082&langId=en>
- [70] Projekty MPSV. *České sociální podnikání* [online]. 2015 [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/mpsv/projekty-mpsv>
- [71] Příprava zákonů na podporu rodin či o začleňování se zpožďuje. *České noviny* [online]. 2015 [cit. 2015-06-12]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/priprava-zakonu-na-podporu-rodin-ci-o-zaclenovani-se-zpozduje/1166156>
- [72] RAVL, S. R. O. *Analýza a návrh na zapracování integračních sociálních podniků do zákona o zaměstnanosti a do jiných právních předpisů* [online]. Praha, 2013 [cit. 2015-06-12]. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/novinky/810-navrh-na-zpracovani-socialnich-podniku-do-legislativy>
- [73] RYCHTÁŘ, Karel. *Analýza možnosti vzdělávání a podpory ke vzniku a rozvoji sociálních podniků v ČR* [online]. Praha, 2011 [cit. 2015-05-29]. Dostupné také z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/ke-stazeni/studie-a-publikace/569-studie-infrastruktury-socialni-ekonomiky-v-cr>
- [74] SKOK do života. *Skok do života* [online]. 2012 [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <http://www.skokdozivota.cz/>
- [75] SKOK DO ŽIVOTA. *Skokanské minimum 2014* [online]. 2014 [cit. 2015-06-17]. Dostupné z: <http://www.skokdozivota.cz/10/Dokumenty/>
- [76] SKOK DO ŽIVOTA. *Výroční zpráva 2013/2* [online]. 2014 [cit. 2015-06-17]. Dostupné z: <http://www.skokdozivota.cz/10/Dokumenty/>

- [77] SKOVAJSA, Marek. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 372 s. ISBN 978-807-3676-810.
- [78] Slovenská republika. Predpis č. 5/2004 Z. z. Zákon o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. *Zbierka zákonov*. 2004. Dostupné také z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-5>
- [79] Social Accounting and Audit. *Proving and improving* [online]. 2014 [cit. 2015-05-28]. Dostupné z: <http://www.proveandimprove.org/tools/socialaccounting.php>
- [80] Social Enterprise Knowledge Network (SEKN). *SpringerReference* [online]. 2014 [cit. 2014-09-19]. Dostupné z: <http://www.springerreference.com/docs/html/chapterdbid/76058.html>
- [81] Sociální podnikání aneb Veřejný prospěch je důležitější než zisk. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2015 [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/20310>
- [82] STARTINGUP. Zlín: JVM - RPIC, spol. s r. o., 2014. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/O-podnikani/socialni-podnikani-ani-ryba-ani-rak.html>
- [83] Statistika nezaměstnanosti z územního hlediska. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 2015 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/?_piref37_240429_37_240428_240428.next_page=%2Findex.do&_piref37_240429_37_240428_240428.statse=200000000019&_piref37_240429_37_240428_240428.statsk=0&_piref37_240429_37_240428_240428.send=end&_piref37_240429_37_240428_240428.stat=2000000000110&_piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=C&_piref37_240429_37_240428_240428.rok=2015&ok=Vybrat
- [84] Statistika nezaměstnanosti: Struktura uchazečů. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 2015 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>
- [85] Stevenson, William J. *Katalog.kfbz.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://katalog.kfbz.cz/authorities/47588>
- [86] TAIŠL, Jiří. *Možnosti sociálního podnikání v rámci právní úpravy zadávání veřejných zakázek v evropském a českém právu* [online]. Praha: Nový Prostor, o. s., 2007, 26 s. [cit. 2015-06-10].

- [87] Tématická síť pro sociální ekonomiku TESSEA přechází pod P3-People, Planet, Profit, o.p.s. *Neziskovky.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-09-30]. Dostupné z: <http://www.neziskovky.cz/clanek/1664/0/hledej/tematicka-sit-pro-socialni-ekonomiku-tessea-prechazi-pod-p3-%E2%80%93-people-planet-profit-o-p-s/>
- [88] Učitelka si otevřela restauraci. Pohlreich by z ní ale nešlel, naopak. VESECKÝ, *Podnikatel.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-06-21]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/ucitelka-si-otevrela-restauraci-pohlreich-by-z-ni-ale-nesilel-naopak/>
- [89] VYSKOČIL, Marek. *Podklad pro koncepci politiky vlády vůči NNO: Sociální podnikání.* 2014. Dostupné z: www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/.../studie_vyskocil_pro_web.pdf
- [90] Zaměstnanost: půjčky mikrofinancování Progress v hodnotě 182 milionů eur pro více než 20 000 podnikatelů na zahájení a rozšíření podnikání. *European Commission* [online]. 2014 [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1178_cs.htm
- [91] *Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Provádění evropského nástroje mikrofinancování Progress - 2013* [online]. 2014 [cit. 2015-05-27]. Dostupné také z: ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=12682&langId=cs

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Indikátory

Příloha B Seznam sociálních podniků k 20. březnu 2015

Příloha C Nezaměstnanost podle okresů (krajů) k 31. 3. 2015

Příloha A Indikátory

Sada indikátorů (rozpoznávacích znaků) pro obecný sociální podnik		
Princip/charakteristika	Indikátor	Důkaz
1. veřejně prospěšný cíl		
a) veřejně prospěšný cíl formulován v základacích dokumentech	0a1. podnik má veřejně prospěšný cíl, který je formulován v základacích dokumentech, a tyto dokumenty jsou veřejně dostupné Komentář: Jiným veřejně a bez překážek dostupným místem může být zveřejnění v obchodním rejstříku na www.justice.cz	Explicitní formulace veřejně prospěšného cíle v základacích dokumentech, případně jiných závazně platných dokumentech podniku, a zároveň jsou tyto dokumenty zveřejněny na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě.
2. sociální prospěch		
a) provozování aktivity prospívající společnosti či specifické skupině (znevýhodněných) lidí	2a1. podnik má specifické cílové skupiny, na které jsou zaměřeny jeho aktivity Komentář: Cílovými skupinami jsou skupiny osob, na které jsou zaměřeny obecné prospěšné cíle a aktivity podniku (nemusí jít o osoby ze znevýhodněných skupin). Činnost sociálního podniku může být prospěšná zaměřením jeho aktivit, poskytováním služeb, oblastí či způsobem výroby apod., může být kombinováno se zaměstnáváním osob ze znevýhodněných skupin.	Cílové skupiny jsou definovány v základacích dokumentech, případně jiných závazně platných dokumentech podniku, a zároveň jsou tyto dokumenty zveřejněny na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě.
b) účast zaměstnanců a členů na směřování podniku	2b1. zaměstnanci a/nebo členové jsou pravidelně a systematicky informováni o chodu podniku, výsledcích hospodaření a naplňování veřejně prospěšných cílů 2b2. zaměstnanci a/nebo členové jsou zapojeni do rozhodování o směřování podniku Komentář: Míra zapojení může být různá, vždy se týká pouze členů a/nebo zaměstnanců, kteří jsou k participaci způsobilí vzhledem k míře a typu svého znevýhodnění; musí existovat prostor pro zaměstnance a/nebo členy, aby mohli na směřování podniku participovat, pokud mají zájem. Automaticky tento indikátor naplňují družstva za předpokladu, že zaměstnanci ze znevýhodněných skupin jsou členy družstva.	Lze doložit jedním z uvedených způsobů: emailová komunikace, interní zpravodaj, zápisy z příslušných schůzí, případně jiný prokazatelný způsob Lze doložit jedním z uvedených způsobů: emailová komunikace, interní zpravodaj, zápisy z příslušných schůzí, výsledky dotazníkového šetření, případně jiný prokazatelný způsob
3. ekonomický prospěch		
a) případný zisk používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění jeho veřejně prospěšných cílů	3a1. Více než 50% případného zisku je reinvestováno do rozvoje sociálního podniku a/nebo naplňování jeho deklarovaných veřejně prospěšných cílů a informace o využití případného zisku je veřejně dostupná Komentář: Ide o zisk po zdanění. Prokazuje se využití zisku z předminulého účetního období, které se odkládá účetní závěrku, resp. daňovými přířizáním a čestným prohlášením z minulého, tedy posledního ukončeného účetního období.	Pro účetní jednotky, které se zapisují do obchodního rejstříku, nebo ty, kterým povinnost zveřejnění stanoví zvláštní právní předpis: účetní závěrky dle ustanovení §18 odst. 1 zákona o účetnictví z předposledního a posledního účetního období. Pro fyzické osoby, které vedou daňovou evidenci podle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, nebo uplatňují výdaje procentem z příjmů (paušální výdaje) a zároveň nevedou účetnictví: daňová přířizáním z předposledního a posledního účetního období a čestné prohlášení o reinvestici zisku. Pro všechny: informace o výši reinvestovaného zisku a jeho konkrétním použití jsou zveřejněny na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě.
b) nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovatelích	3b1. manažerské řízení podniku je nezávislé na externím zřizovateli či vlastníkovi Komentář: Nezávislostí se zde míní autonomie v manažerském rozhodování a řízení. Nezávislost se posuzuje v těchto oblastech: řídicí struktura, rozhodovací pravomoci, dispozice podpisovým právem a schvalovací procesy. Pokud je externím zřizovatelem obec či skupina obcí, jejich celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%.	Zakládací dokumenty a závazné vnitřní předpisy organizace. Pokud externí vlastník či zřizovatel neexistuje, podmínka je naplněna automaticky
c) alespoň minimální podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech	3c1. tržby z prodeje výrobků a/nebo služeb tvoří alespoň 50% z celkových výnosů podniku Komentář: Do celkových výnosů se pro účely tohoto indikátoru započítávají příspěvky na aktivní politiku zaměstnanosti, ale nezapočítávají se do nich provozní a investiční dotace.	Účetní závěrka podniku. Pro fyzické osoby, které vedou daňovou evidenci podle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, nebo uplatňují výdaje procentem z příjmů (paušální výdaje) a zároveň nevedou účetnictví: peněžní deník, daňové přířizáním.
d) vykonávání soustavné ekonomické aktivity	3d1. podnik poskytuje stabilní nabídku zboží a/nebo služeb minimálně po dobu jednoho kalendářního roku	Účetní závěrka, případně katalog zboží/služeb, ceník apod., ze kterých je stabilní nabídka zboží/služeb patrná.
e) trend směrem k placené práci	3e1. podíl placených zaměstnanců vůči celkovému počtu lidí zajišťujících chod a aktivity podniku je větší než 0,1	Doklady o pracovních právních vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) všech placených zaměstnanců a dobrovolnické smlouvy či kvalifikovaný odhad.
4. environmentální prospěch		
a) zohledňování environmentálních aspektů výroby i spotřeby	4a1. podnik má formované zásady environmentálně šetřícího řízení a provozu a naplňuje je v praxi Komentář: Možné způsoby doložení praktické aplikace skrze dokumenty: 3 účetní doklady o používání ekologicky šetrných výrobků (recyklované tonery, papíry, certifikace EŠV, BIO, Fairtrade apod.), průkaz energetické náročnosti budovy (energetický štítek) A nebo B, zpracovaný environmentální audit typu EMS/EMAS apod. Realizaci v praxi lze prokázat také ověřením na místě: nadstandardně hospodárné využívání materiálů a eliminace vzniku odpadů, využívání energeticky úsporných spotřebičů apod.	Vnitřní předpis definující závazky v oblasti environmentálně šetřícího řízení a provozu a zároveň doložení jejich praktické aplikace (skrze dokumenty nebo praktické ověření na místě).
5. místní prospěch		
a) přednostní uspokojování potřeb místní komunity a místní potřeby	5a1. podnik se ve své činnosti orientuje na lokální potřeby Komentář: "stejný nebo sousední kraj" se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Z účetních dokladů musí být poznat, že sídlo nebo provozovna jsou ve stejném nebo sousedním kraji. Pokud podnik tento znak nesplňuje musí prokázat jeho nerelevanci.	Účetní doklady 3 odběratelů se sídlem nebo provozovnou ve stejném nebo sousedním kraji ne starší než 12 měsíců
b) využívání přednostně místních zdrojů	5b1. podnik přednostně využívá místní zdroje: a) zaměstnává místní obyvatele, b) nakupuje od místních dodavatelů Komentář: Sociální podnik při dodržování tohoto principu musí zachovávat pravidla hospodářské soutěže a nediskriminace v pracovních vztazích. "Stejný nebo sousední kraj" se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Z účetních dokladů musí být poznat, že sídlo nebo provozovna jsou ve stejném nebo sousedním kraji. Pokud podnik některý ze dvou uvedených znaků nesplňuje, mu prokázat jeho nerelevanci.	a) Doklady o pracovních právních vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) a případně další dokumenty, které dokládají bydliště ve stejném nebo sousedním kraji u min. 50% zaměstnanců; b) účetní doklady 3 různých dodavatelů podniku, kteří mají sídlo firmy ve stejném nebo sousedním kraji ne starší než 12 měsíců.
c) spolupráce sociálního podniku s místními aktéry	5c1. podnik komunikuje a spolupracuje s místními aktéry Komentář: Možné doklady spolupráce: smlouva o spolupráci, partnerská smlouva, mediální zpráva o zapojení do veřejných občanských aktivit, referenční kontakty pro ověření ústní informace. Místní aktéři jsou například orgány místní samosprávy, pracoviště ÚP ČR, školy, další organizace s podobnými veřejně prospěšnými cíli, tematické pracovní skupiny apod.	Dva doklady o spolupráci s místními aktéry ne starší než 2 roky

Sada indikátorů (rozpoznávacích znaků) pro integrační sociální podnik		
Princip/charakteristika	Indikátor	Důkaz
1. veřejně prospěšný cíl		
a) veřejně prospěšný cíl zaměstnávání a sociálního začleňování osob znevýhodněných na trhu práce formulován v základacích dokumentech	1a1. podnik má veřejně prospěšný cíl zaměstnávání a sociálního začleňování osob znevýhodněných na trhu práce formulován v základacích dokumentech, a tyto dokumenty jsou veřejně dostupné Komentář: Jiným veřejně a bez překážek dostupným místem může být zveřejnění v obchodním rejstříku na www.justice.cz	Explicitní formulace veřejně prospěšného cíle zaměstnávání a sociálního začleňování osob znevýhodněných na trhu práce v základacích dokumentech, případně jiných závazně platných dokumentech podniku a zároveň jsou tyto dokumenty zveřejněny na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě.
2. sociální prospěch		
a) zaměstnávání a sociální začleňování osob ze znevýhodněných skupin	2a1. podíl osob ze znevýhodněných skupin (OZS) tvoří více než 30% zaměstnanců a tyto informace jsou veřejně dostupné Komentář: Poměr zaměstnanců ze znevýhodněných skupin vůči celkovému počtu zaměstnanců se vypočítává jako podíl počtu zaměstnanců znevýhodněných skupin patřících skupině, které jsou definovány Ministerstvem práce a sociálních věcí a/nebo ÚP ČR. 2a2. zaměstnancům ze znevýhodněných skupin je poskytována podpora zohledňující jejich specifické potřeby Komentář: Podpora je zde požadována ve smyslu personálního zabezpečení v oblasti péče o specifické potřeby zaměstnanců ze znevýhodněných skupin.	Informace o zaměstnávání více než 30% osob ze znevýhodněných skupin jsou definovány v základacích dokumentech, případně jiných závazně platných dokumentech podniku, a zároveň jsou tyto dokumenty zveřejněny na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě. Podíl OZS se počítá na základě předložených dokladů o pracovně-právních vztazích všech zaměstnanců podniku a dokladů o příslušnosti k OZS. Doklad o pracovně-právním vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) včetně náplně práce osoby, která podporu poskytuje, nebo doklad o poskytnutí služby a jejím charakteru (pokud je podpora externí).
b) účast zaměstnanců a členů na směřování podniku	2b1. zaměstnanci a/nebo členové jsou pravidelně a systematicky informováni o chodu podniku, výsledcích hospodaření a naplňování veřejně prospěšných cílů 2b2. zaměstnanci a/nebo členové jsou zapojeni do rozhodování o směřování podniku Komentář: Míra zapojení může být různá, vždy se týká pouze členů a/nebo zaměstnanců, kteří jsou k participaci způsobilí vzhledem k míře a typu svého znevýhodnění; musí existovat prostor pro zaměstnance a/nebo členy, aby mohli na směřování podniku participovat, pokud mají zájem. Automaticky tento indikátor naplňují družstva za předpokladu, že zaměstnanci ze znevýhodněných skupin jsou členy družstva.	Lze doložit jedním z uvedených způsobů: emailová komunikace, interní zpravodaj, zápisy z příslušných schůzí, případně jiný prokazatelný způsob Lze doložit jedním z uvedených způsobů: emailová komunikace, interní zpravodaj, zápisy z příslušných schůzí, výsledky dotazníkového šetření, případně jiný prokazatelný způsob
c) důraz na rozvoj pracovních kompetencí znevýhodněných zaměstnanců	2c1. zaměstnanci ze znevýhodněných skupin jsou vzdělávání dle individuálních možností Komentář: Zahnuje interní i externí školení, není dané, jaký počet či podíl zaměstnanců ze znevýhodněných skupin musí být proškoleni. Pokud vzdělávání není poskytováno, musí podnik prokázat jeho nerelevanci.	Přehled školení/kurzů/kvalifikací zaměstnanců ze znevýhodněných skupin a certifikáty z externích školení za posledních 12 měsíců, nebo individuální plány rozvoje pro jednotlivé zaměstnance, případně pro jejich skupiny (např. na určité pracovní pozici).
3. ekonomický prospěch		
a) případný zisk používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění jeho veřejně prospěšných cílů	3a1. Více než 50% případného zisku je reinvestováno do rozvoje sociálního podniku a/nebo naplňování jeho deklarovaných veřejně prospěšných cílů a informace o využití případného zisku je veřejně dostupná Komentář: Jde o zisk po zdanění. Prokazuje se využití zisku z předminulého účetního období, které se odkládá účetní závěrku, resp. daňovým přiznáním a čestným prohlášením z minulého, tedy posledního ukončeného účetního období.	Pro účetní jednotky, které se zapisují do obchodního rejstříku, nebo ty, kterým povinnost zveřejnění stanoví zvláštní právní předpis: účetní závěrky dle ustanovení §18 odst. 1 zákona o účetnictví z předposledního a posledního účetního období. Pro fyzické osoby, které vedou daňovou evidenci podle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, nebo uplatňují výdaje procentem z příjmů (paušální výdaje) a zároveň nevedou účetnictví: daňová přiznání z předposledního a posledního účetního období a čestné prohlášení o reinvestici zisku. Pro všechny: informace o výši reinvestovaného zisku a jeho konkrétním použití jsou zveřejněny na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě.
b) nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovatelích	3b1. manažerské řízení podniku je nezávislé na externím zřizovateli či vlastníkovi Komentář: Nezávislost se zde míní autonomie v manažerském rozhodování a řízení. Nezávislost se posuzuje v těchto oblastech: řídicí struktura, rozhodovací pravomoci, dispozice podpisovým právem a schvalovací procesy. Pokud je externím zřizovatelem obec či skupina obcí, jejich celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%.	Základní dokumenty a závazné vnitřní předpisy organizace. Pokud externí vlastník či zřizovatel neexistuje, podmínka je naplněna automaticky
c) alespoň minimální podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech	3c1. tržby z prodeje výrobků a/nebo služeb tvoří alespoň 50% z celkových výnosů podniku Komentář: Do celkových výnosů se pro účely tohoto indikátoru započítávají příspěvky na aktivní politiku zaměstnanosti, ale nezapočítávají se do nich provozní a investiční dotace.	Účetní závěrka podniku. Pro fyzické osoby, které vedou daňovou evidenci podle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, nebo uplatňují výdaje procentem z příjmů (paušální výdaje) a zároveň nevedou účetnictví: peněžní deník, daňové přiznání.
4. environmentální prospěch		
a) zohledňování environmentálních aspektů výroby i spotřeby	4a1. podnik má formované zásady environmentálně šetrného úřadování a provozu a naplňuje je v praxi Komentář: Možné způsoby doložení praktické aplikace skrze dokumenty: 3 účetní doklady o používání ekologicky šetrných výrobků (recyklované tonery, papíry, certifikace EŠV, BIO, Fairtrade apod.), průkaz energetické náročnosti budovy (energetický štítek) A nebo B, zpracovaný environmentální audit typu EMS/EMAS apod. Realizaci v praxi lze prokázat také ověřením na místě: nadstandardně hospodárné využívání materiálů a eliminace vzniku odpadů, využívání energeticky úsporných spotřebičů apod.	Vnitřní předpis definující závazky v oblasti environmentálně šetrného úřadování a provozu a zároveň doložení jejich praktické aplikace (skrze dokumenty nebo praktické ověření na místě).
5. místní prospěch		
a) přednostní uspokojování potřeb místní komunity a místní potávkvy	5a1. podnik se ve své činnosti orientuje na lokální potřeby Komentář: "stejný nebo sousední kraj" se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Z účetních dokladů musí být poznat, že sídlo nebo provozovna jsou ve stejném nebo sousedním kraji. Pokud podnik tento znak nespĺňuje musí prokázat jeho nerelevanci.	Účetní doklady 3 odběratelů se sídlem nebo provozovnou ve stejném nebo sousedním kraji ne starší než 12 měsíců
b) využívání přednostně místních zdrojů	5b1. podnik přednostně využívá místní zdroje: a) zaměstnává místní obyvatele, b) nakupuje od místních dodavatelů Komentář: Sociální podnik při dodržování tohoto principu musí zachovávat pravidla hospodářské soutěže a nediskriminace v pracovně právních vztazích. "Stejný nebo sousední kraj" se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Z účetních dokladů musí být poznat, že sídlo nebo provozovna jsou ve stejném nebo sousedním kraji. Pokud podnik některý ze dvou uvedených znaků nespĺňuje, mu prokázat jeho nerelevanci.	a) Doklady o pracovně-právním vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) a případně další dokumenty, které dokládají bydliště ve stejném nebo sousedním kraji u min. 50% zaměstnanců; b) účetní doklady 3 různých dodavatelů podniku, kteří mají sídlo firmy ve stejném nebo sousedním kraji ne starší než 12 měsíců.
c) spolupráce sociálního podniku s místními aktéry	5c1. podnik komunikuje a spolupracuje s místními aktéry Komentář: Možné doklady spolupráce: smlouva o spolupráci, partnerská smlouva, mediální zpráva o zapojení do veřejných občanských aktivit, referenční kontakty pro ověření ústní informace. Místní aktéři jsou například orgány místní samosprávy, pracoviště ÚP ČR, školy, další organizace s podobnými veřejně prospěšnými cíli, tematické pracovní skupiny apod.	Dva doklady o spolupráci s místními aktéry ne starší než 2 roky

Příloha B Seznam sociálních podniků k 20. březnu 2015

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
4 Advantage	s. r. o.	2007	Audiovizivní technika a služby Digitalizace, kopírování, kancelářské práce a výroba	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením další	Ústecký
NuArt	o. p. s.	2011	Audiovizivní technika a služby	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Jihočeský
1. severočeské družstvo zdravotně postižených	družstvo	2003	Bezpečnost, ochrana osob a majetku Elektronika - výroba a prodej Informační technologie a služby Telekomunikace a telemarketing Textilní výroba, oděvní výroba, obuv Vzdělávání a rekvalifikace	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní lidé pečující o rodinné příslušníky	Ústecký
Sociální podnik - Doupovské hory	o. p. s.	2012	Bezpečnost, ochrana osob a majetku Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví Pohostinství a ubytování Stavebnictví a řemesla Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby Ostatní	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé bez příštějí a po výkonu trestu lidé se závislostmi	Karlovarský
STERENA	s. r. o.	2004	Bezpečnost, ochrana osob a majetku Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci etnické menšiny	Olomoucký
Chráněná dílna A MANO	s. r. o.	2010	Dekorační výroba, sklo a keramika Prodej (obecně) Porcelánová výroba a prodej Výroba obalů, balicí činnost	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Jihočeský
Chráněné dílny Fokus Vysočina	s. r. o.	2013	Dekorační výroba, sklo a keramika Potravinařská výroba a prodej Textilní služby - čištění, žehlení Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby Drobná průmyslová výroba	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Vysočina
CHRPA sociální firma Slezské diakonie	o. p. s.	2008	Dekorační výroba, sklo a keramika Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví Prodej (obecně)	Rozvoj místního společenství oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Moravskoslezský
Designová dílna se zaměřením na umělecké fotografie a rámy	OSVČ	2012	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci	Moravskoslezský
Ergones - sociální firma	o. p. s.	2011	Dekorační výroba, sklo a keramika Prodej (obecně) Informační technologie a služby	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Olomoucký
EXODUS, sdružení občanů	o. s.	1992	Dekorační výroba, sklo a keramika Digitalizace, kopírování, kancelářské práce a výroba	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Přiborský
FOREWEAR	OSVČ	2013	Dekorační výroba, sklo a keramika Terénní práce, sociální integrace a služby Textilní výroba, oděvní výroba, obuv Výroba obalů, balicí činnost Drobná průmyslová výroba	Oblast životního prostředí a ekologie Oblast rovných příležitostí	další	Hlavní město Praha
Košára	o. p. s.	2004	Dekorační výroba, sklo a keramika	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci	Hlavní město Praha
Podané ruce	družstvo	2008	Dekorační výroba, sklo a keramika Terénní práce, sociální integrace a služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Zlínský

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
POMOC Týn nad Vltavou	jiná	1996	Dekoratívni výroba, sklo a keramika Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, uklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Jihočeský
Přeslávka	s. r. o.	2007	Dekoratívni výroba, sklo a keramika Finanční služby Zdravotnická výroba a služby Drobná průmyslová výroba	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Piňeňský
REPARTO Zábřeh	s. r. o.	2012	Dekoratívni výroba, sklo a keramika Digitalizace, kopírování, kancelářské práce a výroba Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví Potravinařská výroba a prodej Prodej (obecně) Výroba obalů, balicí činnost Zprostředkovatelské služby Drobná průmyslová výroba	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Olomoucký
Madlenka	o. p. s.	2010	Dekoratívni výroba, sklo a keramika Prodej (obecně) Textilní výroba, oděvní výroba, obuv Výroba obalů, balicí činnost	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Jihočeský
Sruženi Neratov	o. s.	1992	Dekoratívni výroba, sklo a keramika Pohostinství a ubytování Potravinařská výroba a prodej Textilní služby - čištění, žehlení Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, uklidové služby Zábava a volný čas, tučstický nuch	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Královéhradecký
Svobodný statek na soutoku	o. p. s.	2012	Dekoratívni výroba, sklo a keramika Potravinařská výroba a prodej Terénní práce, sociální integrace a služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci lidé bez příští a po výkonu trestu dlouhodobě nezaměstnaní	Ústecký
TO.MA-THERM	s. r. o.	1993	Dekoratívni výroba, sklo a keramika Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví Chemická výroba, plasty, pryž Kovy a kovové výrobky Drobná průmyslová výroba	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Zlínský
Centrum služeb Broumov	s. r. o.	2011	Digitalizace, kopírování, kancelářské práce a výroba Informační technologie a služby Vydavatelsví, nakladatelsví Ostatní	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Středočeský
Coworking Services	s. r. o.	2012	Digitalizace, kopírování, kancelářské práce a výroba	Rozvoj místního společenství Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci	Jihomoravský
Nakladatelství Pasparta	o. p. s.	2012	Prodej (obecně) Vydavatelsví, nakladatelsví	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Jiná	lidé se zdravotním postižením	Středočeský
PC Fenix	s. r. o.	2012	Digitalizace, kopírování, kancelářské práce a výroba Informační technologie a služby Terénní práce, sociální integrace a služby Zdravotnická výroba a služby	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Jihomoravský
Modrý Domeček	o. s.	2007	Digitalizace, kopírování, kancelářské práce a výroba Pohostinství a ubytování	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Středočeský

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
Spolek Trend vozíčkářů Olomouc	o. s.	2008	Digitalizace, kopírování, kancelářské práce a výroba Prodej (obecně) Telekomunikace a telemarketing	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Olomoucký
Tapiko	s. r. o.	2010	Digitalizace, kopírování, kancelářské práce a výroba Prodej (obecně) Informační technologie a služby Poradenství a podpora podnikání Telekomunikace a telemarketing Zprostředkovatelské služby Ostatní	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením další	Hlavní město Praha
AB koncept	s. r. o.	2010	Doprava, dopravní prostředky a náhradní díly Ostatní	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Jihomoravský
Autonapůl	družstvo	2003	Doprava, dopravní prostředky a náhradní díly Doprava, dopravní prostředky a náhradní díly Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Oblast rovných příležitostí Rozvoj místního společenství Sociální oblast	další lidé se zdravotním postižením	Jihomoravský
Minitechnické služby - Kamil Kubíček	OSVČ	2012	Doprava, dopravní prostředky a náhradní díly	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci dlouhodobě nezaměstnaní	Ústecký
Ruční ovládání Martin Šrma	OSVČ	1992	Doprava, dopravní prostředky a náhradní díly Elektronika - výroba a prodej Tréniní práce, sociální integrace a služby Vzdělávání, rekvalifikace	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci dlouhodobě nezaměstnaní	Moravskoslezský
UnikaCentrum	o. p. s.	2002	Zdravotnická výroba a služby Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Olomoucký
A a D Klášek	spol. s r. o.	2008	Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví	Rozvoj místního společenství Sociální oblast	etnické menšiny	Olomoucký
Chráněná dílna Farma Orlice	o. p. s.	2001	Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví Potravinařská výroba a prodej	Oblast životního prostředí a ekologie Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Královehradecký
Květná Zahrada	o. s.	2005	Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví Informační technologie a služby Pohostinství a ubytování Poradenství a podpora podnikání Vzdělávání, rekvalifikace Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Sociální oblast Kulturní oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci lidé bez přístřeší / a po výkonu trestu etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní lidé pečující o rodinné příslušníky	Pardubický
Dřevo NB	s. r. o.	2013	Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví	Rozvoj místního společenství	dlouhodobě nezaměstnaní	Královehradecký
Dřevovýroba Nová Pec	s. r. o.	2012	Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví	Oblast rovných příležitostí	dlouhodobě nezaměstnaní	Jihočeský
Eko-ano	s. r. o.	2010	Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Sociální oblast	etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní další	Středočeský
ENVIRA	o. p. s.	2013	Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví Pohostinství a ubytování Vzdělávání, rekvalifikace Zábava a volný čas, turistický ruch	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Hlavní město Praha
Rauchenberg	s. r. o.	2013	Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví	Oblast rovných příležitostí	lidé bez přístřeší / a po výkonu trestu	Středočeský
Semítam	s. r. o.	2011	Potravinařská výroba a prodej Textilní výroba, oděvní výroba, obuv Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci lidé bez přístřeší / a po výkonu trestu lidé se závislostmi	Vysočina
KOVOLES	o. p. s.	2011	Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví Kovy a kovové výrobky Stavebnictví a řemesla Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé se závislostmi dlouhodobě nezaměstnaní	Vysočina

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
Srdce a čin	o. p. s.	2011	Dřevopracování, dřevovýroba, papírnictví Finanční služby Kulturní management a služby Poradensví a podpora podnikání Stavebnictví a řemesla Terénní práce, sociální integrace a služby Vzdělávání a rekvalifikace Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby Zprostředkovatelské služby Ostatní	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast Jiná	mládež a mládí dospělí v obtížné životní situaci lidé pečující o rodinné příslušníky	Karlovarský
Energia	o. p. s.	2003	Elektrina, voda, teplo, plyn, odpady Vzdělávání, rekvalifikace	Sociální oblast	další	Pardubický
Pavel Bischof	OSVČ	2014	Elektrina, voda, teplo, plyn, odpady Stavebnictví a řemesla Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast rovných příležitostí	lidé bez příštěší a po výkonu trestu etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Královéhradecký
Revipiro	s. r. o.	2011	Elektrina, voda, teplo, plyn, odpady Vzdělávání a rekvalifikace Ostatní	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Ústecký
Zelená dílna	s. r. o.	2005	Elektrina, voda, teplo, plyn, odpady	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Moravskoslezský
Kolibřík	s. r. o.	2012	Finanční služby Prodej (obecně) Telekomunikace a telemarketing Vzdělávání, rekvalifikace Zprostředkovatelské služby Ostatní	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní další	Jihomoravský
Unika Morava	s. r. o.	2012	Finanční služby	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Moravskoslezský
IKAfot	s. r. o.	2012	Chemická výroba, plasty, pryže Ostatní	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	dlouhodobě nezaměstnaní	Vysočina
Blindshell	s. r. o.	2014	Informační technologie a služby Telekomunikace a telemarketing Vzdělávání, rekvalifikace	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Pro památky a kulturu	o. p. s.	2010	Informační technologie a služby Kulturní management a služby Poradensví a podpora podnikání Stavebnictví a řemesla Vydavatelství, nakladatelství Vzdělávání a rekvalifikace Zábava a volný čas, turistický ruch	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Jiná	lidé se zdravotním postižením	Jihočeský
TECUM	s. r. o.	2009	Informační technologie a služby Kulturní management a služby Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby Zdravotnická výroba a služby	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Transkript	s. r. o.	2012	Informační technologie a služby Telekomunikace a telemarketing Vzdělávání, rekvalifikace	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Syngio Group	s. r. o.	2010	Informační technologie a služby	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Jihomoravský
3B sociální firma	s. r. o.	2011	Kovy a kovové výrobky Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby Ostatní	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mládí dospělí v obtížné životní situaci etnické menšiny	Ústecký

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
Design & Vintage Shop Tuzeks	s. r. o.	1997	Kulturní management a služby	Oblast rovných příležitostí Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
TED Group	s. r. o.	2008	Kulturní management a služby Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Moravskoslezský
Bistro u dvou přátel	o. p. s.	2011	Pohostinství a ubytování Potravinařská výroba a prodej	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Královehradecký
Café Bazaar.cz	o. p. s.	2009	Pohostinství a ubytování	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci	Hlavní město Praha
Kafé Restaurant Kačaba	o. p. s.	2005	Pohostinství a ubytování	Oblast rovných příležitostí Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Přerovský
Café Therapy	s. r. o.	2005	Pohostinství a ubytování	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se závislostmi	Hlavní město Praha
Etincelle	o. s.	2005	Pohostinství a ubytování Potravinařská výroba a prodej Výroba obalů, balicí činnost Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Středočeský
Fokus Labe - pobočka Teplice	o. s.	2010	Pohostinství a ubytování Potravinařská výroba a prodej	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Ústecký
Fokus Labe - pobočka Teplice	o. s.	2007	Pohostinství a ubytování Potravinařská výroba a prodej	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Ústecký
helpWorks	s. r. o.	2010	Pohostinství a ubytování Zdravotnická výroba a služby	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Jihomoravský
Integrační kavárna PONTES	s. r. o.	2012	Pohostinství a ubytování	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Jihočeský
Kafirma Provás	s. r. o.	2008	Pohostinství a ubytování	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Středočeský
Kavárna PředMěstí	s. r. o.	2012	Pohostinství a ubytování Prodej (obecně) Potravinařská výroba a prodej	Oblast životního prostředí a ekologie Oblast rovných příležitostí Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením lidé pečující o rodinné příslušníky další	Olomoucký
Kavárna U Šnečků	o. p. s.	2011	Pohostinství a ubytování Prodej (obecně) Terénní práce, sociální integrace a služby	Sociální oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci	Ústecký
Komuniké	o. p. s.	2010	Pohostinství a ubytování Vzdělávání, rekvalifikace	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Pardubický
Laskavárna	o. p. s.	2011	Pohostinství a ubytování	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Pardubický
Lávka	o. p. s.	2012	Pohostinství a ubytování	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Kulturní oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci dlouhodobě nezaměstnaní	Královehradecký

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
Mamacoffee	s. r. o.	2008	Pohostinství a ubytování Potravinařská výroba a prodej výroba obalů, balící činnost	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením lidé pečující o rodinné příslušníky další	Hlavní město Praha
Mateřská škola Ekolandia	s. r. o.	2012	Pohostinství a ubytování Potravinařská výroba a prodej	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	mládež a mladá dospělá v obtížné životní situaci dlouhodobě nezaměstnaní	Středočeský
Mléčný bar Bílá vrána	o. s.	2011	Pohostinství a ubytování	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Mléčný bar Naproti	družstvo	2012	Pohostinství a ubytování	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Jiná	lidé se zdravotním postižením	Moravskoslezský
Možnosti tu jsou	o. p. s.	2007	Pohostinství a ubytování Prodej (obecně) Zprostředkovatelské služby	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Píseňský
Naše Café	družstvo	2012	Pohostinství a ubytování	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se závislostmi	Olomoucký
Naše kavárna	o. s.	2011	Pohostinství a ubytování	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením lidé pečující o rodinné příslušníky dlouhodobě nezaměstnaní	Hlavní město Praha
První Férová	o. p. s.	2013	Pohostinství a ubytování	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	dlouhodobě nezaměstnaní	Středočeský
Sociální firmy Jůnův statek	o. s.	1999	Pohostinství a ubytování Prodej (obecně) Potravinařská výroba a prodej Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby Drobná průmyslová výroba	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Středočeský
Sociální podnik Cukrárna Sedmíčka	s. r. o.	2012	Pohostinství a ubytování	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením lidé se závislostmi	Jihočeský
Startujeme	o. p. s.	2010	Pohostinství a ubytování Potravinařská výroba a prodej výroba obalů, balící činnost	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Středočeský
Tichá kavárna	o. p. s.	2011	Pohostinství a ubytování	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Unie neslyšících Bno	s. r. o.	2013	Pohostinství a ubytování	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením lidé pečující o rodinné příslušníky další	Jihomoravský
Baby Office - práce a děti pod jednou střešou	s. r. o.	2013	Vzdělávání a rekvalifikace Poradenství a podpora podnikání Zábava a volný čas, turistický ruch Ostatní	Oblast rovných příležitostí Jiná	lidé se zdravotním postižením další	Hlavní město Praha
Centrum rozvoje Česká Skalice	o. p. s.	2003	Poradenství a podpora podnikání Zábava a volný čas, turistický ruch Zprostředkovatelské služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Kulturní oblast	dlouhodobě nezaměstnaní další	Královhradecký
Edukci - vzdělávací a poradenské sdružení	s. r. o.	1994	Poradenství a podpora podnikání	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	další	Olomoucký
GAMA & VESA	s. r. o.	2013	Poradenství a podpora podnikání Vzdělávání a rekvalifikace Ostatní	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	dlouhodobě nezaměstnaní další	Ústecký

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
Jutes a Jim	o. s.	2003	Poradenství a podpora podnikání Vzdělávání a rekvalifikace	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Jiná	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci	Hlavní město Praha
PP SD personální a praxenské sociální družstvo	družstvo	2008	Poradenství a podpora podnikání Vzdělávání a rekvalifikace	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Jihomoravský
spolek VIA SOPHAE	jiná	2000	Poradenství a podpora podnikání Vydavatelství, nakladatelství Vzdělávání a rekvalifikace	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením lidé pečující o rodinné příslušníky	Zlínský
1. selský pivovár	s. r. o.	2013	Potravinářská výroba a prodej Zábava a volný čas, turistický ruch Potravinařská výroba a prodej	Oblast rovných příležitostí	dlouhodobě nezaměstnaní	Zlínský
Bistro Vitality	OSVČ	2013		Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	dlouhodobě nezaměstnaní další	Jihočeský
Dobroty s příběhem Portus Praha	s. r. o.	2013	Potravinářská výroba a prodej	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Družstvo Náruč pro tebe	družstvo	2014	Potravinářská výroba a prodej Prodej (obecně) Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitosti, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Moravskoslezský
FAIR a Bio	družstvo	2011	Potravinářská výroba a prodej	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Fair Trade Centrum	s. r. o.	2005	Potravinářská výroba a prodej Prodej (obecně)	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství	další	Jihomoravský
HAMM	s. r. o.	2013	Potravinářská výroba a prodej	Rozvoj místního společenství oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Jihomoravský
HĹVĚNKA	s. r. o.	2014	Potravinářská výroba a prodej	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Jihomoravský
Ing. Dana Šrástná	OSVČ	2011	Potravinářská výroba a prodej	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením lidé se závislostmi	Paroubický
Jeden svět	o. p. s.	1994	Potravinářská výroba a prodej Prodej (obecně)	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	další	Hlavní město Praha
Krajanka, (re)start pracovního život	OSVČ	2013	Potravinářská výroba a prodej	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	dlouhodobě nezaměstnaní	Zlínský
Křínický pivovár	s. r. o.	2010	Potravinářská výroba a prodej	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Ústecký
MANA čokoládovna Křásná Lípa	jiná	2012	Potravinářská výroba a prodej	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Ústecký
Naděje, otrokovická	o. p. s.	2012	Potravinářská výroba a prodej Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitosti, úklidové služby	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Zlínský

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
Obchod NaZemi	s. r. o.	2013	Potravinářská výroba a prodej Prodej (obecně) Vzdělávání a rekvalifikace	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí jiná	lidé se zdravotním postižením	Jihomoravský
PETRIVA	s. r. o.	2013	Potravinářská výroba a prodej Ostatní	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní lidé pečující o rodinné příslušníky	Pardubický
Přirozenou cestou	s. r. o.	2011	Potravinářská výroba a prodej Prodej (obecně) Zdravotnická výroba a služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením lidé pečující o rodinné příslušníky další	Olomoucký
Senza družstvo, chráněná dílna	družstvo	2000	Potravinářská výroba a prodej Textilní služby - čišťení, žehlení Výroba obalů, balící činnost Drobná průmyslová výroba	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Olomoucký
VK Raddouš	s. r. o.	2012	Potravinářská výroba a prodej	Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Přerovský
VS Rychleby	s. r. o.	2010	Potravinářská výroba a prodej Prodej (obecně)	oblast rovných příležitostí Sociální oblast	dlouhodobě nezaměstnaní	Olomoucký
Agentura ProVás	s. r. o.	1997	Prodej (obecně)	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
AMYGDALA SOCIAL	s. r. o.	2013	Prodej (obecně) Textilní výroba, oděvní výroba, obuv Ostatní	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Jihomoravský
Borůvka Praha	o. p. s.	1998	Prodej (obecně) Terénní práce, sociální integrace a služby Vzdělávání, rekvalifikace	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Domov Sue Ryder	o. p. s.	1998	Prodej (obecně) Terénní práce, sociální integrace a služby Zdravotnická výroba a služby Ostatní	Rozvoj místního společenství Sociální oblast Kulturní oblast	dlouhodobě nezaměstnaní lidé pečující o rodinné příslušníky	Hlavní město Praha
Helpion	o. p. s.	2009	Prodej (obecně) Textilní služby - čišťení, žehlení Ostatní	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se závislostmi etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní lidé pečující o rodinné příslušníky	Královéhradecký
HRAČKOTĚKA	OSVČ	2010	Prodej (obecně)	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Labuťiq - více než second hand	OSVČ	2013	Prodej (obecně)	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé pečující o rodinné příslušníky dlouhodobě nezaměstnaní	Ústecký
Jihočeské centrum pro zdravotně postižené a seniory	o. p. s.	2014	Prodej (obecně)	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Jihočeský
MISENIRKO	s. r. o.	2012	Prodej (obecně)	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní další	Moravskoslezský
Nataja Bajkalova	OSVČ	2012	Prodej (obecně)	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	dlouhodobě nezaměstnaní	Královéhradecký
Popelky	s. r. o.	2012	Prodej (obecně) Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením lidé pečující o rodinné příslušníky	Přerovský

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
Prodejna plakátů - provozuje Agentura ProVás	s. r. o.	2002	Prodej (obecně)	Oblast rovných příležitostí Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
SECONDHELP - Pízeň	o. p. s.	2007	Prodej (obecně)	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Pízeňský
SECONDHELP - Vapašské Mezíříčí	s. r. o.	2013	Prodej (obecně)	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Zlínský
Šedová production	s. r. o.	2012	Drobná průmyslová výroba	Oblast životního prostředí a ekologie Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Hlavní město Praha
Služby Jihlavské Terasy	o. p. s.	2012	Prodej (obecně) Ostatní	Sociální oblast	další	Vysočina
AC AERO	s. r. o.	2009	Stavebnictví a řemesla Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé bez příštěří a po výkonu trestu etnické menšiny	Moravskoslezský
Bizoll	s. r. o.	2012	Stavebnictví a řemesla	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci lidé bez příštěří a po výkonu trestu	Moravskoslezský
Dobré dílo	církevní právnická organizace	2014	Stavebnictví a řemesla Textilní služby - čištění, žehlení Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci lidé bez příštěří a po výkonu trestu etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Středočeský
EDUflex	s. r. o.	2013	Stavebnictví a řemesla	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci dlouhodobě nezaměstnaní	Moravskoslezský
GRANITES	s. r. o.	2011	Stavebnictví a řemesla Drobná průmyslová výroba	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci lidé bez příštěří a po výkonu trestu	Olomoucký
Kasea	s. r. o.	2013	Stavebnictví a řemesla	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé bez příštěří a po výkonu trestu dlouhodobě nezaměstnaní	Moravskoslezský
Lemnickáta - život bez bariér	o. p. s.	2011	Stavebnictví a řemesla Terénní práce, sociální integrace a služby Výroba obalů, balicí činnost Drobná průmyslová výroba	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Pointex Plus	s. r. o.	2013	Stavebnictví a řemesla Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Sociální oblast	lidé bez příštěří a po výkonu trestu	Ústecký
RUBIKON Centrum	o. s.	1994	Stavebnictví a řemesla Ostatní	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením lidé bez příštěří a po výkonu trestu lidé se závislostmi dlouhodobě nezaměstnaní	Hlavní město Praha
Rudolf Polák	OSVČ	1992	Stavebnictví a řemesla	Oblast rovných příležitostí	etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Kralovhradecký
SIMEVA	s. r. o.	2013	Stavebnictví a řemesla Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby Drobná průmyslová výroba	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci dlouhodobě nezaměstnaní	Jihomoravský
STAVZEM	s. r. o.	2009	Stavebnictví a řemesla	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé bez příštěří a po výkonu trestu	Moravskoslezský
Terapeut - sociální podnik pro komunální služby	s. r. o.	2013	Stavebnictví a řemesla Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé bez příštěří a po výkonu trestu	Liberecký
Charita sv. Anežky Otrokovice	církevní právnická organizace	2011	Terénní práce, sociální integrace a služby Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci lidé bez příštěří a po výkonu trestu lidé pečující o rodinné příslušníky další	Zlínský
Klubčko Beroun	o. p. s.	2011	Terénní práce, sociální integrace a služby Ostatní	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní lidé pečující o rodinné příslušníky	Středočeský

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
BOK & LK	s. r. o.	2010	Textilní služby - čištění, žehlení Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitosti, úklidové služby	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mládí dospělí v obtížné životní situaci další	Ústecký
CLEAR SERVICE	o. p. s.	2009	Textilní služby - čištění, žehlení Drobná průmyslová výroba	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Moravskoslezský
Duhová prádelna	s. r. o.	2009	Textilní služby - čištění, žehlení	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením další	Hlavní město Praha
ISIS-M	o. p. s.	2011	Textilní služby - čištění, žehlení Ostatní	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Královéhradecký
Palomino	s. r. o.	2013	Textilní služby - čištění, žehlení Zahradnické služby, úprava zeleně, úklidové služby	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Zlínský
Profiscan	s. r. o.	2007	Textilní služby - čištění, žehlení	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením další	Středočeský
RE-PARADA	OSVČ	2013	Textilní služby - čištění, žehlení	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením další	Jihomoravský
ŠE DOVÁ clean service	o. p. s.	2012	Textilní služby - čištění, žehlení Zahradnické služby, úprava zeleně, úklidové služby	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Jihomoravský
Prádelna u Mandelíků	o. s.	2011	Textilní služby - čištění, žehlení	Rozvoj místního společenství Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Zahrada 2000	jiná	1998	Textilní služby - čištění, žehlení Textilní výroba, oděvní výroba, obuv Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitosti, úklidové služby	Rozvoj místního společenství Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Olomoucký
Zelený ostrov	s. r. o.	2014	Textilní služby - čištění, žehlení	Rozvoj místního společenství Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Středočeský
Krabičky	družstvo	2009	Výroba obalů, balící činnost	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením mládež a mládí dospělí v obtížné životní situaci etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní lidé pečující o rodinné příslušníky dlouhodobě nezaměstnaní	Moravskoslezský
Centrum finanční gramotnosti	o. s.	2012	Vzdělávání, rekvalifikace	Oblast rovných příležitostí	další	Středočeský
Jazyková škola Czech In	o. s.	2011	Vzdělávání, rekvalifikace	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	další	Hlavní město Praha
LLP Vision	s. r. o.	2012	Vzdělávání a rekvalifikace	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	další	Jihomoravský
Osvětová beseda	o. p. s.	2012	Vzdělávání a rekvalifikace Zprostředkovatelské služby	Oblast životního prostředí a ekologie Oblast rovných příležitostí	další	Hlavní město Praha
Společnost Pohoda	o. p. s.	2009	Vzdělávání a rekvalifikace	Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Tamamy	o. p. s.	2011	Vzdělávání a rekvalifikace Zahradnické služby, úprava zeleně, úklidové služby	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mládí dospělí v obtížné životní situaci dlouhodobě nezaměstnaní lidé pečující o rodinné příslušníky	Hlavní město Praha
AZ GREEN	a. s.	2011	Zahradnické služby, úprava zeleně, úklidové služby	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mládí dospělí v obtížné životní situaci	Hlavní město Praha
CF sociální firma	s. r. o.	2009	Zahradnické služby, úprava zeleně, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Ústecký

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
Diakonie CCE - středisko ve Valašském Meziříčí	církevní právnická organizace	2013	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby Ostatní	Rozvoj místního společenství	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Zlínský
ELEKCE	s. r. o.	2012	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé bez přístřeší a povýkonu trestu dlouhodobě nezaměstnaní další	Liberecký
KOKOZA	o. p. s.	2012	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením další	Hlavní město Praha
LIGA	o. p. s.	2007	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Rozvoj životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Moravskoslezský
MTS Bolvan	s. r. o.	2011	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Kulturní oblast	etnické menšiny	Středočeský
Farní charita Česká Lípa	církevní právnická organizace	2014	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci lidé bez přístřeší a povýkonu trestu lidé se závislostmi etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní lidé pečující o rodinné příslušníky dlouhodobě nezaměstnaní	Liberecký
ONZA	a. s.	2009	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	dlouhodobě nezaměstnaní	Ústecký
Pracovní Sobotka	s. r. o.	2009	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Píseňský
PROCESIA Zlín	s. r. o.	2012	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci lidé bez přístřeší a povýkonu trestu lidé se závislostmi etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Zlínský
PUCLE SLUŽBY	s. r. o.	2008	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	dlouhodobě nezaměstnaní	Paroubický
Rythmus Chrudim	o.p.s.	2009	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením lidé pečující o rodinné příslušníky další	Paroubický
Sociální firma Slunečnice	o. s.	1996	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby Zprostředkovatelské služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Ústecký
Sociální firma Zahrada	o. s.	2005	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Správa zeleně a údržba města Vejprty	s. r. o.	2013	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	dlouhodobě nezaměstnaní	Ústecký

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
Technické služby Morkovice – Slížany	s. r. o.	2011	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením další	Zlínský
Trutnovská zeleň	o. p. s.	2010	Zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí, úklidové služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením mládež a mládí dospělí v obtížné životní situaci lidé bez příštího a po výkonu trestu lidé se závislostmi etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Královéhradecký
BENEČYKL	s. r. o.	2011	Zábava a volný čas, turistický ruch Zdravotnická výroba a služby	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením	Jihomoravský
Bezbatour	o. p. s.	2012	Zábava a volný čas, turistický ruch	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Centrum krásy a odpočinku	o. p. s.	2012	Zábava a volný čas, turistický ruch	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Ústecký
Kunštát PRO FUTURO	o. p. s.	2009	Zábava a volný čas, turistický ruch	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Vysočina
Pragulic - Poznej Prahu jinak!	o. s.	2012	Zábava a volný čas, turistický ruch	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	Oblast rovných příležitostí	Hlavní město Praha
Sociální firma HORSE	OSVČ	2014	Zábava a volný čas, turistický ruch	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením mládež a mládí dospělí a po výkonu trestu	Jihočeský
Centrum rehabilitačních služeb, člen skupiny JITRO	s. r. o.	2012	Zdravotnická výroba a služby	Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením mládež a mládí dospělí v obtížné životní situaci lidé pečující o rodinné příslušníky	Olomoucký
NOVIDA	o. p. s.	2012	Zdravotnická výroba a služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Studio Světélko	s. r. o.	2011	Zdravotnická výroba a služby	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Interwork Service	s. r. o.	2007	Zprostředkovatelské služby	Rozvoj místního společenství	lidé se zdravotním postižením etnické menšiny	Olomoucký
Nové horizonty	s. r. o.	2011	Zprostředkovatelské služby	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Sofisofis	o. p. s.	2011	Zprostředkovatelské služby Ostatní	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Olomoucký
Sdružení podané ruce	o. s.	2001	Drobná průmyslová výroba Ostatní	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	lidé bez příštího a po výkonu trestu lidé se závislostmi	Jihomoravský
Active Colour	s. r. o.	2004	Ostatní	Oblast životního prostředí a ekologie Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Zlínský
Aktivně žít	o. p. s.	2011	Ostatní	Rozvoj místního společenství	mládež a mládí dospělí v obtížné životní situaci další	Zlínský
Aranzierie	o. s.	2013	Ostatní	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	mládež a mládí dospělí v obtížné životní situaci	Hlavní město Praha

Název sociálního podniku	Právní forma	Rok založení	Oblast podnikání	Společenská prospěšnost	Cílová skupina	Kraj
Atelier PEXESO	o. s.	2012	Ostatní	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí	další	Hlavní město Praha
Čáp - stěhovací servis	o. p. s.	2014	Ostatní	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Moravskoslezský
EKO Králíky	v. o. s.	2013	Ostatní	Oblast životního prostředí a ekologie Oblast rovných příležitostí	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Paroubický
Frank Bold	jiná	1996	Ostatní	Oblast životního prostředí a ekologie	další	Jihomoravský
Keplerovo muzeum	s. r. o.	2009	Ostatní	Oblast rovných příležitostí Kulturní oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
Kochlear	OSVČ	2003	Ostatní	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast Kulturní oblast Jiná	další	Středočeský
Maturus	o. p. s.	2010	Ostatní	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Hlavní město Praha
KomPot	a. s.	2012	Ostatní	Oblast životního prostředí a ekologie Rozvoj místního společenství Sociální oblast	další	Středočeský
Sociální družstvo Znojmo	družstvo	2010	Ostatní Textilní výroba, oděvní výroba, obuv	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením	Jihomoravský
Světlo Jihlavské Terasy	o. p. s.	2012	Ostatní	Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	dlouhodobě nezaměstnaní lidé pečující o rodinné příslušníky další	Vysočina
Z - Donera	s. r. o.	2013	Ostatní	Jiná	lidé se zdravotním postižením dlouhodobě nezaměstnaní	Jihomoravský
TEXman	družstvo	2012	Textilní výroba, oděvní výroba, obuv	Rozvoj místního společenství Oblast rovných příležitostí Sociální oblast	lidé se zdravotním postižením etnické menšiny dlouhodobě nezaměstnaní	Liberecký
ADAPTIA móda	s. r. o.	2011	Textilní výroba, oděvní výroba, obuv	Jiná	lidé se zdravotním postižením	Zlínský

Příloha C Nezaměstnanost podle okresů (krajů) k 31. 3. 2015

Nezaměstnanost podle okresů a krajů k 31. 3. 2015						
Okres (kraj)	Obyvatelstvo 15 - 64	Počet nezaměstnaných osob	Nezaměstnanost	Z toho		Nezaměstnanost osob OZP
				%	Počet nezaměstnaných osob se zdravotním postižením	
Praha	838605	43 125	5,1	3 045	7,1	0,4
Benešov	63928	2 770	4,3	348	12,6	0,5
Beroun	59029	3 492	5,9	311	8,9	0,5
Kladno	107507	8 624	8,0	654	7,6	0,6
Kolín	65088	5 370	8,3	656	12,2	1,0
Kutná Hora	49601	3 668	7,4	649	17,7	1,3
Mělník	70208	5 722	8,2	541	9,5	0,8
Mladá Boleslav	85143	3 572	4,2	492	13,8	0,6
Nymburk	64001	5 021	7,8	707	14,1	1,1
Praha-východ	109554	3 743	3,4	376	10,0	0,3
Praha-západ	89821	3 865	4,3	270	7,0	0,3
Příbram	76604	6 661	8,7	828	12,4	1,1
Rakovník	37444	2 641	7,1	550	20,8	1,5
Středočeský kraj	877928	55 149	6,3	6382	11,6	0,7
České Budějovice	127270	6 841	5,4	865	12,6	0,7
Český Krumlov	41455	3 618	8,7	498	13,8	1,2
Jindřichův Hradec	61037	3 811	6,2	430	11,3	0,7
Písek	46287	2 661	5,7	286	10,7	0,6
Prachatice	34369	1 887	5,5	291	15,4	0,8
Strakonice	47014	3 192	6,8	630	19,7	1,3
Tábor	67593	5 015	7,4	662	13,2	1,0
Jihočeský kraj	425025	27 025	6,4	3662	13,6	0,9
Domažlice	40933	2 278	5,6	430	18,9	1,1
Klatovy	57484	3 368	5,9	519	15,4	0,9
Plzeň-město	123065	6 926	5,6	735	10,6	0,6
Plzeň-jih	41758	2 018	4,8	350	17,3	0,8
Plzeň-sever	52164	2 702	5,2	317	11,7	0,6
Rokycany	31902	1 449	4,5	351	24,2	1,1
Tachov	36658	2 469	6,7	507	20,5	1,4
Plzeňský kraj	383964	21 210	5,5	3209	15,1	0,8
Cheb	62041	3 980	6,4	394	9,9	0,6
Karlovy Vary	78649	6 634	8,4	515	7,8	0,7
Sokolov	61531	6 171	10,0	651	10,5	1,1
Karlovarský kraj	202221	16 785	8,3	1560	9,3	0,8
Děčín	87091	9 109	10,5	1 110	12,2	1,3
Chomutov	85941	9 573	11,1	1 077	11,3	1,3
Litoměřice	78996	7 194	9,1	994	13,8	1,3
Louny	58253	6 038	10,4	859	14,2	1,5
Most	77360	9 863	12,7	1 013	10,3	1,3
Teplice	86485	7 904	9,1	1 108	14,0	1,3
Ústí nad Labem	79151	9 893	12,5	1 039	10,5	1,3
Ústecký kraj	553277	59 574	10,8	7200	12,1	1,3
Česká Lípa	69794	5 325	7,6	742	13,9	1,1
Jablonec nad Nisou	59713	4 215	7,1	473	11,2	0,8
Liberec	114321	9 266	8,1	1 009	10,9	0,9
Semily	48842	3 746	7,7	482	12,9	1,0
Liberecký kraj	292670	22 552	7,7	2706	12,0	0,9
Hradec Králové	106451	7 312	6,9	692	9,5	0,7
Jičín	52610	2 652	5,0	311	11,7	0,6
Náchod	72808	4 387	6,0	419	9,6	0,6
Rychnov nad Kněžnou	52291	2 278	4,4	291	12,8	0,6
Trutnov	79012	5 811	7,4	716	12,3	0,9
Královéhradecký kraj	363172	22 440	6,2	2429	10,8	0,7
Chrudim	69581	4 688	6,7	837	17,9	1,2
Pardubice	112819	5 632	5,0	636	11,3	0,6
Svitavy	69901	5 513	7,9	920	16,7	1,3
Ústí nad Orlicí	92320	5 215	5,6	792	15,2	0,9
Pardubický kraj	344621	21 048	6,1	3185	15,1	0,9
Havlíčkův Brod	62917	4 058	6,4	770	19,0	1,2
Jihlava	75071	5 194	6,9	643	12,4	0,9
Pelhřimov	47576	2 326	4,9	392	16,9	0,8
Třebíč	75691	7 078	9,4	749	10,6	1,0
Žďár nad Sázavou	79091	5 797	7,3	1 143	19,7	1,4
Kraj Vysočina	340346	24 453	7,2	3697	15,1	1,1
Blansko	71624	4 842	6,8	807	16,7	1,1
Brno-město	247620	21 690	8,8	1 888	8,7	0,8
Brno-venkov	141148	8 721	6,2	1 240	14,2	0,9
Břeclav	78390	5 901	7,5	780	13,2	1,0
Hodonín	105870	10 812	10,2	1 741	16,1	1,6
Vyškov	60927	3 667	6,0	523	14,3	0,9
Znojmo	76882	8 225	10,7	882	10,7	1,1
Jihomoravský kraj	782461	63 858	8,2	7861	12,3	1,0
Jeseník	26814	3 196	11,9	258	8,1	1,0
Olomouc	155493	13 374	8,6	1 304	9,8	0,8
Prostějov	72159	5 212	7,2	699	13,4	1,0
Přerov	88010	8 728	9,9	745	8,5	0,8
Šumperk	81625	7 132	8,7	986	13,8	1,2
Olomoucký kraj	424101	37 642	8,9	3992	10,6	0,9
Kroměříž	71433	6 219	8,7	846	13,6	1,2
Uherské Hradiště	96037	5 950	6,2	1 036	17,4	1,1
Vsetín	96590	7 986	8,3	1 001	12,5	1,0
Zlín	128148	8 181	6,4	994	12,2	0,8
Zlínský kraj	392208	28 336	7,2	3877	13,7	1,0
Bruntál	64254	8 653	13,5	1 150	13,3	1,8
Frydek-Místek	144047	9 907	6,9	1 334	13,5	0,9
Karviná	174023	21 612	12,4	2 008	9,3	1,2
Nový Jičín	102680	7 018	6,8	937	13,4	0,9
Opava	119843	9 963	8,3	1 050	10,5	0,9
Ostrava-město	218408	24 965	11,4	2 350	9,4	1,1
Moravskoslezský kraj	823255	82 118	10,0	8829	10,8	1,1
Celkem ČR	7043854	525 315	7,5	61634	11,7	0,9